

Glasnik

Hrvatskoga uljudbenog pokreta

Online tjednik za javna pitanja

Broj 89

Izlazi subotom

Zagreb, 23. siječnja 2010.

Safet Jaskić

Uživajuć, što imamo,
stojeć, gdje moramo,
upotrebljavajući, što možemo,
svom snagom radimo
o napredku Hrvatske,
pa makar sigurni,
da od toga napredka
ne budemo
ni kus doživjeli,
a kamo li dobili.
("Rad i uspjeh",
dr. Ante Starčević)

Safet Jaskić:

SRBOKOMUNISTIČKI ZLOČIN NAD BOSNOM

dr. Antun Radić:

NAŠI TURCI

**RAZBIJAMO I RUŠIMO HDZ/SDP SUSTAV
PRIDRUŽITE NAM SE!**

Naklada
30.000 primjeraka
Glasnik je besplatan

Maj hrvatski dom

- mr. sc. Nikola Bičanić: GOSPODIN DAŠA IZ MOG SUSJEDSTVA.....3
- Ilija Janžić: PJESMA BAČINU.....4

Iz urednikova kuta

- SEBIČNOST NA HRVATSKOJ DESNICI.....5

U žarištu

- Safet Jaskić: SRBOKOMUNISTIČKI ZLOČIN NAD BOSNOM (1. dio).....7
- MESIĆ DODIKU ZAPRIJETIO SLANJEM VOJSKE!.....11
- MILORAD DODIG ZA KURIR: MESIĆ JE USTAŠA.....11
- ing. Mladen Donadini: UNUTRAŠNJA KOLONIZACIJA HRVATSKE KAO POLITIČKI FAKTOR.....12
- Rudi Tomić: IZBORNA DRAMA U HRVATSKOJ.....16
- mr. sc. Nikola Bičanić: PARTIZANSKI POSLUJERATNI ZLOČINI U GOSPIČU I OKOLICI (3. dio).....20
- Dragutin Šafarić: IZVJEŠĆE O RADU KOMISIJE ZA UTVRĐIVANJE RATNIH I PORATNIH ŽRTAVA REPUBLIKE HRVATSKE (5. dio).....21
- Harun Yahya : PODVALE TEORIJE EVOLUCIJE (12. dio).....22
- Stjepan Marčetić: POSLJEDNJI VOJSKOVOĐA NEZAVISNE DRŽAVE HRVATSKE (9. dio).....23

Stajališta

- mr. sc. Dragan Hazler: DOMOBRANSKI NADSATNIK TOMISLAV PERIČIĆ (2. dio).....24
- Đivo Bašić: ISELJENI DUBROVČANI (3. dio).....25
- Josip Kokić: JADRANKA KOSOR I VLADIMIR ŠEKS KAO HRVATSKI BAKARIĆ NASTAVLJAJU S HAPŠENJIMA, ČAS BRANITELJA, ČAS GOSPODARSTVENIKA, KAKO BI SAČUVALI SEBE I ONE OKO NJIH.....26
- Zvonimir R. Došen: NOVA AMERIČKA "TEA PARTY".....27
- Trpimir Gudar: PSIHOLOGIJA PADA (2. dio).....29
- mekon@net.hr: CRVENA REVOLUCIJA JE ZAPOČELA.....30
- prof. Žarko Marić: IZ EKSTREMNO LJEVIČARSKIH JAZBINA PREMA PANTOVČAKU - MEDIJSKI TERORISTI.....32
- Branko Stojković: DRŽAVA JE U RASULU, A VRLO JE ZANIMLJIVO - DA MNOGI HRVATI TO NE VIDE!?.....34
- Lasa Šukilo: KOME TO SMETA RANKO BOKAN BOBAN? (2. dio).....34
- prof. Filip Čortukić: UZROCI RASPADA JUGOSLAVIJE (1. dio).....35
- Akademik Miro Vidović: O LAŽI I O PARALAŽI.....37

Hrvatska država

- ZAKONI NEZAVISNE DRŽAVE HRVATSKE (1. dio).....39
- Ivo Omčarić: GOSPODO, OVAKO JE NASTALA NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA! (7. dio).....40
- Martina Grahek Ravančić: BLEIBURG I "KRIŽNI PUT" U HISTORIOGRAFIJI, PUBLICISTICI I MEMOARSKOJ LITERATURI (13. dio).....42
- Marko Samardžija: SAVJETI HRVATSKOGA DRŽAVNOG UREDA ZA JEZIK - 1941.-45. (33. dio).....43
- VLASTITA IMENA (36. dio).....43

- prof. dr. sc. Ivo Pranjković: HRVATSKI JEZIK I BIBLUSKI STIL (19. dio).....43
- Radoslav Lopašić: DVA HRVATSKA JUNAKA: MARKO MESIĆ I LUKA IBRIŠIMOVIĆ (9. dio).....44
- dr. Mile Budak: BAZALO (29. nastavak).....45

Bosno moja

- dr. Antun Radić: NAŠI TURCI (1. dio).....47
- Mustafa Busuladžić: NEŠTO IZ SLAVNE PROŠLOSTI ISLAMA.....49
- dr. Ivo Korsky: HRVATSKI NACIONALIZAM I BOSANSKO-HERCEGOVAČKI MUSLIMANI (10. dio).....50
- dr. Muhamed Borogovac: BALKAN BLUZ - PUNO DOBRIH PODATAKA MALO ISPRAVNIH ZAKLJUČAKA.....50
- PRVI GENOCID NAD BOŠNJACIMA (7. dio).....52
- Ahmet Alibašić: MUSLIMANI JUGOISTOČNE EVROPE (12. dio).....53
- Marko Dragić: SREDNJOJEKOVNI BOSANSKI VLADARI (2. dio).....54
- Bilal Hasanović: AHLAK - ISLAMSKI MORAL (5).....55
- Predrag Matvejević: JUGOSLAVENSTVO DANAS (38. nastavak).....55
- Rasim Filipović: „OD KAKO JE BANJA LUKA POSTALA ...“ (7. dio).....56

Bag nas je stvorio

- Zvonko B. Ranogajec: SVOJIM ŽIVOTOM I VJEROM U ISUSA KRISTA I KAMEROM SVJEDOČIM ŽIVOT ČOVJEKA - BIBLUSKA NEPISMENOST HRVATA I NJENE POSLJEDICE (3. dio).....57
- fra Martin Planinić: BLAGDAN KRŠTENJA GOSPODNJEGA (9. dio).....58
- XXXIII nedjelja kroz godinu.....59
- Mięczysław Malinski: RIJEČ ZA SVAKI TJEDAN (48. nastavak).....60

Ustaški hitrosov

- Gen Kamenit: USTAŠO, ŠTA SE BRE ZEVEČITE SA NAMII (3. dio).....61
- Mr. Ivan Čulić: MOJ KOMŠILUK.....62

Mirini vinkovački kolači

- Marija Dragun rođ. Takšić: Krema od čokolade.....63

GOSPODIN DAŠA IZ MOG SUSJEDSTVA

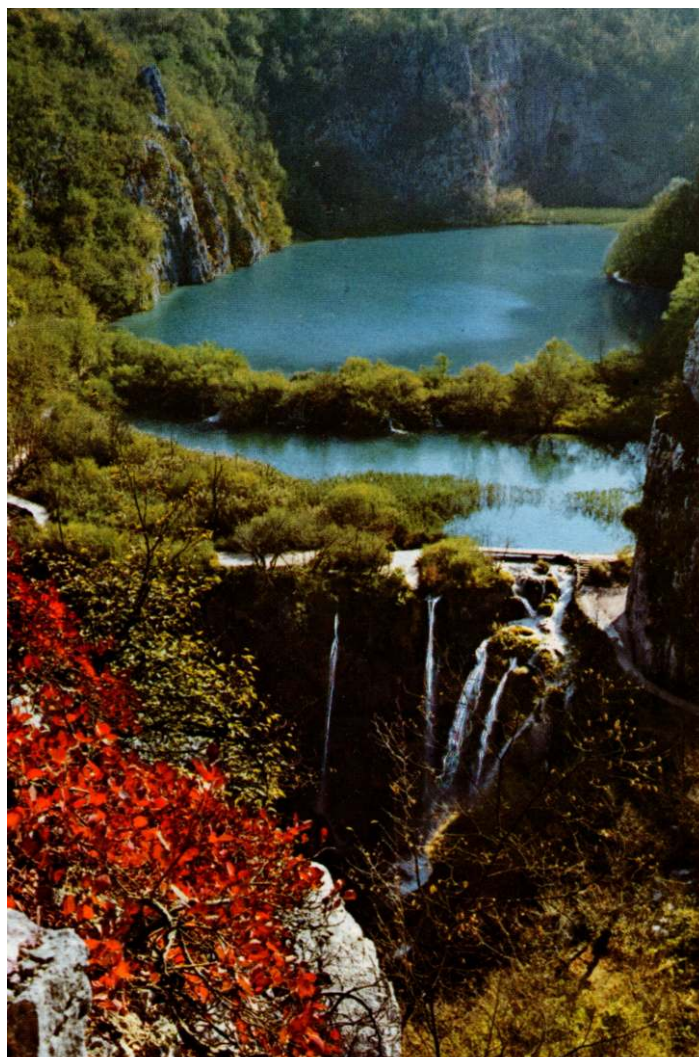
mr. sc. Nikola Bičanić, Zagreb

Zvali smo ga Gospodin Daša, a njegovo puno ime bilo je David Knežević. Kuću, i u njoj malu trgovinu imao je preko puta Križa, tamo gdje je počimala Prnjavorska ulica. Iako je imao blizu 60 godina i nije bio ni politički, ni vojnički angažiran ni prije, ni u vrijeme Nezavisne Države Hrvatske, kad su 4. travnja 1945. ušli u Gospić boljševički nadahnuti "antifašisti" su ga s njegovom ženom Olgom i najmlađom 17-godišnjom kćerkom Davidom-Dadom zatvorili. Njegove starije kćerke: 21-godišnja Marijana, udata Tomljenović i 18-godišnja Ivanka-Seka od prije su živjele u Zagrebu. Marijanina muža, dipl. ing. šumarstva Stjepana Tomljenovića, Stevu, Cukina iz Smiljanske ulice Englezi su u svibnju 1945. vratili iz Austrije i izručili jugoslavenskim partizanima, i nakon što se bio izvukao iz blajburškoga pakla, netko ga je od Gospićana godine 1947. vidio kod mjesta Lokve u Gorskom Kotaru među graditeljima bazena za Lokvarsko jezero u akumulacijskom sustavu za hidroelektranu Novi Vinodolski i prijavio ga.

Moj otac je prije Drugog svjetskog rata radio kod dipl. ing. Mime Rosandića u Šumskom gospodarstvu na Sušaku, pa smo i mi do travnja 1941. bili tamo. S mojim tatom radili su i mladi šumarski inženjeri Gospićani: Ante Brkljačić Pić i Stjepan Tomljenović, i oni su stanovali i hranili se kod nas u Grohovčevoj ulici. Zato sam i sada nakon rata prisustvovao Tomljenovićevom javnom suđenju u Gospiću, u zgradi predratnoga "Singera" u Kaniškoj ulici u kojoj je poslije bio komitet Komunističke partije, odnosno Saveza komunista, preko puta od ondašnje Drgančeve apoteke. Uzalud su na suđenju bila njegova nastojanja da svoju nevinost dokaže. Dobar dio Hrvata u Gospiću ogorčili su gospićki Srbi koje je početkom Nezavisne Države Hrvatske Stevo Tomljenović prikrio i pomogao im da odu u Srbiju, a sada su odbili svjedočiti mu, pozivom na istinu iz gospićke godine 1941. U kolbozu 1947. Stevu su osudili na vješanje i u prosincu iste godine ubili.

Gospođu Olgu Knežević osudili su na 1,5 godinu prisilnog rada, i ona je tu kaznu i odrobijala, a maloljetnu učenicu Dadu nakon nekog vremena pustili su na slobodu. Gospodin Daša je u partizanskom zatvoru u Gospiću obolio od pjegavog tifusa i kao zatvorenik je umro u gospićkoj Bolnici. U dokumentima gospićke Ozne u popisu onih koje su partizani

zatvorili u Gospiću godine 1945. krivo piše da je 13. srpnja 1945. David Knežević upućen u logor. Suprotno tomu, pokojnoga zatvorenika Davida Kneževića prekritog komadom stare tkanine jedan je partizan u kolicima vukao iz bolnice k partizanskom stratištu u gospićkom katoličkom groblju. Ispod škrtog pokrivača virile su Dašine noge i vidjela ih je, i Bog zna kakvom intuicijom kao noge svoga oca prepoznala Dada, koja je pukim slučajem našla, i sada je svoga pokojnoga tatu, idući pločnikom uporno kriomice pratila. Usred ljeta u po bijela dana 13. srpnja 1945. nesvakidašnji sprovod išao je gospićkom Kaniškom ulicom: na pločniku Dada u suzama, a na cesti naoružan partizan i na kolicima pokojni Dadin otac s nogama koje su virile ispod oskudnoga izlzanog pokrova. Kad su malo poodmakli od gradskoga središta i usmjerili prema groblju partizan je uočio da ga Dada prati, pa se zaustavio i pitao ju zašto plače i zašto ga prati. Ni ljut, ni arogantan nije bio kad mu je sva u strahu Dada odgovorili da je pokojni na

Plitvička jezera

kolicima njezin tata. Partizan joj je na to rekao da je on iz Dalmacije i da mu je ime Šime, i dodao da će među mnogim ubijenim i pokopanim uz groblje grob njenoga oca na neki način posebno označiti, da bi ju oslobodio od problema u slučaju eventualne buduće ekshumacije...

Pokraj ondašnjega drugoga, danas trećeg ulaza u gospičko katoličko groblje bez škrinje je pokopan nevini gospički trgovac David Knežević–Daša, prekrit izlisanom tkaninom kao pokrovom, i uz njega kao posebna oznaka stari plehnati lonac. Blizu mjesta gdje na ogradnom zidu groblja stoji razbije-na spomen-ploča, koju su na svečanoj komemoraciji na Blagdan sv. Marije Magdalene 22. srpnja 1990. u ime Hrvatske katoličke stranke, Hrvatske seljačke stranke i Hrvatske stranke prava dr. Ivan Cesar, prof. Jure Šonje i Nikola Bičanić otkrili u znak spomena na naše nevine koje su srbokomunistički "antifašisti" tu pokraj katoličkoga groblja ubili, i koju su (spomen-ploču) nakon dva tjedna, noću od 6. na 7. kolovoza 1990. potomci i istomišljenici tih "antifašista" razbili.

Partizan Šime nije Dadi rekao odakle je, iz koga mjesta iz Dalmacije, i Bog zna što je s njim bilo poslije. Vjerujem da bi i njemu kao Hrvat i kao čovjeku, i njegovima ovaj djelić moga pisanja bio neka vrsta nagrade, kad bi do njih stigao.

Plitvička jezera

PJESMA BAĆINU

Ilija Janžić, Baćin

Od Baćina do sela Dubice
slobodne su pjevale nam ptice,
"beli orli" sve ih rastjerali,
a selo nam naše poharali.

Moj Boćinu, veseo si bio,
a sada te dušman razorio.
Od Krečana do Gornjeg Plandišta
nije, braco, ostalo baš ništa.

Od Verunca dim vijori
to naš dragi Baćin gori.
Već si dvaput do sada gorio,
al' se nisi nikom pokorio!

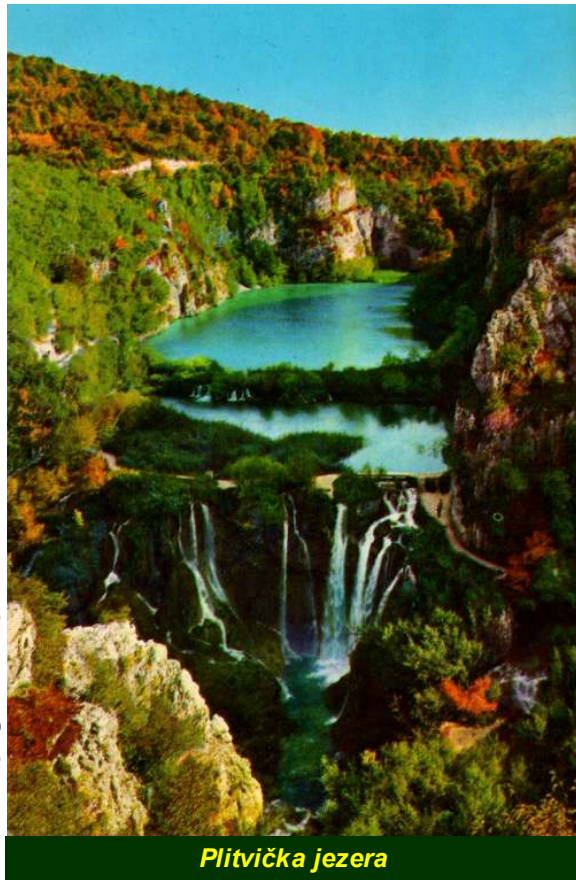
Komšije su Srbi pomislili
da su naše ime uništili,
ali njihov zaključak je krivi,
nas će biti dok god Hrvat živi.

Mi za našim Baćinom patimo
dok se u njeg opet ne vratimo.
Vijorit će zastave i cvijeće,
selo moje pusto biti neće.

U mom selu, u selu Baćinu,
pjevat ćemo opet našu Himnu.
Neka živi sveta nam sloboda
poštenoga hrvatskog naroda!

SEBIČNOST NA HRVATSKOJ DESNICI

Zvao se Memet Zyberi. Moj prijatelj. Čevabdžija iz Vinkovaca. Rodom iz Gostivara u Makedoniji. Rodom, pa i stalnim prebivalištem. Imao je čevabdžinicu na željezničkom kolodvoru. Pokojni je već četvrt vijeka. Šteta. Veliki čovjek, prijatelj i drug. Albanski nacionalist. Znali smo često u njegova zeta, u Bosanskom Šamcu, raspravljati uz čevape, raspravljati o ... dakako o teškom položaju Albanaca u Jugoslaviji. Uvijek smo se slagali, kako u analizi postojećeg stanja, tako i glede cilja kojega treba ostvariti. Zato me Seka Berecki (Gdje li je ona sada? Je li živa?) i prozvala albanskim ambasadorom u Hrvatskoj. Eto, Memet nije uspio dočekati to o čemu je toliko sanjao. Takva je bila Božja volja i odluka. Hvala Mu budi. Memetu pokoj vječni daruj Gospodine.

Plitvička jezera

Dakle, pri jednoj takvoj sjedjeljci u njegovoj čevabdžinici, razumije se opet uz čevape – s lukom, poteglo se pitanje gospodarske konkurencije. To stoga, jer mu je u neposrednom susjedstvu započinjao sa sličnom djelatnošću Luka Š. "Propast češ", reče Pero Kapetanović. "Ja? Nikada." "Mislim na posao." "I ja!" "Sad će se tvoj promet dijeliti na dvojicu."

"Neka se otvori uz mene još 99 čevabdžinica, a meni neka ostane samo pristupni puteljak, moj se promet ne će smanjiti ni za jedan dinar. Možda će se čak i povećati."

Uvijek, kad su izbori, sjetim se Memeta. Zar i kod glasovanja? Da, ponajviše tada. Koliko li sam čuo opravdanja propalih kandidata, da su se "glasovi rasuli". Jer, da je na "našoj strani" bio samo jedan kandidat, a to je – pogađate – upravo osoba koja ukazuje na dotičnu glasovateljsku nepromišljenost, sve bi bilo u redu. Pobjedili bismo. Kao, recimo, u doba Staljina i Tita, kad se na vrijeme spriječilo bilo kakvo "rasulo glasova", pa nikakve "čorave kutije" nisu bila u stanju omesti "zdravu kadrovsku politiku".

Bilo je tako na prošlogodišnjim izborima za zagrebačkog gradonačelnika, ali – jednako tako – i na izborima za predsjednika RH. Ništa nije vrijedilo što sam u razgovorima, a bilo je mnogo takvih raspi, ukazivao, kako **pravi put nije u nagovaranju protivnika da odustanu od kandidature, nego u pronalasku kandidata koji će odista biti najkvalitetniji**. Za, razumije se, izbor na konkretan društveni položaj.

Ta nisu desetci i desetci milijuna Hrvata proživjeli svoj ljudski vijek na Kugli Zemaljskoj? Ipak, pamte se imena samo nekolicine: Branimir, Domagoj, Trpimir, Tomislav, Krešimir, Zvonimir, Petar, Fran Krsto, Josip, Ante, Antun, Stjepan, Vladko, Ante, Mile, Alojzije, Andrija, Franjo ... Njima nije smetalo nikakvo rasulo glasova!

Najprije za Hrvatsku, a onda – moguće – nešto i za sebe. Dok ne prigrlimo to načelo, uvijek će nas Crveni "nepošteno" izigrati. Oni su jedinstveni. Tako je! Ali i poštuju zajednički interes. Ili se možda varam? Možda život pruža drugačije odgovore?

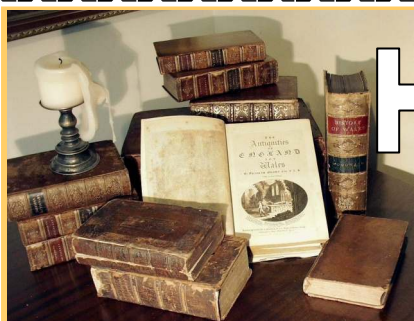
Uvalili su nam svoga gradonačelnika, a sada su u finale predsjedničkih izbora uspjeli ugurati i svoja dva kandidata. Da. Pod različitom ambalažom istina, reći ćete. Nu, kad su s takvom griznjom savjesti bili opterećeni komunisti?

Čak ni jedan Duško Ljuština kome će se prekinuti (na čas) 44 godine partijskog staža. Iako, ne znam kako to kad je SDP utemeljen tek u nezavisnoj Republici Hrvatskoj!

U čemu je onda "kvaka"?

Isključivo u sebičnosti na hrvatskoj desnici.

O tome više, međutim, radije drugi put. Više i po-tanje.

Hrvatska knjižara

internetska knjižara i antikvarijat

Vam predstavlja nova izdanja knjiga:

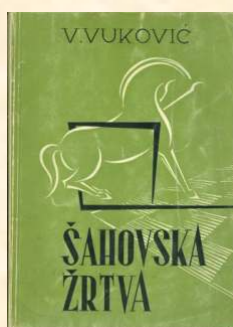

75,00 kuna

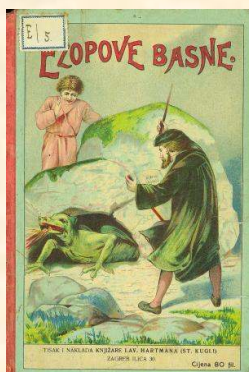
Novo!

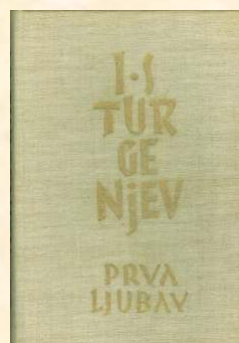
Iz ponude antikvarijata preporučamo:

Vladimir Vuković:
ŠAHOVSKA ŽRTVA
50,00 kuna

Ezop:
BASNE
60,00 kuna

I. S. Turgenev:
PRVA LJUBAV
50,00 kuna

OGNJIŠTE Nakladna zadruga, Zagreb, Pete poljanice 7,
PJ Hrvatska knjižara, Zagreb, Četvrtke poljanice 8, www.knjizara.hrvatskauljudba.hr,
e-mail: lovorka.dragun.mirkovic@gmail.com, naklada.ognjiste@gmail.com
tel: +385-1-2923-756, fax: +385-1-2923-757, mob: +385-91-3388-433

SRBOKOMUNISTIČKI ZLOČIN NAD BOSNOM (1. dio)

Safet Jaskić, "Drinapress", Valencia, Španjolska, 1967. – ulomci iz knjige

MOTTO

I voljom barbara nepravedno živote dadismo,
Za pravednu stvar Djedovine.
I krvlju svojom natopismo,
Svaki kut Domovine.

A iz razasutih grobova milijuna nas
I prije i poslije blajburškog proljeća,
Hrvatska krv plače i zove na budnost vas,
I zvat će vas neprekidno kroz stoljeća.

UVODNI DOGAĐAJI

Deveti je travnja 1941. godine. Noć je. Nalazim se na mome službenom mjestu na željezničkoj postaji Bosanski Novi, gdje se je te noći čitava služba sastojala uglavnom u odpremanju vojničkih transporta u pravcu sjevera, t. j. u pravcu fronta.

Ratno stanje traje već četvrti dan. Borbe s njemačkom i talijanskom vojskom vode se negdje na sjeveru i zapadu; barem tako pripovijedaju do-lazeći putnici, koji stžu iz Zagreba i iz još daljnjih mjesta.

Službene su se vijesti već prvoga dana rastrubile, kako je naša "slavna" vojska zauzela Skadar, bombardirala Sofiju, i t. d. Putnici, koji su dolazili s raznih strana, to su brzo demantirali. Demantirala je to i vojska, koja je već prvoga dana bacila oružje i vraćala se preko šuma svojim kućama.

Grad Bosanski Novi pod komandom je kape-tana Kostreševića, koji je tu bio s nešto vojnika za održavanje reda. Sav grad, u kojem muslimani sačinjavaju 90% stanovništva, u stanju je očekivanja onoga, što će se za koji čas dogoditi.

Oko 10 sati u noći zove me brzojav-ljač Džemal Halilbegović i pokazuje mi brzojavke ravnateljstva Zagreb,

koje su počele stizati kao kiša. Brzojavljač Džemal, nenaviknut na brzojavke takvog sadržaja, bio je uplašen i nije znao, što će s tim učiniti. Zato je pitao mene, kako će postupiti. Te noći uspjelo je g. Markoviću tadašnjem šefu stanice Virovitica, da s nekoliko svojih ustaša upadne u željezničko ravnateljstvo u Zagrebu i da "zarobi" sve brzojavljače u brzojavnom uredu i ostalo osoblje ravnateljstva. Ustaše su onda po njegovom nalogu odpočeli izdavati brzojavke sljedećeg sadržaja:

1. Današnjim danom uzpostavljena je Nezavisna Država Hrvatska sa Poglavnikom Drom. Antom Pavelićem na čelu. - Ustaša Marković.
2. Zaustavite sve vojne transporte u pravcu fronta. - Ustaša Marković.
3. Skinite slike srbskih kraljeva i sve ono, što podsjeća na srbsku tiraniju. — Ustaša Marković.
4. Izvršite prisegu svih službenika na vjernost Nezavisnoj Državi Hrvatskoj i Poglavniku Dru. Anti Paveliću prema sljedećem tekstu prisega... (tekst je slijedio). - Ustaša Marković.
5. Izplatite svim službenicima tromjesečnu plaću kao nagradu. - Ustaša Marković.

Jedna za drugom sipale su brzojavke i zapovijedi ravnateljstva, koje su za nas bile zapovijedi starijih i morale su se bezuvjetno izvršavati. Za nas službenike Hrvate to su bile zapovijedi, koje smo odavna željeli. Prema tome, mi smo te zapovijedi provodili u djelo, kako je tko mogao i znao u tim okolnostima.

Slučaj je htio, da su te noći na pruzi Sunja-Banja Luka i Bos. Novi-Bihać bili na odgovornim službenim mjestima samo katolici i muslimani, dakle, samo Hrvati. Stoga smo se preko brzoglasa svi do jednoga podpuno razumjeli, te su svi transporti vojske bili smjesta zaustavljeni, jer ih tobože sljedeća postaja nije mogla primiti. Ja nisam, na pr., primio kolegu Zgagi u Svodnoj, a mene nije primio kolega

Mastnak u Dobrljinu. Tako su se kod mene nalazila dva kompletna vojnička transporta s oko 1.500 vojnika u potpunosti vojnoj opremi. Oni su čekali da budu odpremljeni dalje. Na nekim drugim postajama bilo je vojnika više od 1.500.

Osim mene i brzojavljača, u početku nitko nije znao ništa o novim događajima. Čekao sam i smišljao, kako da bez poteškoća izvedem date zapovijedi, jer sam u uredu imao nekoliko službujućih vojnika i jednog narednika, a među 15 službenika bilo je i Srba. Prometnik Petar Trkulja bio je jedan od tih Srba. Sve mi je to zadavalo briga, ali ne za dugo, jer su obadva zapovjednika zaustavljenih vojničkih transporta to sve nekako ubrzo saznali. Stvar je postala javna i za tren oka sva vojska u obadva transporta također je sve doznala.

Nadstojnik postaje Rade Bastaja, lički Srbin, neko pred noć bio je o svemu obavješten i ubrzo je zatim došao k meni u ured. U srdžbi mi je rekao, da moram odmah odpremiti zadržane transporte vojske. Naglasio je da za ove stvari s obzirom na ratno stanje može otići glava s ramena. Ja sam ga zatim upitao, kuda ću poslati zaustavljene vojnike, kad ih slijedeća postaja ne prima. On mi onda reče sav bijesan, ukoliko ja neću tako postupiti, da će to učiniti moj kolega Petar Trkulja. Ovaj je upravo tu u uredu sjedio. Njega sam te noći ja smijenio. Zato sam Bastaji rekao, da za ovu noć ja odgovaram za službu i nitko drugi. Pročitavši u brzojavnom dnevniku zapovijedi, koje je izdalo ravnateljstvo Zagreb s podpisom "Ustaša Marković". Bastaja je sav kao u ludilu oko pola noći odjurio u grad u pravcu zapovjedništva mjesta k zapovjedniku kapetanu Kostreševiću.

U ovoj situaciji bilo je vrlo teško vršiti službu. Na jednoj strani postoje tako snažne zapovijedi, koje se same od sebe sprovode u djelo; na drugoj strani postoji još uvijek stara srbiska vlast. Ovome treba pridodati, da sam ja u uredu imao nekoliko vojnika, a u postaji čitava dva transporta vojske.

Ured se je sve više punio znatizeljnim. Uredski službenici, vlakovno osoblje i zaustavljena vojska, među kojima se je nalazilo osim nas Hrvata i dosta Srba, bili su vrlo uzbudjeni. Dok su na jednoj strani Srbi bili vrlo uznemireni, dotle smo na drugoj mi Hrvati osjećali prikrivenu radost čekajući mirno daljnji razvitak događaja. Ne dugo zatim u ured udjoše i dva vojnika-narednika, zavirše u brzojavni

Jure Francetić drži govor seljacima u istočnoj Bosni 1941.

dnevnik, pronadjoše sve one brzojavke i iztrgoše sve one listove, na kojima su one bile, te bez riječi to odnesoše sa sobom. Brzojavljač Džemal bio je zabezекnut radi toga, pa me je upitao: "Šta sad?" "Čuvaj glavu i šuti", odgovorih mu.

Nekako iza pola noći za ove događaje doznala je i banska uprava u Banja Luci, pa je svim postajama izdala zapovijed, da se brzojavke izdate od ravnateljstva Zagreb s podpisom "Ustaša Marković" stavljaju van snage i od sada treba provoditi u djelo samo naredbe banske uprave.

Poslije toga javio se je brzglasom nadstojnik Bastaja, koji se je bio zabarikadirao u zapovjedništvu mjesta, i upita me strogo što ima novoga. Kad sam mu kazao o zapovijedi banske uprave, sav veseo reče mi, da postupim kako Banja Luka naredjuje.

Iza toga, prometni kontrolor Srbin Petar Radjević nazva me iz Bihaća i reče mi, da se strogo držim samo naredjenja banske uprave u Banja Luci. "Pa kako ću?", velim mu ja, "zar mi nismo s našim ravnateljstvom u Zagrebu samostalno i od drugih neovisno tijelo? Kako ja mogu slušati naredbe civilne vlasti i onoga, koji s nama nema nikakve veze? Zar nije to protivpropisno?" On mi je odgovorio, da je ovo izvanredno stanje i da je za sada banska uprava legalna vlast. Rekavši to, pusti slušalicu. Ja ga više nisam vidio ni čuo, jer su ga daljnji događaji odveli u Beograd, gdje mu je bilo mjesto.

U jednom transportu vojske nalazio se je sa svojim salonskim kolima g. Terček, pomoćnik ministra saobraćaja. Upravo se htjedoh uputiti do nje-ga da ga obavijestim o najnovijim događajima, kad ga ugledah gdje on ide prema meni u ured. Na-kon pozdrava i uobičajenog "raporta" rekao sam mu

sve u vezi zapovijedi iz Zagreba i Banje Luke, jer sam znao da govorim sa Zagrebčaninom Hrvatom. On je pažljivo saslušao sva moja izlaganja. Zatim ustade, potapka me po ramenima i i reče: "Znate kaj? Ja vam sada idem ravno u kola spat. Ono kaj mora bit, mora. Kaj ćemo? Na vama vidim, da ste čitavu stvar vrlo dobro shvatili i da znate, kaj vam je činiti. Laku noć."

Medjutim, noć 9. na 10. travnja trajala je strašno dugo i nikako da svane. Nad događajima mnogi su se zamislili, osobito Srbi, radi vlasti, koja im se eto izmiče, i s neizvjesnošću su čekali ono što treba doći. Konačno se pokazase prvi znakovi zore i dana. Na čudjenje mnogih, posebno Srba, obje garniture transporta u postaji su stajale podpuno prazne. Na sve strane moglo se je naći vojničkih sprema, čak i pušaka, koje je na glas o uspostavi Nezavisne Države Hrvatske "slavna" vojska pobacala. U ovoj situaciji mnogo su pomogli časnici i dočasnici Hrvati, koji su se nalazili u tim transportima i koji su o tome svemu bili obavješteni preko naših službenika. Tako su ti časnici išli od čovjeka do čovjeka i na zgodan način glas o uzpostavi NDH prenijeli na ljude. Jedan poručnik musliman, s kojim sam te noći o svemu razgovarao, sigurno je mnogo doprinio raščišćavanju te situacije, jer mi je rekao, da će se on postarati, da oba transporta budu do ujutro prazna. Kad je svanuo dan, svi su vagoni bili zaista prazni, a "slavna" vojska je odmaglila.

Kad je svanulo jutro, nestrpljivo sam čekao 7 sati, jer sam trebao dobiti kolegu Pavla za smjenu, da nakon ove burne noći mogu poći u krevet i odmoriti se. Već je bilo 7 i pol sati, a on nije došao. Da je on došao na vrijeme, ne bi mi pao na vrat slijedeći teret:

Tokom noći došlo je pet kompletnih partija vlakovnog osoblja, oko 25 ljudi, kao pojačanje za odpre-

mu vojnih transporta iz Bihaća u pravcu sjevera i fronta. No, budući da su ovi ljudi tokom noći doznali za događaje u Zagrebu i za najnovije zapovijedi, oni nisu željeli udaljavati se od svojih kuća, te su nastojali da se što prije vrate u Zagreb.

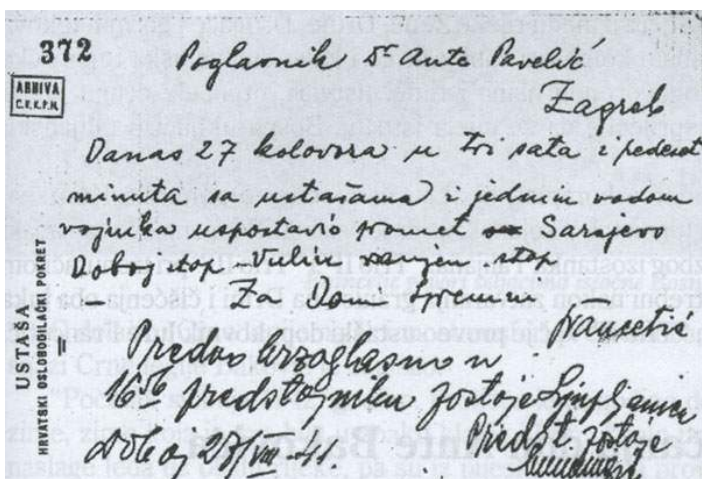
S obzirom da je cijeli promet bio tako rekuć prestao, ti ljudi nisu trebali ići nikuda, ali tu se umiješali neki službenici Srbi, koje je predvodio Drago Borojević, dobrovoljac sa solunskog fronta. On je nahuškao vojne vlasti i od njih tražio, da se ti ljudi ipak pošalju u Bihać, da se promet ponovno otvori i da se spasi, što se spasiti dade.

Svi ti Zagrebčani došli su k meni i izjavili, da su oni umorni i da im treba odmora. Pokoji je re-kao, da je i bolestan. Dok sam razmišljao, kako da pomognem ovim ljudima, uredska vrata su se naglo otvorila. U ured je ušao jedan podporučnik sa deset vojnika, koji su bili naoružani puškama, a na puškama su bili nabijeni noževi. Ove je vojnike predvodio gore spomenuti Borojević. Čim su ušli u ured, napravili su krug oko 25 službenika iz Zagreba. Borojević reče: "Evo ih, ovo su oni, koji izbjegavaju rad i hoće da se zaklinju Paveliću. Aj, ma gdje mi je sada moja srpska solunska puška, da ove izdajce naučim pameti i da im pokažem, kako se poštuje kralj i otadžbina. Pogledajte ih, kako su na glas, da im dolazi Pavelić, svi od reda poskidali kokarde sa službeničkih kapa." To i štošta drugo sipao je ovaj Srbin u svom histeričnom bijesu, ali on je u svome huškanju izšao i s jednom otvorenom laži. Lagao je, da su službenici skinuli kokarde, jer je 6 mjeseci pred rat, radi reorganizacije i promjene u odjeći, nižim službenicima bilo zapovjedjeno, da skinu kokarde do dalj-njega. To je učinio i sam Borojević.

"Napolje, izlazite svi!" dreknu nadporučnik. Na ove riječi vojnici počese puškama gurati jednog po jednog od tih nesretnih službenika pred postaju u jedan ugao prema peronu. Kad su ti ljudi bili prislonjeni uza zid, vojnici s uperenim puškama počese okretati zatvarače i puniti cijevi. Jedan stari vlakovodja, kad je vidio, što se dešava, sagnuo se je, da se može provući kroz ogradu perona i da pobjegne. Za tren oka kod njega je bio Borojević, koji ga je uhvatio za kosu i stao mu lupati glavu o beton vitući: "Nećeš pobjeći, pseto Pavelićevo".

Svi smo očekivali ono najstrašnije – smrt. Mnogi su se brzo udaljili iz ureda i pobjegli na razne strane, samo da ne dopadnu u položaj tih nesretnika pred zidom. U taj čas došao je iznenada spas.

Crnogorac Mićun Pavičević, šef mjesne kontrole

Pismo Jure Francetića Dr Anti Paveliću 1941.

željezničkog ravnateljstva Zagreb, koji je bježao iz Zagreba za Crnu Goru, iznenada se je pojavio sa Bastajom i nekim vojničkim kapetanom. Kad su ovi vidjeli da su vojnici bili spremni strijeljati 25 nevinih ljudi, kapetan pozove podporučnika na stranu i nešto mu reče. Podporučnik onda pozva svoje vojnike i odvede ih u grad. Tako tih 25 ne-sretnih službenika od straha na pola mrtvi ugle-daše na sam Dese-ti Travnja svoje spasenje.

Kasnije, Borojević i ti svi ostali Srbi položše prisegu onome istom Paveliću, koga su tih dana na pasja preskakala psovali, i počeli su mu skupa s nama služiti. Ali oni službenici Zagrebčani tužili su Borojevića, pa je on nakon dvadesetak dana bio uhapšen i zatvoren. U vezi toga hapšenja i ja sam morao dati svoju izjavu, jer sam toga dana bio Službujući. No, kako sam gore spomenuo, da mi je na vrijeme došla smjena, niti bih imao s tim posla niti bih kasnije pred komunističkim sudom trebao čak i za to odgovarati.

Toga velikog dana, Desetog Travnja, iako sam bio budan cijelu prošlu noć, nisam mogao spavati. Sama pomisao, da konačno imamo svoju državu, svoju vladu i svoga Poglavnika, sve me je to toliko uzbudjivalo i zadovoljavalo, da nisam niti po-mislio na san. Cijeli smo dan sjedili kod radio-aparata i sluša-li Zagreb.

Oko 4 sata poslije podne i zadnji ostatci posta-je u gradu, nakon što su "junački" porušili četiri velika mosta preko rijeke Une i Sane, i jedan tunel, prik-ljučili su se ostaloj koloni automobila, kamiona i konjskih zaprega, koja je sa sjevera ispred nastu-pajuće njemačke vojske bježala u pravcu Banja Luke i dalje na jug. Tako je sve do u noć grad sa svojim dosta uznemirenim stanovnicima ostao bez ičije vlasti.

PREDGOVOR (1. dio)

Prof. dr. Miljenko Dabo-Peranić, robijaš St. Grad. 4.167

Oni najbolji trpe, stradaju, prolaze zatvorima, ud-bama, robijašnicama. Neki su pali, koje svi mi poz-namo, koje i Jaskić ovdje spominje (str. 152; Fe-liksa Nedjeljskog, Ibrahima Kolonića i dr.) kao uzor Hrvate, div-junake i rodoljube; koji su pali ne radi toga što im je sudbina bila zloguka, nego radi toga što su sav svoj život, sve svoje sposobnosti i svoj idealizam dali u službu svoje nacije, te radi toga pali, jer se htjelo ubiti i Hrvatsku s njima. Zlosret-nom sudbinom su gonjeni oni (možemo reći) koji nestaju s pozornice svijeta borbom individua bor-bom za opstanak; ali oni koji se svojim značajem suprotstavljaju ideološkoj suprotnosti, koji su luč-o-noše pravednih ideja, koji nadilaze svojim duhom privremene režime i vlasti, oni su suprotnost obič-nim stradalnicima, nadljudi jedne epoке, koji ginu jer su uvjereni da ginuti za Hrvatsku nije ni zlo ni nesreća, nego čast i ponos.

Nije to romantizam, jer se pred vješalima ne oče-kuje žuborenje potoka ni šetanje cvjetnim poljana-ma. Najkraći je realizam Lisakov usklik "Živila Neza-visna Država Hrvatska" u trenutku njegove osude vješanjem. A Lisak nije bio sam. Stotine i stotine imena bismo mogli nabrojiti mi robijaši Savske Ceste, nekadanje Poglavniove vojarne i Nove Vesi u Zagrebu, Lepoglave i Stare Gradiške, Banja-Luke, Sarajeva, Zenice, Foče itd., onih koji su pali s istim Lisakovim realizmom, drugi koji se na sudjenjima nisu htjeli odreći svog hrvatskog uvjerenja i koji nisu pod nikakvu cijenu htjeli "revidirati" svoje sta-vove ... (zaderan tekst op.ur.) ... svjestni da su ljudski ... i muževnost jedine odlike čovjeka, i da negiranjem njihovim padaju u blato ulice i biede.

Napad na četničke položaje kod Han Pijeska 1942.

Tko se ne sjeća kada su u Staroj Gradiški sveučilišni profesori, pu-kovnici i ostala elita Hrvatske vukli "kariolice", nosili "tragače", živadi kuhali obroke (kak-ve ni sami mi robijaši nismo imali), i na to bili pri-siljeni samo zato da budu poniženi pred ostalima, pogotovo pred mlad-jim robijašima. Dogodilo se bilo pro-tivno: staro častno roblje je ponos-no dizalo glavu, nikada ne klonuvši, te su na taj način odgajali novi na-raštaj kojemu su urezali u mlada srca pravac kojim svaki pravi Hrvat treba poći – hrvatskim realizmom.

MESIĆ DODIKU ZAPRIJETIO SLANJEM VOJSKE!

Koridor o kojemu Mesić govori 15-ak je kilometara širok teritorijalni pojas sjever-jug, koji kod Brčkog povezuje istočni i zapadni dio Republike Srpske. Od hrvatske granice kod Županje udaljen je 30-ak km. Tijekom rata, oko opstanka ili nestanka toga koridora vodile su se žestoke vojne, ali i podzemne političke bitke, piše Novi list

"*Jutarnji list*", Zagreb, 19. siječnja 2010.

Da sam predsjednik Republike u trenutku kada bi Milorad Dodik u Republici Srpskoj eventualno raspisao referendum o otcjepljenju od BiH, **odmah bih vojskom prekinuo koridor u bosanskoj Posavini**. To je jučer izjavio predsjednik Republike Stjepan Mesić u neformalnom razgovoru sa skupinom novinara na Pantovčaku, piše *Novi list*.

"Hrvatska je jamac Daytonskoga sporazuma. Kada bi Dodik referendumom o otcjepljenju srušio Daytonski sporazum, **Republika Srpska odmah bi morala nestati**, i zato bih vojno prekinuo koridor", objasnio je novinarima Mesić, zaoštrivši tako

najdramatičnije do sada svoju kritiku politike premijera Republike Srpske Milorada Dodika, ali posredno i predsjednika Srbije Borisa Tadića.

"Nevjerojatno je koliko Dodik vara međunarodnu zajednicu. On igra na kartu zamora: misli da će se svijet umoriti od BiH, a on će tada raspisati referendum o otcjepljenju, netko će se nekoliko dana buniti, a onda će sve splasnuti i velika Srbija bit će ostvarena", kazao je Mesić skupini izvjestitelja i komentatora dnevnih novina s kojima je neformalno razgovarao poslije tradicionalnog predsjedničkog prijema za novinare u povodu Božića i Nove godine.

"I zato bi", kazao je Mesić, "kao predsjednik države u slučaju referenduma o otcjepljenju RS od BiH, bio spreman i s Hrvatskom vojskom intervenirati kod Brčkoga kako bi RS onеспособio za postojanje. - Kako će se ponašati Ivo Josipović", to ćemo vidjeti - dodao je.

Upitan je li to svoje mišljenje iznio predstavnicima međunarodne zajednice, Mesić je odgovorio da jest, ali nešto blažim riječima, navodi *Novi list*.

MILORAD DODIG ZA KURIR: MESIĆ JE USTAŠA

A.V., "Jutarnji list", Zagreb, 30. studenog 2009.

Mesić vodi antisrpsku politiku. Želi zanemariti etničko čišćenje Srba koje se događalo u Hrvatskoj, svaljujući krivicu na druge, izjavio je premijer Republike Srpske Milorad Dodik u razgovoru za Kurir.

„Povratak Srba u Hrvatsku je nemoguć. Srbe u Hrvatskoj uhićuju čim se pojave na granici, što dokazuje da Hrvatska nastavlja sa etničkim čišćenjem“, poručio je Dodik.

Dodik u intervjuu komentira kako je teško shvatiti čovjeka koji je žestoko branio ustaške parole na početku raspada SFRJ.

„Na Mesićevoj ideologiji Srbi su protjerani iz Hrvatske“, izjavio je Dodik.

Predsjednik Stjepan Mesić nedavno je optužio Dodika da nastavlja Miloševićevu razbijačku politiku koji bi mogla dovesti do novih sukoba.

„Čak i oni Srbi koji su preživjeli rat sada razmišljaju kako da odu iz Hrvatske, jer tamo nemaju zajamčena građanska prava“, smatra Dodik.

UNUTRAŠNJA KOLONIZACIJA HRVATSKE KAO POLITIČKI FAKTOR

ing. Mladen Donadini, "Hrvatska smotra", Zagreb, br. 2 (veljača), 1941.

Unutrašnju kolonizaciju, kao ekonomski i politički faktor smatramo onaj dio i akciju ekonomske (politike, koja na temelju racionalnog i sustavnog smještaja narodnih snaga **na najpotrebnija i najkorisnija mjesta (zemljišta)**, ima za cilj podizanje i jačanje gospodarske i političke moći pojedinog naroda.

Po gornjoj se definiciji razabire, da unutrašnja kolonizacija može biti dvostrukog značaja t. j. prema konačnoj svrsi zbog koje se sprovodi. Dakle, ona se pojavljuje kao ekonomski ili kao politički faktor gospodarske i socijalne politike pojedinog naroda.

Kao ekonomski faktor, kolonizacija nije za sebe samostalan gospodarski pojam. Ona s ostalim (privrednim problemima (melioracijom, komasacijom, šumskim pitanjem i dr.) čini onaj ekonomski pojam, koji nazivamo — agrarna reforma.

Unutrašnja kolonizacija kao politički faktor isto je toliko odlučujući i presudni činilac za život i napredak pojedinog naroda, kao i kolonizacija sa čisto ekonomskom notom. Ali i kolonizacija sa političkim prvenstvenim ciljem, kolikogod ne spada — po svojoj osnovnoj ideji — direktno u okvir cjelokupne agrarne reforme, mora uvijek pored ostalih faktora računati i na gospodarski momenat. Jer isključujući gospodarske čimbenike, kolonizacija vršena samo i jedino političkim kriterijem, bila bi unapred osuđena na potpuni neuspjeh.

Moderna unutrašnja kolonizacija jest danas takav instrumenat državne politike, koji sve većema poprima oblik nužnog čimbenika pri rješavanju ekonomskih, socijalnih i političkih problema

Možda za nijednu narodnost, kao za našu hrvatsku nijer od tako velike i za daljnu budućnost od sudbonosne važnosti, stanje našeg na-roda u demografskom odnosno populacionom pogledu. — Stoga, prije nego se uopće i počne tretirati važno pitanje kolonizacije, potrebno je upoznati se poraznom činjenicom, demografskim problemom, na čitavom pa i na povijesnom hrvatskom području.

Demografski problem po svojoj zamašnosti i aktuelnosti, je problem svoje vrsti. To je zasebna studija organskog života pojedinog naroda. Kako pak on spada u direktne uzročnike unutrašnje kolonizacije, potrebno je pokazati na glavne momente, koji su uzrokovali i stvorili **današnju oslabiljenost i razbijenost hrvatskog narodnog elementa**, kao političke i etničke skupine.

Listajući hrvatsku prošlost, nailazimo isključivo na momenat krvnih borba, koje se tako rekuć, od dolaska naših praotaca protežu kao crvena nit sredinom puta škrte nam sudbine, sve do današnjih dana. Karakteristika ove borbe jest, što ista nije nikada imala agresivni, penetrirajući značaj. Isticala se je isključivo u svojim defenzivnim naporima, braneći svoju grud i ognjište. **Borba je dobila značaj samoodržanja.**

Imajući **za protivnika golemi i nesalomljivi osmanlijski polumjesec**, koji u svojem kulminirajućem naletu pogazi bizantsko, bugarsko i srpsko carstvo, prisili hrvatski narod na političke premise. — Jer naravniji izbor bijaše moćna Austrija, država evropske i kršćanske kulture, od ondašnjeg barbarskog azijskog naroda u kojem se tada nije vidilo baš nikakvog jamstva za daljni opstanak. Od onda i datira dominacija kuće Habsburg u Hrvatskoj, kao **rezultat biranja nužnog ali manjeg zla.**

Danas lako vidimo posljedice, kao rezultantu dugih borba za ograničeni životni prostor.

Dosta je baciti **pogled na povijesno područje prije i poslije turske najezde. Veći dio Bosne pa Crvene Hrvatske te bivše Vojne Krajine, naseljen je novim došljacima - bjeguncima iz istočnih krajeva.** Druge vjere, druge kulture i običaja, dolazeći u manjim i većim grupacijama, stvarali su oaze gdje su se brzo množili i dalje prodirali u naše zapadne krajeve. Tako vidimo, da se za posljednjih četiri-pet decenija **hrvatsko pučanstvo na svom historijskom području smanjilo, dok srpsko prema ovom nazadovanju, bilježi jaki brojčani porast.**

Città del Vaticano - Galleria delle Carte Geografiche

Tu nam se nameće demografski problem, koji je naročito za male narode od goleme važnosti. Jer **broj vlastitog pučanstva — i ako nije jedino — ono je nezamjenjivo i najjače sredstvo za održavanje narodnog područja.** Uloga i važnost broja pučanstva skače poglavito na mjestima gdje se susreću i sukobljuju suprotni interesi dviju resp. više različitih etničkih skupina.

Na što nas dakle upozorava i opominje demografski problem?

Upozorava nas na dvije nedaće, koje su uzrokom heterogenosti našeg narodnog elementa. **Kazuje nam prvo, da smo brojčano slabi i drugo etnički razbijeni.** Doduše etnička pocjepkanost nastupa uslijed brojčane slabosti, ali to nije jedini uzrok istoj. Neshvaćanje ogromne važnosti i uloge demografskog problema, je drugi isto toliko važan činitelj etničke slabosti i brojčanog stanja.

Posljedice su očite. — Već **od same morske obale pa preko Skradina, Obrovca, Knina na tursku Hrvatsku pa do Drine, povlači se jaka linija strane narodnosne skupine,** slomivši potpuno našu narodnu cjelovitost. Jedino hrvatsko Zagorje sa uskom morskom obalom i otocima, čine tačke čiste hrvatske cjeline kao etničke skupine. Naravski, da naš narodni organizam ne može doći do potpunog zahvata u ulozu, koji mu njegov prirodni položaj pruža i nalaže na ovoj granici zapadne kulture. A ta činjenica nas unutarnje slabi.

Ovdje smo htjeli logičnim nizom misli navesti i istaknuti sve glavnije crte resp. uzroke, koji prethode i uzrokuju kolonizaciju u političko populacionom pogledu. Za to je bio neophodan najkraći osvrt na neke činjenice povijesne naravi.

Samo proučavanje demografskog problema nameće i izaziva rješenje čitavog niza ostalih problema, kao: **promicanje sklapanja brakova, suzbijanje bijele kuge i alkoholizma, davanje nagrada i olakšica obiteljima sa mnogo djece kao i pospješivanje unutrašnje kolonizacije.**

Demografski problem i politički cilj unutrašnje kolonizacije (periferijske) u svrsi svoje ideje vodilje su identični. Stoga su im većinom i metode rada zajedničke. Tako su i ciljevi njihovog nastojanja — u materijalnom smislu — usmjereni na zajedničke istaknute tačke.

Te izložene tačke nisu samo na periferiji hrvatskog područja već i u samom geografskom centru. **Prodor pravoslavne skupine zašao je tako duboko u hrvatsko narodno tijelo, da od zadnje zapadne tačke doseljenog pravoslavlja u Hrvatskoj i granice Slovenije, nema niti punih 50 km zračne linije!** Tako u narodnosnom i etničkom pogledu, Hrvatsko Primorje i Dalmatinska Hrvatska spojeni su sa sjevernom Hrvatskom uskim i zbivenim neprirodnim koridorom. Ta organska anomalija, uzrokom je naše unutrašnje nepovezanosti i nekompaktnosti. **Ona je zlo, koje u svim odluč-**

nim momentima razvojnjava svako hrvatsko stanovništvo, uvlačeći svoje političke nazore oprečne interesima hrvatske cje-line. Naša politička povijest, pogotovo zadnjih deset dekada, najeklatantnijim je dokazom stalnog kolebanja i tapkanja naše narodne politike.

Sve je to naravna posljedica velike uloge i upliva "Slavoserba", koji su ponajviše potjecali iz tih krajeva, a koji uvijek, pa i danas igraju fatalnu ulogu u politici hrvatskog naroda. Sve dok odgovorni faktori ne budu svijesni ovog zla, političkog fantoma na našem narodnom tijelu, dotle se nikada neće kičma hrvatskog organizma čvrsto uspraviti i konačno stati na vlastite noge.

Predaleko bi nas odvelo iznašanje statističkih podataka, koji pokažu svu bijedu ovog pitanja. Ipak, da se osvijetle specifično prilike u Dalmatinskoj Hrvatskoj, iznosimo stanje dvaju kotareva i općina, u kojima je najjače istaknuta oštrina ovog problema:

Kotar Benkovac	Rimokatolika	Pravoslavni
Benkovac	7.075	8.499
Kistanje	1.171	10.320
Novigrad	8.261	314
Obrovac	4.686	8.613
Ravni Kotari	1.390	3.686
Stankovci	5.245	522
Ukupno	27.828	31.954
Kotar Knin		
Drniš	20.220	6.941
Knin	2.972	24.256
Promina	5.148	823
Ukupno	28.340	32.020

Skradinska općina je također sa katoličkim življem u manjini omjerom 7.561 : 7.599, dok je u vrljkoj općini lagana prevaga na katoličkoj strani. — **Om-**

Città del Vaticano - Biblioteca - Salone Sistino

jer pak u turskoj Hrvatskoj je još gori, gdje je jačanje ne samo brojčano snažnije pravoslavne skupine očito, već i **s materijalne, kulturne i političke strane sistematski favorizirano.**

Ovo bi bili glavni momenti, koji moraju kompetentne natjerati na brze odluke i ozbiljni rad, bez obzira na današnje vanjske prilike.

Jedno načelo u sprovađanju kolonizacione politike — u obim pri-likama — mora se strogo aplicirati na čitav sistem. **Načelo čuvanja osnovne narodne jedinice — obitelji. To je ona ishodna tačka, organska stanica i izvor čitave narodne snage**, koja jest i ostaje najboljim jamcem njegove budućnosti. Jaka i zdrava obitelj, kao temeljno načelo svake državne unutrašnje politike, mora biti polazna tačka svih njezinih socijalnih i gospodarskih akcija i reformi.

Ali za očuvanje svog historijskog tla ide se dalje. **Ovdje u cijelosti prihvaćamo gledište dr. Mile Budaka, da se naše narodne snage izvan granica Hrvatske, kao Gradišćanski Hrvati i Hrvati u Mađarskoj, vrte natrag u svoju staru postojbinu.** Time bi mnogo ojačali našu etničku skupinu na izloženim točkama našeg povijesnog područja.

Za definitivno uspješno rješenje kolonizaciono-demografskog problema, neophodno je potrebno angažiranje državne vlasti sa svim nje-zinim atribu-

ŠESTO OKUPLJANJE DOMOLJUBNIH I DRŽAVOTVORNIH HRVATA

Trg Dr Ante Pavelića u Zagrebu

20. ožujka 2009. u 11 sati

OD HRVATSKOG DOMOVINSKOG FONDA
DO LUSTRACIJE
HRVATSKOG DRUŠTVA

tima. Tu dolaze zakonodavna i izvršna vlast, financijska sredstva i stručna spremnost.

Racionalnom koordinacijom socijalnih, humanih i ekonomskih principa kod sprovođenja društvene obnove, dati će mudra državna politika ljepše plodove hrvatskim generacijama koje dolaze.

Republika Hrvatska utemeljila je tri vrste braniteljskih fondova: Hrvatski domovinski fond, privatizacijske investicijske fondove i Fond hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.

Jeste li znali da je u Hrvatski domovinski fond država unijela dionice "Tiska" vrijedne 8 milijuna DEM, a 1.700 udovica branitelja svoje dionice vrijedne 28 milijuna DEM i da je sve to netragom nestalo?

Jeste li znali da je država u privatizacijske investicijske fondove unijela dionice vrijedne 3,5 milijarde

DEM, što bi danas, nakon zamjena dionica i ukmaćenja, vrijedilo 34 milijarde kuna i da su sve to od branitelja, nezakonito, maznuli: Milan Horvat, Jako Andabak, Darko Ostoja, grof Georg Eltz i sl.?

Jeste li znali da iz Fonda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji njegovi članovi dobivaju godišnju dividendu od oko 100,00 kuna (!) i da nemaju pravo upravljati njime?

Jeste li znali da Franjo Gregurić i Ante Todorčić još uvijek nisu lustrirani?

Jeste li znali da Stjepan Mesić, Josip Manolić i Luka Bebić još uvijek nisu lustrirani?

Dodite na Šesto Okupljanje domoljubnih i državotvornih Hrvata da biste saznali kakve ćemo odgovore dati na ta pitanja.

IZBORNA DRAMA U HRVATSKOJ

Pogledi iz dijaspore

Rudi Tomić, Kanada

Plješćite, građani! (*Plaudite civēs!*) Ovako su glumci u rimsko doba na kraju drame pozivali građane na pljeskanje. Mediji u Hrvatskoj također su, na sličan način, nakon izborne drame pozvali građane da plješću novom izabranom predsjedniku Republike Hrvatske Ivi Josipoviću.

Bilo je zanimljivo, ali i gnjusno slušati kandidate kako se međusobno "časte" u optužbama i uvredama koje će ostati dugo u sjećanjima, ne samo njima (J. B.), nego i građanima, jer jedan od njih toliko je legitimno izabran za predsjednika RH i njegova će nazočnost prizvati ljudima u sjećanje prizore iz izborne drame.

"Umjesto sukoba programa, u drugom smo krugu gledali bezobzirno osobno blaćenje protivnika. Umjesto političke debate, opet je, sanaderovskom manir, nametnut ideološki rat protiv 'crvene Hrvatske'", navodi Lovrička u *Jutarnjem listu*. U zaključku kaže: "Kampanja za drugi krug predsjedničkih izbora svojom je agresivnošću i financij-

skom dominantnošću pretvorio u zloćudni galimatijas za histeriziranje nacije."

Što u međusobnim prepucavanjima Josipović i Bandić nisu stigli obeščastiti, odnosno uprijeti sve oko sebe, to su nadoknadili izjavitelji u tisku i preko elektronskih medija, tako da je s tim vulgarnostima uokvirena slika o Hrvatskoj u svijetu.

Ako bismo prihvatili postavku, da **nijedan zao (čovjek) nije sretan** (*Nemo malus felix*), onda možemo reći, da u Hrvatskoj živi ogromna većina nesretnih ljudi. Predsjednički izbori pokazali su užarenost mržnje i vrste karaktera kandidata, kao i njihovih stranačkih čelnika, a naročito ljudi u medijima, i konačno ljudi koji su se opredijelili za svog izbornika.

Sada je sasvim sporedno tko je izabran za sljedećeg predsjednika Republike Hrvatske, jer su se u izornoj kampanji očitovale njihove ljudske vrednote, koje će biti upisane u povijesti hrvatskog naroda. Između dvanaest kandidata, iz prvog kruga, moglo se je izabrati dobrog čovjeka, ali zbog velikog broja kandidata glasovi su bili raštrkani, i to samo na jednoj strani, što je i bio cilj marioneta, koji su se beznažno kan-

didirali. Dočim, na drugoj strani je bila maksima organiziranih skupina, odnosno ljudi iz pozadine koji su cijelu stvar unaprijed orkestrirali.

Potvrđeno je, *de facto*, da su stranačke (partijske) knjižice vrjednije i vjerodostojnije od nacionalne svijesti; domoljublja i rodoljublja, pa i od vjerskog svjetonazora, što je otvorilo nove oblike spoznaje o neurednoj državi i ne izgrađenom društvu u građanskoj Hrvatskoj.

Agresivnost manjine u Hrvatskoj

Kada se sve zbori, onda možemo s najvećom ozbiljnošću i odgovornošću reći: Predsjednika Republike Hrvatske su izabrali udruženi "ljevičari", koji su idejno vezani, mada imaju svoje posebne stranačke (partijske) knjižice - socijalističkih asocijacija, koje vuku korijen iz Jugoslavije, i kojima je još Tito idejni vođa.

Sveukupan broj socijalističkih udruga i njihovih poslušnika znatno je manji nego što izgleda na površini. Naime, u ovim predsjedničkim izborima, u drugom krugu, bile su ujedinjene sve socijalističke, ljevičarske, liberalne, srpske i druge stranke i partije za Josipovića. Pridružili su im se i "ucviljeni" pojedinci iz nacionalnih stranaka, koji su iz osvete, prkosa i ljubomore otišli u tabor protivnika kako bi se osvetili svojim bivšim kolegama, onako, po hrvatskom običaju: "ne bih ništa..., ali hoću iz inata!"

Dakle, ako uzmemo u obzir da su na birališta izišli samo 50,12% od ukupnog broja birača (2,253.154), od toga za Josipovića glasalo je 60,26 posto

(1,339.385), a to je samo 29,79 posto hrvatskog pučanstva. Dočim, imao je izravno protiv sebe 39,74 posto Bandićevih glasača (883.222) i 50% suzdržanih građana (2,242.374). To znači: **za predsjednika Josipovića nije glasalo 3,156.143 Hrvata, odnosno 70,21 posto hrvatskih žitelja!**

Činjenica je, da su oni koji su glasovali za Josipovića izabrali predsjednika za Republiku Hrvatsku, i za sve Hrvate u BiH i u dijaspori. Ipak, ovo može biti napuhana mjehurica, jer ovaj predsjednik RH ima veoma male ovlasti i minimalnu podršku, te sve i kada bi htio ne bi mogao nanijeti veliku štetu hrvatskom narodu, ali može, ako ima nakanu, naškoditi ugledu hrvatske države.

Josipović se odmah ustoličio

Izabrani predsjednik RH Ivo Josipović odmah se je ustoličio (ne još na Pantovčaku) i navalio sa davanjem intervju hrvatskim, srpskim, bošnjačkim i talijanskim medijima, u kojima je definirao razloge svoje pobjede i najavio smjernice u obavljanju predsjedničke dužnosti.

Tako je Josipović izjavio u talijanskom dnevniku *Corriere della serra*, da će "pokušati da pregovara sa Beogradom oko informacija koje se tiču nestalih osoba, procesa protiv ratnih zločinaca i restitucije opljačkanog kulturnog dobra." Ako Beograd bude poštivao te uvjete, "za hrvatskog predsjednika nema razloga da se nastavi sa optužbom za genocid", istaknuto je u talijanskom dnevniku.

Naprotiv, Srbija je u vrijeme predizborne kampanje podigla optužbu za "genocid" nad Srbima u

Hrvatskoj - u Domovinskom ratu i Nezavisnoj Državi Hrvatskoj, s nakanom da s tom optužbom prisili Hrvatsku na povlačenje svoje optužbe. S tim činom bismo izjednačili zločine i oslobodili Srbiju odgovornosti za agresiju i otvorili put novim zločinima na Balkanu.

Potom, predsjednik Josipović daje izjavu bošnjačkom *Dnevnom avazu*, kako je uvijek imao dobru volju da pomogne BiH. Ali, postoji granica koja kaže: "Ne miješam se u unutarnje poslove susjedne države." *Avazu* još k tome dodaje: "On nije nacionalista opijen velikodržavnim snovima, poput Franje Tuđmana, niti nosi teret ex-jugoslavenske političke scene, poput Stjepana Mesića."

Josipovićeve izjave dale su podršku bošnjačkim ekstremistima, da njegova izborna pobjeda, za koju mu u BiH Hrvati nisu dali podršku, postane povod za napad na Dragana Čovića i Božu Ljubića (čelnike dva HDZ) koji su dali potporu Milanu Bandiću, jer "Josipović nije podržao njihove ideje o trećem entitetu", navodi se u *Avazu*.

Hrvatska se mora itekako miješati u unutarnje poslove susjedne države BiH. Hrvatska je Daytonskim sporazumom obvezna pomoći Hrvatima koji žive u BiH, a moralno je obvezna pomoći Hrvatima koji žive izvan Republike Hrvatske.

Josipović neće ići u Bleiburg

U opširnom intervju dan za *Jutarnji list*, na pitanje: "A hoćete li prvo otići u Jasenovac ili Bleiburg?" Ivo Josipović je rekao: "Jasenovac je neupitna lokacija, to je strašno stratište. S druge strane kod Bleiburga nažalost nisu u prvom planu žrtve, već politički marketing." U nastavku je još rekao: "kad prestane politiziranje i želja da se kroz ne-sumnjive žrtve vodi dnevna politika, otišao bih i na Bleiburg. Dok se tamo pojavljuju u crnome ne bih išao." Isto kao i Mesić, "ne zna" za komunističke zločine i "ne zna" da je crnina bila simbolika žalosti od Isusovog rođenja! Gospodine predsjedniče je li neupitan Vukovar ili Srebrenica, gdje su u crnome svi koji su preživjeli genocid?

Dakle, "socijalisti" nisu odbacili izdajničku ulogu služenja nametnutoj velikosrpskoj politici u Hrvatskoj, u kojoj su aktivno uključeni srpski čelnici Pupovac, Uzelac i drugi. Ipak ne smijemo smetnuti s uma, da su socijalisti, koji su indoktrinirani u komunističkom sustavu, posebna politička kategorija, te da su oni borci za prava političkih skupina samo dok se nalaze van vlasti. Čim dođu na vlast, počnu oštro progoniti sve svoje političke protivnike, pa i vlastite članove, ukoliko ne spadaju u istu frakciju. Već je počelo s pročišćavanjem redova SDP-a od onih koji su bili uz Bandića.

Na ovim predsjedničkim izborima **crveni** su pobijedili **čovjeka** a ne desničarske stanke. I za takvu pobjedu trebalo im je moćne saveznike: Mesića, Sanadera i medije. U drugom izbornom krugu mnogi desničarski birači nisu marili za Bandića, nisu se bogme ni osjećali obveznim, kao što su se birači i SDP-a, i HNS-a, i IDS-a mahom osjećali obveznim prema Josipoviću.

"Bandić se prevario ako je mislio da ono što predstavljaju stranke više nije važno jer je i te kako važno, presudno. Josipovićevi glasači znaju tko je njihov izabranik – lijevi, crveni, i to im je važnije od svih gospodarskih, socijalnih, korupcijskih i dugih pitanja." (Ivkošić, V.L.)

Bandić je bio namješteni kandidat

Za drugi gradonačelnički mandat

u Zagrebu Bandić je potvrdio svoju suradnju s bivšim premijerom Sanaderom i predsjednikom Mesićem, jer su mu za gradonačelničkog protukandidata namjestili nepoznatog Jasena Mesića (baš Mesića!) kako bi Bandić bio ponovno izabran za gradonačelnika u Zagrebu.

Sanader je također guranjem u utrkivanje za predsjednika - Bandića, Vidoševića i Primorca kako bi onemogućio HDZ-ovog kandidata dr. Andriju Hebranga. Sanader je na isti način pomogao Mesiću u utrci za njegov drugi predsjednički mandat kad je za HDZ-

najavu svoga povratka u politiku, u pravo vrijeme, kad je bila izborna kampanja u završnici, što je mnogo pomoglo SDP-ovu kandidatu Josipoviću. A Josipovićevom bivšem stranačkom kolegi Bandiću, koji je imao ulogu trojanskog konja, razbiti nacionalne redove, nije uspjelo - jednostavno nije dobio podršku u narodu.

Premijerka Kosor izbacila je Ivu Sanadera iz HDZ-a, jer je pokušao napraviti puč u stranci, kao što je to ranije učinio u BiH. Vjerujemo da će se otkriti i druge Sanaderove djelatnosti koje su vezane za korupciju, prodaju unosnih hrvatskih poduzeća stranim investitorima uz niske cijene, te njegove veze sa stranim i domaćim podzemljem.

Posljedice izborne kampanje

Milan Bandić, kao gradonačelnik, je sa svojim bahatim postupcima u gradu Zagrebu navukao na sebe veliku mržnju medija, koji su itekako kobni na Hercegovce, pa je tako uspio ujediniti sve one snage u

Hrvatskoj koje su protiv davanja prava glasa Hrvatima iz BiH i dijasporu na izborima u Hrvatskoj, jer "ne plaćaju porez u Hrvatskoj!"

Bandića se doživljava kao smušenog Hercegovca kojeg zbog afera stalno napadaju mediji i koji se "populistički udvara ljudima i motivima od ekstremne desnice do obožavatelja Josipa Broza Tita. Ukratko – standardna ljevica pobijedila je desno-lijevo-liberalno-crveno-crno-šareni populizam." (Ivkošić, V.L.)

Dakako, medijima u Hrvatskoj i bošnjačkim u BiH poslužio je Bandić da se zajednički sruče na Her-

ovog kandidata postavio jedva poznatu Jadranku Kosor.

Sanader je razbio Hrvatsku demokratsku zajednicu u BiH podjelom HDZ-a u dvije frakcije. To je učinio samo zato da se umanju image predsjednika Tuđmana među Hrvatima u BiH, odnosno Hercegovcima. Sanaderu, naime, nije bilo stalo toliko do glasova iz BiH i dijasporu, jer je imao osiguranu srpsku nacionalnu manjinu u Hrvatskoj, čije je čelnike uveo i u koaliciju svoje Vlade, i dao im vodeće pobjaze.

Sanader je namjerno tempirao

cegovce i dijasporu općenito. Klasičan primjer je poruka u *Nacionalu*: "A što vas boli neka stvar koga mi sebi izaberemo za predsjednika?"

Po svemu sudeći: **ovo su bili posljednji izbori u Hrvatskoj u kojima su glasali Hrvati iz BiH i dijaspora.** I zato što smo jasniji glasni u nacionalnim stavovima, pa smo i zbog stoga osumnjičeni da nam je "silno važno da usporimo Hrvatsku na putu prema Europskoj uniji, prema barem mrvici poštenijem i pravednijem društvu." (Beretić, *Nacional*)

Na stranicama socijalističkih glasila oštro je osuđen susret Bandića s kardinalom Bozanićem, kao da živimo u doba jugoslavenskog totalitarističkog režima. "Oni su – uz crkveni blagoslov svoj pravorijek već izrekli. To što bi Josipović, za sve i za javno dobro, trebao činiti jest da rulja, to Bandićevo i Bozanićevo krdo i stado, svakom svojom riječju vraća u stanje i status pojedinaca i građana." (Jergović, *Jutarnji list*) Očito je da su se bezbožnjaci u medijima i ljudi bez moralne etike prilijepili uz Josipovića. *Vultur est, cadaver exspectat.* Seneka kaže: Ako netko sjedi uz bolesna prijatelja, mi to odobravamo; ali ako to čini radi baštine, on je jastreb i čeka na lešinu.

Crkva u Hrvata morala je svojim vjernicima ukazati da su izbori

obvezni u izvršavanju građanske dužnosti, te uputili su ljude da biraju za predsjednika čovjeka koji će biti sluga Bogu i hrvatskom narodu. Budući da Josipović ne vjeruje u Boga s toga su bezbošci optužili Crkvu da se miješa u politiku! *Ja prihvaćam kako je moguće, kada čovjeka gledati u zemlju, da može biti ateista, ali ja ne mogu shvatiti kako on može gledati gore u zvijezde na nebu i reći da nema Boga!* (Abraham Lincoln)

Zaključna misao

Hrvati su izabrali predsjednika koji je indoktriniran socijalističkom ideologijom, koji se oglasio da će Hrvatska biti "crvena" i haški "pravedna" država. To su uvrjedljivi izazovi hrvatskoj nacionalnoj bitnosti. U hrvatskom narodu nije se nacionalizam povijesno živio, zato Hrvatima treba povijesna afirmacija nacionalne pripadnosti, rodoljubne državotvornosti, integralne slobode i državne neovisnosti.

Istina, ovo su ipak druga vremena, drugačija od onih iz doba socijalizma, jer je svjetski komunizam i jugoslavenstvo doživjelo slom i kapituliralo pred silama demokracije. Hrvatska ne može više nikada biti crvena, ali može zacrveniti od sramote, jer ju predstavljaju neki ljudi iz prošlog – antihrvatskog i "antifašističkog" režima. Hrvatska se također neće više nikada naći u okviru balkanskih asocijacija. Točka!

Mi se nadamo, jer vjerujemo u Boga, da će na Pantovčaku Ivo Josipović kad-tad pogledati u nebo, i uz pomoć Duha Svetoga doživjeti obraćenje, kao što se je

Pavao obratio, koji je bio sotonski progonitelj vjernika, ali uz milost Božju, on je postao uzorom svjetlosti i svetosti za židovski naroda kao i za cijelo čovječanstvo.

Na žalost, takav *miraecab*, ne možemo očekivati od ljudi u medijima, jer novinari dodaju svoj "spin" svakom izvješću - reportiranju. Objektivnost nije jednostavna ni primarna. Ljudi u medijima, kao i ostali promatrači, dodaju stvarnim zbivanjima velike količine subjektivnosti. A gdje laži i prevare dominiraju, ljudi su kao u zatvoru, pa je ostvarenje mira i zadovoljstvo nemoguće.

Za današnju situaciju u Hrvatskoj, mogli bismo reći, nije toliko važno, ono što postoji, već ono, što nastaje, što se razvija, što raste. Hrvatska mladež nije opterećena deklariranim antifašizmom, poraženim komunizmom, mrtvim jugoslavenstvom i socijalizmom; nisu upućeni u Bleiburg i Križni put, niti u Jasenovac, a distancirani su od Hrvatskog proljeća i povijesti o NDH, kao i ratnih zbivanja u Domovinskom ratu: hrvatsku mladež jedino zanima dobar život, mladenačko zabavljanje i raskošno uživanje.

Pitamo se, kako će predsjednik Josipović i premijerka Kosor moći stvoriti uvjete za takav život u državi, koja je toliko zadužena i gdje vlada velika korupcija, gospodarska kriza i nezaposlenost? U državi, u kojoj također nema idejno izgrađene političke elite, nego samo kultura političke manipulacije, odnosno medijska improvizacija politike.

Uvjereni smo da će se predsjednik Josipović, kad se ustoliči na Pantovčaku, te kada se suoči s tolikim problemima, pred očima pojaviti **crno** umjesto crvenog!

PARTIZANSKI POSLIJERATNI ZLOČINI U GOSPIĆU I OKOLICI (3. dio)

mr. sc. Nikola Bićanić, Zagreb, - "Glas Koncila" br. 11/08

U Gospiću i u njegovoj neposrednoj okolici partizani su u dvije godine, nakon ulaska u grad 4. travnja 1945., na razne načine ubili više od 3.500 nevinih osoba. Žrtve su bili muškarci i žene, mladići i starci, intelektualci i seljaci, svih dobi i zanimanja, a među njima je bilo i svećenika. Feljton donosi široj javnosti nepoznate podatke o tim zločinima.

U takvom ozračju potrebno je spomenuti tek nekoliko ličkih mučenika koji su godine 1945. glavom platili svoju odanost Katoličkoj Crkvi i hrvatskome narodu. Hrvatskog povjesnika, katoličkog pisca, pjesnika, poliglota, prevoditelja s više svjetskih jezika, čuvenog polemičara i istaknutog pripadnika Mahničeva Katoličkog pokreta, sedamdesetogodišnjeg župnika sv. Josipa u Ličkom Osiku dr. Frana Biničkog partizani su zatvorili i još neosuđenog, tifusom zaraženog, iz gospićke kaznionice sa zakašnjenjem prebacili u gospićku bolnicu, gdje je 1. svibnja 1945. umro u mukama. Nekoliko njegovih prijatelja su ga pod plastom sijena kriomice prevezli i pokopali uz grob njegovih roditelja na katoličkom groblju u Ličkom Osiku, nedaleko od mušalučkoga Malog sela, u kojem je 1875. g. rođen. Po pričanju Zlate Štimac prozorski zastor za pokrov pokojnom župniku Biničkom poklonila je Katinka Zdunić iz bolničkog susjedstva, a njegovo "kidnapiranje" iz gospićke bolnice pomogao je tadašnji ravnatelj dr. Dane Vuković, kojeg su Židovi nekoliko desetljeća kasnije proglasili pravednikom među narodima. I popularni svećenik, profesor i ravnatelj u gospićkoj učiteljskoj školi, pop Nikola Mašić obolio je od pjegavog tifusa u gospićkom partizanskom zatvoru u proljeće godine 1945. Njega su po pričanju nekih bolničkih djelatnika tukli čak i u zaraznom odjelu gospićke bolnice,

kamo je prenesen. Neka-ko istodobno Bruni Vernaziju, župniku u Gornjem Kosinju partizani su jedne noći provalili u župni stan, bajunetom su mu probili

leđa i kundakom puške razbili glavu, te je umro u strašnim mukama. Župniku u Podlapcu i Udbini, Mati Mogušu pojedini lički Srbi nisu zaboravili njegovu predratnu vjersku i nacionalnu djelatnost, pa su ga u dobi od 34 godine sa skupinom Hrvata iz Udbine u gospićkoj kaznionici mučili i brutalno ubili 1946. g.

HLADNOKRVNA EGZEKUCIJA REDOVNICE

Posebno vrijedna spomena u ovom sažetom sjećanju na stravične dane u Gospiću nakon Drugoga svjetskog rata je sumještanka bl. Alojzija Stepinca iz Krašića, redovnica milosrdnica, tridesetčetverogodišnja Žarka Ivasić. Nju su komunisti krivo optužili da je u rujnu 1943. izdala ustašama ranjene partizane u bolnici u Otočcu, koji su potom ubijeni. Za isti "zločin" komunisti su optužili i sestre: Eutihiju Novak, Veronu Fostač, Hubertinu Džimberg i Luciju Radošević. Partizanski sud u Gospiću 7. veljače 1946. osudio ih je na najstrože kazne, s. Žarku na smrt vješanjem, a ostale sestre na smrt strijeljanjem, među njima i s. Novak, koja je već bila pokojna. Ona je kao kuharica u bolnici u Osijeku za vrijeme angloameričkog bombardiranja iz zraka poginula 1944. g. Suđenje je bilo u sali u zgradi gospićkog narodno-oslobodilačkog odbora, u kojoj je prije Drugoga svjetskog rata bila općinska zgrada, a danas je kino "Korzo". Dobro je prisjetiti se da je kad je predsjednik sudskega vijeća redovnicama pročitao smrtne presude u sali nastao prolom oduševljenja, nazočni su skakali, pljeskali i vriskali. Iz mnoštva je tada prema redovnicama glumeći živčani napad pojurio mlad, stasit partizan s povcima: "Juriiiš, pucaaaaj..." i urlajući ih izudarao. On je bio domaći, gospićki Hrvat, koji se i tako pokušao iskupiti za pripadnost ustaškom pokretu početkom 1941. g. Sestrarna Veroni, Hubertini i Luciji Vrhovni sud se "smilovao" i u svibnju godine 1946. smrtnu kaznu im preinačio u kaznu strogog zatvora u trajanju od 20 godina, od kojih su odrobijale šest, a s. Žarki kazna smrti vješanjem preinačena je u kaznu smrti strijeljanjem. **Na gospićkome katoličkom groblju uz zid kapelice sv. Marije Magdalene strijeljana je 16. svibnja 1946.** Pred smaknuće skinula je povez s očju i gledala u partizanku Soku Šolaju, koja je, navodno na vlastiti zahtjev, u nju pucala. Svjedokinja tog smaknuća bila je Marija Benković Seka, udata Milković, koja je stanovala u Kaniškoj ulici i koja se tada slučajno s majkom zatekla na groblju.

Gospić

IZVJEŠĆE O RADU KOMISIJE ZA UTVRĐIVANJE RATNIH I PORATNIH ŽRTAVA REPUBLIKE HRVATSKE (5. dio)

Priredio: **Dragutin Šafarić**, Velenje, Slovenija

26. Fra Andrija Nikić: "Mučenici hercegovačke franjevačke provincije u II. svjetskom ratu", Mostar 1995.,

27. Vinko Nikolić: "Bleiburška tragedija u hrvatskoj domovinskoj književnosti", Barcelona 1998.,

28. Vinko Nikolić: "Bleiburg - uzroci i posljedice", Barcelona 1998.,

29. Vinko Nikolić: "Tragedija se dogodila u svibnju", Zagreb 1995.,

30. Ivan Ott: "Ukradeno djetinjstvo", Zagreb 1999.,

31. Luka Pavičić: "Kronika stradanja Hrvata južne Like", Zagreb 1996.,

32. Luka Pavičić: "Kronika stradanja Hrvata južne Like - dopuna i ispravak", Zagreb 1997.,

33. Josip Pečarić: "Srpski mit o Jasenovcu", Zagreb 1997.,

34. Dragutin Pelikan: "Slatina u vjetrovima povijesti", Slatina 1997.,

35. Miljenko Perić: "Bleiburg 1945.-1995.", Zagreb 1995.,

36. Franc Perme: "Slovenija - zamočani grobovi in njihove žrtve", Ljubljana - Grosuplje, 1998.,

37. Fra Martin Planinić: "Uz Kavranov zlatni jubilej", Veljaci 1998.,

38. Mihael Sobolevski: "Između Jasenovca. i Bleiburga", Zagreb 1993.,

39. "Spomenica povodom 50. obljetnice Bleiburga i Križnog puta 1945.-1995.", Zagreb 1995.,

40. Josip Suton: "Posuški žrtvoslov", Zagreb, 1998.,

41. Aleksandar Vojinović: "NDH u Beogradu", Zagreb 1995.,

42. Jure Zovko: "Križni put i dvadeset godina robi je", Zagreb 1997.,

43. Želimir Žanko - Nikola Šolić: "Jazovka", Zagreb, 1990.,

44. Vladimir Žerjavić: "Opsesije i megalomanije oko Jasenovca i Bleiburga", Zagreb 1992.,

45. Josip Žilić: "Stradalnici bez krivnje (o 50-oj obljetnici zločina nad Polačanima)", Rijeka 1994.,

46. Fran Živičnjak: "U vječni spomen", Zagreb, 1998.

Komisija je financijski pomogla ili na drugi način sudjelovala u pripremi i objavljivanju većeg dijela gore navedenih knjiga.

2. Publikacije

1. Pregledom i obradom sudskih rješenja o proglašenju nestalih osoba umrlima,

objavljenih u Narodnim novinama od 1946. do 1996., evidentirano je **24 500** žrtava.

2. Iz glasila "Hrvatski domobran" i "Zatvorenik" evidentirano je oko 1.200 žrtava.

3. Iz glasila "Fra Rafo Kalinić - žrtva svoga svećeništva", br. 7 iz 1996. godine, evidentirana je 341 žrtva.

4. Prema popisu stradalih u II. svjetskom ratu i poraću, iz glasila "Novogradiški glasnik", br. 4 i br. 5 iz 1991. godine evidentirana je 131 žrtva.

5. Iz lista imotskih župa "Grad na gori", br. 1. iz 1997. godine evidentirane su 202 žrtve, i 144 žrtve iz broja 2. navedenog časopisa iz 1995. godine.

U Službi Komisije organizirano je kontinuirano praćenje tiska, te je iz toga izvora evidentirano 240 žrtava.

3. Arhivska grana

U arhivima Republike Hrvatske nalazi se izvorna arhivska grada iz razdoblja 1941.1945., kao i dio grane iz poslijeratnog komunističkog razdoblja.

Iz te arhivske grane Komisija je do sada evidentirala:

1.) Iz partizanskih zapisa i iz kartona SUB-NOR-a o poginulim, ubijenim i nestalim evidentirano je 6. 266 žrtava.

PODVALE TEORIJE EVOLUCIJE (12. dio)

Harun Yahya (pseudonim autora),
Ankara

PODRIJETLO PTICA I SISAVACA (3)

Ne postoji fosilni dokaz koji bi dokazao da je ptčije perje evoluiralo iz krljušti reptila. Čak suprotno, kao što profesor Brush izjavljuje, "perje se pojavljuje iznenađujuće u fosilnom zapisu, kao 'neporecivo jedinstvena' osobina koja odlikuje i izdvaja perje ptica". Pored toga, u reptila još nije otkrivena nikakva epidermalna struktura koja bi osiguravala porijeklo za perje ptica.

Godine 1996. paleontolozi su napravili larmu oko fosila takozvanih pernatih dinosaura po imenu Sinosauropteryx. Međutim, 1997. je otkriveno da ovi fosili nemaju nikakve veze sa pticama i da oni nisu imali suvremeno perje.

S druge strane, kada pobliže ispitamo perje ptica, nailazimo na veoma kompleksan dizajn koji ne može biti objašnjen nikakvim evolucijskim procesom. Čuveni ornitolog Alan Feduccia izjavljuje da "svaka njihova crta ima aerodinamične funkcije. Ono je izuzetno lagano, ima sposobnost podizanja, što se povećava pri nižim brzinama, i može se veoma lah-

ko vratiti u svoju prijašnju poziciju". On dalje nastavlja: "Ne mogu stvarno razumjeti kako se jedan organ, perfektno dizajniran za let, na početku mogao pojaviti zbog neke sasvim druge potrebe."

Dizajn perja je također prisilio i Charlesa Darwina da razmišlja o njemu. Štoviše, perfektna estetika paunovog perja učinila ga je "bolesnim" (njegove vlastite riječi). U pismu koje je napisao Asai Gray 3. travnja 1860. rekao je: "Sjećam se dobro vremena kada me je pomisao na oko znala cijelog zalediti, ali sam prešao preko ovog stadija zabrinutosti...", i onda je nastavio "... a sada, djelići u građi živih bića često učine da se osjećam veoma nelagodno. Pogled na perje paunovog repa, kada god zurim u njega, čini me bolesnim!"

JOŠ JEDAN NAVODNO PRIJELAZNI OBLIK: ARCHAEOPTERYX (1)

Evolucionisti kao odgovor izgovaraju ime jednog jedinog bića. To je **fosil jedne ptice zване Archaeopteryx**, koja je jedna od najšire poznatih tzv. prijelaznih oblika između samo nekoliko koje evolucionisti još brane.

Archaeopteryx, prema evolucionistima predak suvremenih ptica, živio je prije 150 milijuna godina. Teorija drži da su neki od dinosaura samalim krljuštima po imenu Velociraptor ili Dromeosaur evoluirali stičući krila i onda počinjući letjeti. Tako se za Archaeopteryxa pretpostavlja da je on prijelazni oblik koji je skrenuo od svog dinosauruskog pretka

i počeo po prvi puta letjeti.

Međutim, posljednje studije Archaeopteryxovih fosila ukazuju da ovo biće uopće nije prijelazni oblik, **nego jedna ptčija vrsta koja ima karakteristike nešto različite od današnjih ptica.**

Teza da je Archaeopteryx bio "poluptica" koja nije mogla sasvim dobro letjeti bila je popularna u evolucionističkim krugovima sve donedavno. **Odsutnost sternuma, to jest grudne kosti u ovog bića** ili, u najmanju ruku, to što ona nije bila kao u letećih ptica, smatrana je najvažnijim dokazom **da ova ptica nije mogla letjeti kako treba.** (Grudna kost je kost koja se nalazi ispod grudnog koša, a **na koju su pričvršćeni mišići za letenje.** U našim danima ova grudna kost je uočena u svih letećih i neletećih ptica, a čak i u slijepih miševa - letećih sisavaca koji pripadaju veoma drugačijoj obitelji.)

Međutim, **sedmi fosil Archaeopteryxa nađen 1992.** uzrokovao je veliko zaprepaštenje među evolucionistima. Razlog je bio to što je kod ovog fosila Archaeopteryxa grudna kost, za koju se od strane evolucionista pretpostavljalo da je već dugo nedostajala, **ustvari postojala.** Nedavno pronađeni fosil opisan je u časopisu Nature slijedećim riječima:

"Nedavno otkriveni, sedmi primjerak Archaeopteryxa, sadržava djelimični pravougaoni sternum za kojim se dugo tragalo, ali koji nikada nije bio dokumentiran. **Ovo svjedoči o njegovim snažnim mišićima za letenje.**"

Ovo otkriće poništilo je glavnu potporu tvrdnji da je Archaeopteryx bio poluptica koja nije mogla letjeti kako treba.

Kada je perje ptica detaljno ispitano, nađeno je da je sačinjeno od tisuća tankih niti, vitica, koje su međusobno spojene kukicama. Ovaj jedinstveni dizajn rezultirao je izvanrednim aerodinamičkim performansama.

POSljednji VOJSKOVOĐA NEZAVISNE DRŽAVE HRVATSKE (9. dio)

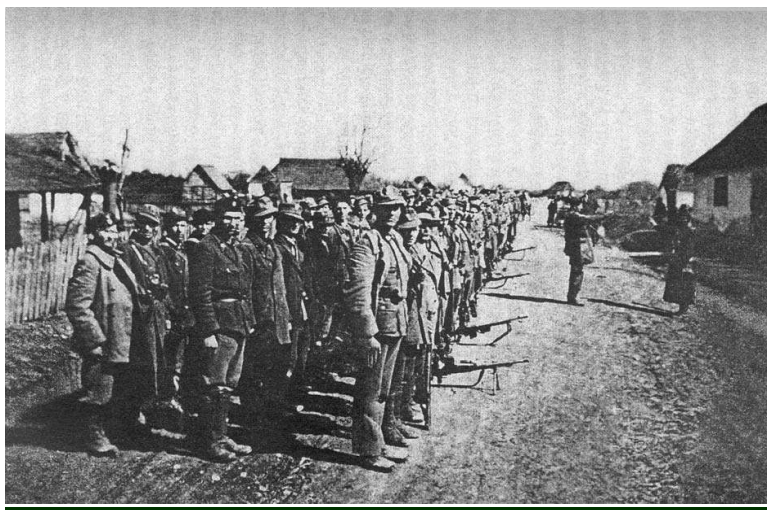
Odžačka Posavina – travanj, svibanj - Rat poslije rata

Stjepan Marčetić, Zadar

Nakon te zapovijedi partizani su bili prisiljeni svim snagama krenuti u prodor na braniteljske položaje s više strana. Kako bi podigli moral svojih vojnika partizani su odlučili "da na čelu bataljona krenu članovi štaba brigade."³¹ Pojačali su svoje jedinice te uveli i brigadnu rezervu, tj. 4. bataljon u borbu. Ponovno je cijela 16. muslimanska brigada angažirana za proboj braniteljskih položaja. Kako Đonlagić navodi toga 25. travnja napad je bio posebno pripremljen, a među partizanima su održani kratki partijski sastanci i skupovi boraca po vodovima i desetinama. U borbu je uključen i ojačani 3. bataljon, te 2. bataljon čiji je zadatak bio napad s desnog krila. Upravo taj 2. bataljon je imao nekog uspjeha u akciji te je zauzeo dio braniteljskih položaja kod Balegovca.³²

No nisu branitelji Vlačke Male, Balegovca i okolnih sela samo čekali u rovovima i zaustavljali partizanske napade. Bilo je tu i protunapada, onih manjih i onih jačih, često bi se partizanski napad pretvorio u braniteljski protunapad te su položaji i prostor kojim je zapovijedao Petar Rajkovačić ne samo ostali obranjeni nego i prošireni. Upravo se to dogodilo i ovoga 25. travnja 1945.

Hrvatski bojovnici su na početne napade partizanskih vojnika odgovorili žestokim protunapadom. Toga dana i tim protunapadom iz neprijateljskog stroja hrvatski bojovnici su izbacili zapovjednika 16. muslimanske brigade kapetana, Spasu Mičića, a kasnije i komesara 4. ba-

Branitelji odžačke Posavine na jednom od postrojanja

taljona 16. brigade Matiju Tunjića. Svojim protunapadom hrvatski branitelji ovog posavskog kraja su potisnuli napadače ne samo na početne položaje, nego i dalje. Kako su se ti događaji odvijali svjedoči ponovno Marko Marić iz Dobrinje koji kaže:

"...jutarnji napadi već postadoše na neki način i dosadni, stoga se naši bojovnici odlučše ne samo za obranu nego i za kontranapad. ... Kada smo krenuli za partizanima, i kada su nas uočili, dali su se u bijeg, ali su istodobno iz svoje pozadine počeli strahovitu paljbu svojim bacačima po nama... Partizani nisu očekivali da ćemo ih goniti sve do Odžaka te da ćemo ući i u sam Odžak, ali su se prevari-li. Kada su vidjeli da naša potjera za njima nije nikakva šala, oni se dadnu u još veći bijeg. Naša vojska je tada gonila partizane do iza Odžaka, s njegove gornje strane prema zapadu."³³

O ovakvom razvoju situacije govori i Đonlagić, koji gledajući situaciju s partizanske strane svjedoči o istome, te jasno potvrđuje priču Marka Marića. On kaže da je 2.500 ustaša krenulo u napad na cijeloj bojišnici te da su se nakon četverosatne borbe jedinice 16. muslimanske

brigade povukle iz Odžaka i Potočana, a da je neprijatelj nastavio napredovati s ciljem da ovlada skelskim prijelazom na Bosni kod Modriče. On još kaže da su jedinice 16. muslimanske potisnute sve do položaja iznad sela Jakeša i Pećnika.³⁴

O istim događajima piše i beogradski NIN od 1. i 8. lipnja

1975. i kaže "Borbe vođene od 19. do 28. aprila 1945. bile su žestoke, uz stalne juriše na ustaška utvrđenja. Iako su u njima s partizanske strane sudjelovale jedinice navikle samo na pobjede – 25. srpska i nepotpuna 27. divizija, očajnički otpor ustaša bio je vrlo uporan... Ustaše su ovoj brigadi **uništile cijeli jedan bataljon**. Partizanske su snage od naoružanja izgubile bateriju topova, tri bacača i jednu protutenskovsku pušku. Borilo se samo jurišima i protujurišima, prsa u prsa, ogorčeno."³⁵

Ovu zapljenu partizanskog oružja potvrđuje i Đonlagić koji kaže da su "ustaše zaplijenile, pored ostalog, bateriju topova, 3 minobacača i drugu opremu."³⁶

³¹ Ahmed ĐONLAGIĆ, str. 505.

³² Isti...

³³ Marko BABIĆ, str. 110.

³⁴ Ahmed ĐONLAGIĆ, str. 506

³⁵ Bruno BUŠIĆ, Branitelji Odžaka, Nova Hrvatska, br. 6., London, 1967., str. 11.-13., prema, Mato

MARČINKO, U Odžaku se branila hrvatska država. str. 13.-14.

³⁶ Ahmed ĐONLAGIĆ, str. 502.

DOMOBRANSKI NADSATNIK TOMISLAV PERIČIĆ (2. dio)

Građa za povijest - dokumentarno, po iskazima poznavatelja i osobnom sjećanju

mr. sc. Dragan Hazler, Basel, Švicarska

Potiče i organizira prosvjed protiv Talijana radi njihovog slavlja Princa od Savoje, koji je trebao postati hrvatskim kraljem. Kad su talijanski "berselieri" vidjeli tako brojna prosvjeda Slunjana i prvi nastup hrvatskih vojnika - ustaša i domobrana ubrzo su posve napustili Slunj. Tek nakon 3 mjeseca pojavili su se opet i to fašisti, koji su u Slunju jedva prezimili i od straha od Hrvata, uoči Uskrsa 1942. zauvijek napustili Slunj. Ne ulazim ovdje u uvjetno političko savezništvo ratne Italije i NDH, ali tvrdim iz iskustva, da je talijanska vojska smatrana nepoželjnom u Slunju i vojnici su se tako osjećali.

Tomislav Peričić je suustrojitelj Slunjske domobranske satnije, 1941. godine

U Slunju je tada živio umirovljeni nadsatnik Hrvatske vojske Jure Štefanac iz Rastoka. Kao veliki domoljub pristupa 1941. ustrojstvu Slunjske domobranske satnije, kojoj je bila svrha okupiti podobne muškarce za obranu hrvatskog naroda od srbskočetničkih odmetnika.

Ovdje valja reći, da su još prije II. svjetskog rata u svima vlaškim selima Slunjskog kotara postojale četničke organizacije, koje su se početkom travnja 1941. godine povezale sa srpskim četnicima iz odmetnute jugoslaven-

ske vojske i zajednički su ugrožavali hrvatska naselja, zlostavljali pastire na pašnjacima, težake po poljima, pljačkali putnike, goniče stoke, prijevoznike i putničke autobuse.

Drskost tih srbočetnika omasovljenih s domorodnim pravoslavnim Vlasima išla je i dalje. Za ovu biografiju Tomislava Peričića ostat će se samo pri navođenju nekoliko primjera bez detaljnih opisa:

1) Na dan Velike subote, **12. travnja 1941. odmetnuti četnici iz jugoslavenske vojske uz suradnju s Vlasima Tržića, Primišlja i Zečevaroša oružano napadaju Slunj.** Odbijeni su. Tom prilikom poginula su dvojica hrvatskih domobrana i šestorica srpskih i crnogorskih četnika. U Slunju se tada govorilo o desetak poginulih četnika, ali su ih njihovi Srbi u bijegu povezli sa sobom.

2) Veljunski Vlas i zajedno s Vlasima iz Cvijanović Brda i Poloja poklali su 5. svibnja 1941. hrvatsku obitelj Jose Mravunca, mlinara na Korani u Blagaju. To je bilo uoči četničkog Đurđev dana.

3) Polovicom lipnja 1941. godine, Vlas i iz Srpskog Kremena ubili načelnika Općine Cetingrad, Miju Mravunca.

4) Početkom srpnja Vlas i iz Slušnice i Broćanca izvršili iz zasjede u klancu Presjeka napad na domobrane, koji su se u dva teretnjaka vozili prema Bihaću.

Tada je na lice mjesta došao iz Bihaća ustaša Ventolin - Mile Baljak, istražio slučaj i izvršio odmazdu.

U samom mjestu Slunju je do tog vremena bilo sve mirno. Znalo se je da Slunjski Srbi i Vlas i, napose Dušan Popović, Dmišar Dragaš, Niko Šaša, Milan Vujnović i drugi odlaze u srpska sela Slušnicu i Zbjeg na četničke sastanke.

Inače su se slunjski Vlas i Srbi za razliku od Hrvata mnogo družili s talijanskom vojskom koja je tada bila u Slunju. Predvodio je Dmišar Dragaš.

To je vrijeme službenog stvaranja hrvatskih oružanih snaga u Slunju. **Domobrani su se pojavili kao dragovoljci iz redova Slunjana već 10. travnja 1941.** Neposredno iz toga ustrojen je vod mladih ustaša, koji su kasnije otišli u Francetićevo Crnu legiju.

Za ustrojstvo Slunjske domobranske satnije najzaslužniji je visoki domobranski časnik još iz vremena Austro-Hrvatsko-Ugarske države - Jure Štefanac, koji je za operativnog satnika izabrao Tomislava Peričića. Izbor je bio ispravan, što je potvrđeno izvrsnim odnosom prema vojnicima, uzornom stegom, hrabrom obranom Slunja, pomaganjem civilnom pučanstvu u ratnim nevoljama i brojnim borbenim podvizima od početka rata, 1941. do Bleiburške tragedije 1945.

Slunj

ISELJENI DUBROVČANI (3. dio)

Od vlasnika velikih flota na oceanima do proizvođača jabuka u Kaliforniji

Ivan F. Lupis Vukić – priredio **Đivo Bašić**, Dubrovnik

Pavo Svilokos. Rodom iz Koločepa. Kroz dugi niz godina bio je desnom rukom Paska Baburice u velikoj stočarskoj tvrtki 'Pascual Baburicca [Baburizza] y Cia' i njezinim šefom. Sada [1941.] je u Dubrovniku brodovlasnik i vrlo aktivan poslovni čovjek.

Braća Mitrovići, Vicko, Pavo i Lujo dođoše u Iquique iz Slanoga. Vicko se rano vratio kući, Pavo i Lujo nastavili su s poslom. Počese trgovinom željeznih predmeta, a zatim uvozom strojeva, podizanjem tvornica salitre, trgovanjem salitrom i raznom robom na veliko. Podigoše velike dućane i skladišta u Antofagasti i Iquiqueu, otvoriše urede u Valparaísu, Londonu i Liverpoolu, podigoše električnu centralu u Antofagasti troškom od 48.000 sterlinga, pa je nekoliko godina kasnije prodaše Sjeveroamerikancima za 400.000; podigoše pivovaru u Antofagasti i uzornu mljekarnu. Razviše se u velike uvoznike razne robe i najveće izvoznike salitre. Lujo je upravljao poslovima tvrtke u Čileu, a Pavo u Londonu. Krajem rata kupiše parobrod od 8000 tona, uz cijenu od 150 tisuća funti, za potrebe tvrtke, nazvaše ga 'Jugoslaven I.' Do 1919. poslije Paska Baburice, tvrtka Braća Mitrović bila je najveća naša tvrtka na Pacifiku. Pak došao - slom: godine 1919. tvrtka je zakupila goleme kvantume salitre, unajmila 13 bivših njemačkih željeznih jedrenjača, koje je rat zatekao na Pacifiku, a Englezi zaplijenili, te su ih krcati salitrom - ukupno 50.000 tona - otpremili u Europu. Čileanskom pesosu padne vrijednost, toliki kvantum salitre se u Europi ne mogao lako plasirati i tvrtka pretrpi gubitak od preko 1.000.000 funti sterlinga, te pođe u likvidaciju da podmiri sve vjerovnike. No, unatoč slomu i likvidaciji, uspon braće Mitrovića do grandioznih razmjera još je jedan primjer onog smjelog dubrovačkog poslovnog duha.

Nikola Sikirić. Rođen u Orebićima na Pelješcu 1857. Postao pomorski kapetan. Godine 1886. otišao u Buenos Aires, uvidio priliku uvoza drva u svezi gradnje luka u Bahia Blanca i Buenos Airesu. Uvoz drva iz Sjeverne Amerike pošao mu je za rukom, tijekom vremena sve je drvo prijevozio vlastitim trima barkovima: 'Nikita', 'Annie Elma' i 'Red Gauntlet'. On je prvi

počeo uvoziti drvo [s područja nekadašnje Jugoslavije] još 1890. Po svršetku rata proputovao Jugoslaviju i poslije uvezio za svoj račun više cijelih tereta drva iz Jugoslavije. Povukao se iz posla 1930. kao vrlo imućan čovjek, nastanio u Buenos Airesu, te u svom dvorcu ugošćivao jugoslavenske i druge poslanike i uz njih do 200 uzvanika. Oženjen Sjeveroamerikankom, njegovo blago nakon njegove smrti ode u - Sjevernu Ameriku.

Jozo Kalafatović. Rodio se 1863. u Janjini na Pelješcu, došao u Argentinu 1885. k mještaniu Ivu Miliću u Villa Constitucion. Postao velikim trgovcem cerealija [žitarica], pa velikim zemljoposjednikom. Jednu 'estanciju' [južnoameričku farmu] nazvao imenom 'Jugoslavia'. Vratio se imućan u domovinu, te nastanio u Dubrovniku gdje je umro pred godinu dana [5. XI. 1931. Vidi: Nenad Vekarić, *Pelješki rodovi*, sv. 1 (A-K), Zavod za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku, Dubrovnik, 1995, str. 318, bilj. 2544. Znači da je ovaj Lupis-Vukićev rad (ili barem njegov dio) pisan 1932. godine].

Vicko Lupis, iz Vignja na Pelješcu, brat djeda pisca ovih brazda [redaka], bio je jedan od prvih - ako ne prvi pilot naše krvi u Buenos Airesu na Plati. Pilotom je postao 1860. - pred ravnih 90 godina [lapsus jer je ovaj tekst tiskan 1941., a ne 1950. godine! Očito se ne radi o zrakoplovnom, već pomorskom/riječnom pilotu. Peljaru u La Plati. Vidi: Stjepan Vekarić - Nenad Vekarić, *Tri stoljeća pelješkog brodarstva (1600-1900)*, *Pelješki zbornik*, 4, Zagreb, 1987, str. 318]. - Najstariji pilot u Buenos Airesu jest Jozo Mrgudić iz Orebića, a među argentinskim pilotima ima znatan broj Dubrovčana i Bokelja.

Ivan Kuljevan. Rodom iz Lopuda. Otišao u Južnu Ameriku u 22. godini. U gradu Chiclayo u Peruu razvio svoju poslovnu vještinu kao dostojan sumještani Miha Pracata. Osnovao brojna poduzeća: dućane, banke, ljekarne, [tvrtke za] uvoz i izvoz robe, pa od svih poduzeća osnovao akcionarsko [dioničko] društvo 'Juan Cuglievan & Cia.' Dioničari bijahu on, žena, sinovi i kćeri. U starosti dvaput posjetio rodno mjesto u kojemu je izgradio općinski dom, školu, čitaonicu, cestu. Zadnji put, 1928. došao da vidi što bi još trebalo učiniti. Putem se razbolio i kratko nakon povratka u Chiclayo umro u 75. godini života. Ostavio imanje koje se procjenjuje na 1.000.000 funti sterlinga. Oženjen za Peruanku, djeca mu postadoše isključivo Peruanci; jedna se kćer udala za Nijemca, druga za Mađara. Djeca naših iseljenika propadnu za naš kori-

JADRANKA KOSOR I VLADIMIR ŠEKS KAO HRVATSKI BAKARIĆ NASTAVLJAJU S HAPŠENJIMA, ČAS BRANITELJA, ČAS GOSPODARSTVENIKA, KAKO BI SAČUVALI SEBE I ONE OKO SEBE

Josip Kokić, Zagreb

Ponašaju se kao da su došli u politiku tek prije nekoliko mjeseci, i odjednom otkrivaju crne rupe vlasti, a **u tome sudjeluju, pogotovo Šeks od samih početaka**. Uostalom njihova je biografija svima poznata, i ničim se u njoj ne mogu pohvaliti, već im samo kod normalnih ljudi služi na sramotu. Nažalost **Tuđman ih je abolicirao i instalirao u vrh vlasti od samih početaka**, kao i mnoge druge. Može mu se donekle oprostiti, jer je to bilo u zanosu stvaranja države, koju ti isti danas zatiru i potiru na sve moguće načine. Nije se tomu čuditi jer imaju vječnu potporu, kao i oni prije njih od stranih moćnika, jasno dok su u punoj poslušnosti i koji Hrvatsku ne mogu smisliti. Čim ta poslušnost izostane, oni ih miču kao stare krepetine. Tako je uvijek bilo i tako će uvijek biti, a te budale misle da su vječne pod njihovom zaštitom. Dok god bude takovih, a ima ih sasvim dovoljno, dotle će Hrvatska grcati u jadu, bijedi i ponižavanju koje nema granica. **Kako ipak svemu dođe kraj, tako će i njima**, jer kad se mali hrvatski div probudi, a budi se, tada će doći pred lice naroda i dobiti ono što zaslužuju. Da su izdajnici vlastitog naroda i države, to su odavno pokazali i dokazali.

Kosorica, kao i njen idejni šef Šeks, **sve su ove godine zna-**

li za sve i u tome participirali na razne načine, samo da bi ostali u vrhu vlasti. SUTJELI SU O SVEMU, a po zakonu i svojoj zastupničkoj prisezi su bili dužni iznijeti u javnost, A NISU. Samim time su sudionici svega toga i **moraju odgovarati pred zakonom**, ili svi ili nitko. Kolika se energija troši na to, umjesto da su vodili brigu za stvarno i opće dobro, nisu jer to u njima nikada i nije stanovalo. Godinama se javno zalažem za OPROST SVIMA za počinjena zla, pod uvjetom da se zna ISTINA bilo u ratu ili gospodarstvu, **vratiti protupravno stečeno**, ostaviti im za skroman život dostojan obitelji, a onima koji su počinili zločine prepustiti ih njihovoj savjesti i mogućem kajanju, jer da nije bilo agresije, ne bi bilo ni zločina. Uostalom sam rat

je ZLOČIN. **Ovako nam kao i ustaštvo koje su sami stvorili, ti mrzitelji Hrvatske i grabljivci tuđega nameću kao vječnu i lažnu hipoteku**, kako bi i dalje mogli grabiti i otimati narodno bogatstvo, bilo materijalno bilo kulturno, do konačne propasti ponižene i iscrpljene Hrvatske. Neka Šeks kaže pod kojim uvjetima i u kojem vremenu je došao do stana u centru Zagreba od skoro dvjesto kvadrata, dok su izbjeglice krvarile u jadu i bijedi po raznim kućercima i rupama, i tako sve do današnjih dana. Neka svi ovi koji danas drže lažne moralne prodike, znaju da će i na njih doći red, kad-tad. **Držati naše vojne časnike, generale i branitelje po zatvorima, dok zločinci agresori, bilo fizički ili ideološki šecu šepureći se po javnosti i penjući se u hijerarhiji vlasti, je sramotna lja-ga na hrvatskom biću koje to dopušta i pasivno i šutke to promatra**. Je li to podloga za ponovno USTAJANJE hrvatskog čovjeka u cilju obrane časti i dostojanstva svojega naroda, koji nikada nije zagazio na tuđi teritorij, već je samo branio svoj. Gospodo veleizdajnici, ako Vas ne stigne kazna od vlastitog naroda ili Domovine, **stići će vas Božja kazna** i u to budite sigurni, a ja osobno zagovaram i zagovarati ću milosrđe ili oprost. Ako uz to bude i Vašeg kajanja, iskrenog kajanja, biti će to pomak ovoga svijeta na bolje.

Josip Kokić

NOVA AMERIČKA "TEA PARTY"

Zvonimir R. Došen,
Hamilton, Kanada

U svim jezicima svijeta postoje riječi koje, ovisno o gdje se u kontekstu nađu, imaju dva ili više različitih značenja. Tako u engleskom riječ "party" može značiti: stranka, društvo, zabava i t.d. Tea party na hrvatskom znači - čajanka. Nu, ovdje se ne radi o nikakvoj čajanci, nego je riječ o nazivu novo-

ga građanskog pokreta u Ujedinjenim američkim državama koji nije nikakva politička stranka, nego neka vrsta koalicije građana, građanskih udruga i drugih nevladinih organizacija i ustanova koje su zabrinute političkim, fiskalnim, moralnim i drugim smjerovima kojim američko društvo vode liberalni moćnici Demokratske stranke na vlasti. Samo ime ovoga pokreta "The American Tea Party" ima povijesni značaj koji ukazuje na jednu od najznačajnijih pobuna američkih građana u borbi za oslobođenje izpod britanskog kolonijalnog jarma.

Taj događaj zbio se na 16. prosinca 1773. u luci grada Bostona u ondašnjoj britanskoj koloniji, današnjoj američkoj saveznoj državi Massachusetts, gdje su građani nezadovoljni porezom koji su morali plaćati Britancima na čaj koji je ova "uvažena" gospoda za sebe uvozila iz Indije, zauzeli tri broda natovarena čajem i sav čaj izbacili u more. To su učinili tek poslije neuspjelih pregovora s bostonskim gradonačelnikom (britanskim namjesnikom) gdje su zahtijevali da se brodovi ne izovaraju, nego

Zvonimir R. Došen

da ih se *pune pošalje nazad u Englesku.*

Tako je taj smjeli akt običnih građana, koji je zapravo bio pravi početak američke revolucije protiv engleskog kolonijalizma, dobio ime "The Boston Tea Party" (Bostonska čajanka).

Prema izjavama političkih analitičara u skoro svim medijima u Americi, ovaj novi građanski pokret postaje svakim danom aktivniji u organiziranju nezadovoljnih građana po svim gradovima Amerike gdje se informativnim govorima na javnim istupima i demonstracijama ukazuje na bezpuća u koja je Amerika dovedena politikom sekularnih liberalnih Demokrata na vlasti. Ova građanska koalicija, koja strukturalno uopće ne sliči na nikakvu današnju političku stranku, jer nema nikakav glavni ili bilo koji drugi odbor, predsjednika, tajnika i t.d., jedan je od najnovijih fenomena u današnjim političkim zbivanjima. U njoj su svi sudionici jednaki. Reklo bi se da je to neka neorganizirana rulja koja kao takva ne može polučiti nikakve uspjehe, nu nedavni događaji

na političkoj sceni Amerike, koji su rezultat angažmana baš ove koalicije, dokazuju da je to mišljenje potpuno pogrešno.

To možda najbolje potvrđuju nedavni izbori u državi Massachusetts gdje se birao senator koji će sjesti na mjesto nedavno preminulog demokratskog senatora Teda Kennedy-a. To mjesto bilo je, do sada, jedno od najtvrdih uporišta lijevo orijentirane Demokratske

stranke. Tu, još od davne 1972. godine desni republikanci su bili potpuno izolirani.

Zahvaljujući toj "liberalnoj" politici tih demokrata, uz mnoge tkzv. sekularne propise, Massachusetts je bila jedna od prvih saveznih država koja je ozakonila "ženidbu" homoseksualaca "gay marriage".

Nu, u prošlotjednim izborima, za slugom ovog građanskog pokreta, na Teddyjevo mjesto došao je desničar republikanac Scott Brown. Prema izjavama glasnogovornika Tea Party, ovo je samo početak. Mnogim drugim demokratsko-liberalnim moćnicima, kako u Washingtonu tako i u svim savezним državama, ozbiljno su se počele tresti gaće.

Jedan od najutjecajnijih moćnika na kojega je sada uperena oštrica ove koalicije, senator Christopher J. Dodd iz države Connecticut, koji je ujedno i predsjednik Senatskog bankarskog odbora (Senate Banking Committee), vidjevši da bi na dolazećim izborima mogao izgubiti (iako je u prošlosti

Boston - USA

uvijek pobijedio s "landslide") izjavljuje da se ovaj put neće kandidirati, pa na svoje mjesto predlaže nekakvog R. Blumenthala, koji će vjerojatno izgubiti od republikanskog kandidata. Eto, ovi američki građani-aktivisti ustali i stali na put neskrupuloznim političarima i vladajućoj kasti koja svojim lijevim liberalizmom ugrožava vjeru, moral i dostojanstvo američkih bogoštovnih i domoljubnih građana.

A što mislite što bi se dogodilo da još, kao u Hrvatskoj, imaju na vlasti, ateisti, odnarođene ulizice, tuđe slugе, lihvari, najobičniji lopovi i okorjeli komunisti?

Da, na primjer, u svome političkom vodstvu imaju ljude koji su toliko zatrovani virusom titoizma, kao napr. pok. F. Tuđman koji je vrlo dobro znao da mu je, po Titinoj naredbi, OZN-a, ubila oca i majku, na svome stolu na Pantovčaku uvijek držao Titino poprsje i, kako kaže Laura Silber u svojoj knjizi "The Death of Yugoslavia", "uvijek prema Titi imao mekano srce"?

Ili možda Andriju Hebranga mlađeg, čiji je otac, po Titinoj naredbi zadavljen u Glavnjači, koji nedavno na suočenju s predsjedničkim kandidatima izjavljuje da je Tito bio nekakav dobar "antifašist". Kad bi imali osobe poput Mesića koji se diči s komunističkim zločinima i zločinima svoga gnjusnog oca? Ili Sanadera koji se "stidi" što mu je otac navodno bio hrvatski vojnik? Da imaju Vesnu Pusić koja je ponosna na svoga djeda, krvnika, posrbicu, masona, orjunaša Grgu Angjelinovića koji je 5. prosinca 1918. naredio masakar hrvatskih vojnika na Jelačićevom trgu i, kako je izjavio u Beogradu, bio ponosan na svoje krvave ruke?

Optimisti kažu da se sve na svijetu može samo ako se hoće. Nu, ipak izgleda da taj moto važi za sve i svugdje samo ne u današnjoj Hrvatskoj gdje je narod toliko ošamućen da poput negdašnjih crnih robova šutke prima sve što mu na grbaču tovarе lideri crvene mafije iz Banskih dvora, s Pantovčaka i iz Sabora, mafije koja je razprodala sve što je u Hrvatskoj

bilo vredno. Mafije koja na očigled svieta orobljava svoj podjarmljeni puk, razbacuje se milijardama dolara iz "kredita" koje im "posuđuju" lihvari svjetske masonske mafije. Ne brine taj naš uspavani mizerni puk što za odplatu tih "kredita", samo do sada, svaki čovjek, svaka žena i svako dijete u Hrvatskoj dugoje toj mafiji oko 20.000 dolara.

U Americi kriminalci (embezleri) poput B. Madoffa za prevare investora dobivaju 150 godišnje robiје, a u Hrvatskoj oni koji orobljavaju narod i državu od svojih ortaka na vlasti, dobivaju sveobuhvatni imunitet. I, nikom ništa. Narod mrmlja, ali ništa ne poduzima. Ili ako se neki odluče da "nešto učine" pa da, po uputama iz one slavonske pjesme: "Nećeš valjda za svirača, kaže stari moj", osnuju još jednu (svoju vlastitu) stranku.

Američka federacija, od 50 država, s površinom od 9,629.000 km², s preko 300 milijuna stanovnika, ima dvije političke stranke, a današnja minijatura država Hrvatska od kojih 56.000 km² i 4,5 milijuna stanovnika ima preko 20 stranaka. Dakako, većina njih su neke beznačajne fantomske strančice, dok one četiri crvene (SDP, HDZ, HNS, IDS) udružene u jedan komunistički tabor, s pomoći "lojalnih" velikosrbskih udruga, nesmetano kroje Hrvatskoj mračnu budućnost.

Dolaskom crvenog "gospodina" Josipovića na predsjedničku stolicu poslije nakaradnog crvenog neandertala Mesića, Hrvatskoj se sve brže približavaju crni (crveni) dani.

Zato, ako se uopće želi zaustaviti ove jugo-zlotvore, vrijeme je da se hrvatski puk probudi iz toga, nehajem induciranoг sna, te da im, poučen primjerom ovih američkih aktivista, stane na put.

PSIHOLOGIJA PADA (2.dio)

Ili zašto sam protiv 'civilizacijskih tekovina'

Trpimir Gudar, Vinkovci

Nadalje, karakterističan primjer emancipatornog pokreta danas je i *'Animal liberation movement'*. Aktivisti za prava životinja, takodjer, ne staju na zahtjevima za prestanak zlostavljanja i inog zlonamjernog i nepotrebnog izkorištavanja životinja, nego ih u stilu američkih Indijanaca (za čija prava kao ljudi se, začudo, nitko ne bori; pa tko im je kriv što se nisu rodili kao pas ili mačka!?) pretvaraju u toteme svoje religije 'životinjskih prava'. U oba ova slučaja razvidan je gore rečeni 'višak emancipacije'. Osim toga, drugi problem kod emancipacije u našem dobu je taj što ona čovjeku oduzima njegovu bit, njegovu esenciju, i pretvara ga u nešto drugo. Feminizam ženu pretvara u mužkarca, životinje se pretvara (pridajući im prava) u ljudska bića, radnike/proletere u 'vlasnike sredstava za proizvodnju', i t.d. Naposljedku, danas svi žele biti 'emancipirani', bez da prihvate i odgovornosti i obveze koje s tom dolazećom slobodom dolaze. Oslobađaju se robovi, crnci, žene, ovisnici o drogama, radnici, mladi, homoseksualci i ostala zvjerad! A gdje je kraj procesa, gdje je ta dugo očekivajuća sloboda?!

Treći proces važan za cjelovito razumijevanje našeg vremena jeste **demokratizacija**. Započeta krvoločnom i rušilačkom Francuzkom revolucijom i uzdignuta jakobinskim terorom na oltar političkih ideja, demokracija je nakon tog krvavog desetljeća skoro u potpunosti zaboravljena, osim u glavama ljevičarskih, i kasnije marksističkih mislilaca. Ne računajući kratki *intermezzo* u revolucijama 1848./1849. i Parížkoj komuni 1871., model političke demokracije u suvremenom smislu prvi put se ostvaruje nakon Prvog Svjetskog Rata, i to u državama nastalim razpadom nekoliko europskih carstava. To su ponajprije države srednjoistočne Europe poput parlamentarnih monarhija Kraljevine SHS, Kraljevine Rumunjske i Kraljevine Bugarske; ali i klasičnih republika kao što je bila Čehoslovačka Republika i Republika Poljska. Od izvaneuropskih demokracija treba izdvojiti Tur-

sku Republiku u kojoj je nametnuti joj predsjednik Mustafa Kemal-paša, zvani Ataturk, svojoj domovini i narodu nametnuo reforme i skrajnju sekularizaciju protivnu duhu velikog turskog naroda, i time mu oduzeo njegovu esenciju i učinio ga pokornikom Zapada za kojim danas njegovi sljedbenici na vlasti u Turskoj pužu i plaze pred europskim moćnicima ne bi li ih ovi pripustili u Europsku Uniju. Padom iztočnoeuropskih komunizama krajem 1980-ih i početkom 1990-ih, demokracija je krenula u svoj osvajački pohod i prema tim krajevima ne bi li totalno obuzela svijet i sve narode koji na njemu prebivaju svoj ovozemaljski život. Kroz nesmiljenu liberalizaciju, uvođenje tzv. *'pravne države'*, kapitalizma i tržišnog gospodarstva, a podpomognuta soroševskim Otvorenim društvima koji su po srednjoeuropskim i iztočnoeuropskim tranzicijskim državama nicali poput gljive nakon kiše, **demokracija je uspjela kroz nepunih 20 godina u potpunosti uništiti europski identitet i neuobičajenu konzervativnost i čvrstoću tih naroda, što čak niti komunizmu kroz 45 godina strahovlade nije uspjelo**. Danas stalni proces demokratizacije, koji nastoji stalno iznova sve više 'demokratizirati' demokraciju, nameće društvu abstraktnu *'ideologiju većine'*. Kao da bi odluka većine, sâmmim tim što ju je donela većina, imala biti ispravna i u skladu s interesima Naroda i Države! Nu, većina, masa, rulja, po demokraciji je uvijek u pravu, pa tako u tom društveno-političkom sustavu i *'mali čovjek'* dobiva pravo da ubacivanjem, nekad kuglice, a sada papirića u za to označenu kutiju sudjeluje u mienjanju poviesti i krojenju politike. **Nevjerojatna je ta moć – pojedinac može biti i nezaposlen, i svjestan nevjerojatnog lopovluka i nepotizma u vladajućim krugovima, i moralnih i inih nekompetencija vladajućih za svoj položaj; ali on će ipak svojim glasom dati legitimaciju ovom političkom sustavu, jer ovaj mu ipak – daje moć!** Na kraju valja primijetiti da i demokracija, poput srodne joj emancipacije, čovjeka pretvara u nešto drugo, suprotno od njegove biti. Čovjek, naime, u demokraciji prestaje biti čovjek sâmm po sebi, **on u demokraciji nije tek Aristotelov 'zoon politikon', ne, čovjek u demokraciji postaje – birač!** Tako demokratiziran, obskrbljen sa svim mogućim abstraktnim biračkim pravima, u mogućnosti da bira između više desetaka ili stotina političkih opcija – čovjek bira demokraciju!

ZooN PolitikoN

CRVENA REVOLUCIJA JE ZAPOČELA

mekon@net.hr

Hrvatska je umuknula. Nakon navijačkog raspoloženja, stanovnike je uhvatio umor, a pomalo i napetost. Jer sada kad se Hrvatska pobrinula za svojeg budućeg predsjednika, opet su na scenu izišli stari problemi. Kako preživjeti, oni siromašniji i kako ne izgubiti, oni koji imaju dovoljno ili previše. Bogataši su malo utihnuli pod dojmom uhićenja nekolicine, kažu, koji su se nepošteno bogatili. No u Hrvata je svako čudo kratkog vijeka, bilo dobro ili ne.

Ionako nikad nitko nije Hrvatima objasnio ta sva čuda.

Na političkoj sceni odvijaju se velike predstave. Stranka na vlasti konačno je shvatila i gotovo priznala da je država u velikim problemima, pa se sada traži, nudi i prihvaća i drugačije mišljenje ili prijedlozi. Na pomolu su, kako se čini, i veliki kompromisi, kakvi se do danas nisu mogli ni sanjati. Dojučerašnji neprijatelji prelaze "spontano" s napadačkih pozicija na sve više demokratsku razinu komuniciranja, te otkrivaju "znanost" da su svi oni ipak ljudi. Ljudi željni pravde i jednakosti. Drugim riječima shvatili su da žele vladati. Bilo kako, ali vladati. No stranka na vlasti gubi bitku i nadmoć, a aktualna najjača oporba se uspinje ka vrhu. Cilj je gotovo sigurna koalicija i sporazum o zajedništvu. Konačno dolazi do ispunjenja velike Tuđmanove želje o pomirbi Hrvata. **Naravno mire se međusobno Crveni i oni na vlasti i oni u oporbi.** Želje su im jednake. Oni u oporbi žele na vlast, oni na vlasti žele je zadržati. **Kako stvari stoje jedini način je udruživanje u veliku zločinačku organizaciju.**

Zašto zločinačku? Pa dosad su svi vladajući manje-više javno ili otvoreno dozvoljavali pljačkanje naro-

dnih dobara i vrednota, a kako se čini i sami sudjelovali u tome. Pa zašto ne bi odsad dalje zajednički nastavili. Ipak smo mi demokratsko društvo. A samo složno, tako dalje, možemo do kraja rasprodati, opljačkati i uništiti ono malo što je preostalo.

Konačno, narod se pita, a narod je tako odlučio. Pa valjda zna narod misliti. A volju naroda treba poštivati.

I tako bi.

A u cijelom tom nastalu sivilu i zatišju, ustvari, događa se velika stvar. Revolucija! Točnije Crvena revolucija. Tako da bude u kontinuitetu, jer drugih revolucija na ovom prostoru, nije niti bilo. No, ova revolucija ne traži puške, bajunete, ni barikade. Samo olovka je dovoljna.

Teško je povjerovati da se protekli događaji nisu odvijali po jednom odlično pripremljenom scenariju, odličnoj strategiji, a taktički besprijekorno izvođeni. I dalje se nastavljaju šireći crveni revolucionarni duh. Cijela priča je, ustvari, odličan politički triler.

Ovako još nitko nije komentirao protekle izbore :

Ako u ovoj priči isključimo kandidata vladajuće stranke, izbacimo kao nevažne nekolicinu satelitskih kandidata i temeljimo se na dvojici crvenih koji su u konačnici postali uži izbor Hrvatima. Domoljubna Hrvatska istaknula je tri kandidata koji bi mogli zadovoljiti, manje ili više, isto tako domoljubne kriterije. No iako veliki optimisti ti kandidati nisu dočekali svojih pet minuta slave na razočaranje jedne svjesne manjine. Zašto? **I tu počinje razobličavanje crvene strategije uvoda u Crvenu revoluciju.**

Najjača oporbena stranka istaknula je svog kandidata opće prihvaćenog u stranačkim redovima.

Domoljubna Hrvatska na to je zabrinuto odmahivala glavom znajući da je taj kandidat, po njihovim mjerilima, lošiji odabir od onog kojeg su istrpjeli punih deset godina. No gledalo se s očekivanjem u barem jednog od trojice koje je ponudila domoljubna opcija.

U vremenu nagađanja tko će se kandidirati i u vrijeme kada se već i za određene kandidate znalo, najveće nagađanje počinje oko čovjeka iz najjače oporbene stranke, a koji ničim ne daje do znanja

Sve za crvene

bilo što o sebi i svojim namjerama. Dakle Najjača, Crvena, oporbena stranka ima legalnog i ujedno i ilegalnog kandidata. Pa ni Crvena stranka ne daje, poput svog ilegalca do znanja da se nešto u njezinim redovima sprema. Padaju raznorazna javna i manje javna nagađanja i pogađanja, naslućivanja, pa sve do bapskog gatanja.

Naime, puna dva mjeseca, kandidat koji nije kandidat, no on je prvi čovjek hrvatske metropole, započinje, na sveopće čuđenje javnosti, osobnu i neformalnu turneju po cijeloj Hrvatskoj. Pri tom se, kao čovjek od naroda, gura u sve sredine i slojeve stanovništva, a sve pod izlikom njegove velike brige za narod.

Čude se u hrvatskoj metropoli, čude se i izvan, čude se i u hrvatskom iseljeništvu, jer je čovjek i tamo boravio, čude se i javni mediji. Nastaje sveopće nagađanje **što to radi prvi čovjek hrvatske metropole**. A čovjek još uvijek ne daje do znanja da se misli kandidirati za predsjednika svih Hrvata, jednostavno izbjegava direktne odgovore. Pa i iz njegove matične Crvene stranke ne dolaze nikakve informacije. Na pitanja javnosti o mogućem otpadniku iz stranke, ili pitanja "tajanstvenom" kandidatu o razilaženju sa svojom strankom, nema nepovoljnih odgovora.

Dapače, sve pršti od dobre suradnje i "ljubavi". I samo nekoliko dana prije početka prikupljanja potpisa podrške, koje moraju imati svi kandidati (5.000 potpisa) prvi čovjek metropole najavljuje svoju kandidaturu za hrvatskog predsjednika. U narodu, skoro, pa očekivano.

Iz Crvene stranke najavljuju njegovo isključenje iz stranačkih redova, jer se ogriješio o stranačka pravila i nije poštivao stranačku odluku o već predloženom kandidatu. I dalje ukratko: i prvi i drugi crveni kandidat nađu se u drugom krugu za izbor. Svi znamo, pobijedio je prvi crveni kandidat. Drugi crveni kandidat isključen je iz svoje Partije kao i njegovo suigrači koji su mu bili podrška i logistika.

I što je tu čudno?

O tome se danas ne govori jer se u Hrvatskoj dogodilo čudo.

Rasplet događaja: Najjača oporbena crvena stran-

ka donijela je odluku da, jednostavno mora pobijediti na izborima. No ta stranka to ne može sama te pristupa stvaranju strategije. **Kao glavni pomagač je, ni manje ni više, stranka na vlasti u Hrvatskoj.** Već je rečeno da je stranka na vlasti u nezavidnom položaju, te jednostavno mora prihvatiti suradnju najjače oporbene stranke. A to ima svoju

cijenu. Njihov će čovjek biti predsjednik i točka!

No, sad je pitanje kako uvjeriti narod, birače, za koga treba glasovati i na taj način osigurati si pobjedu, a da narod ne posumnja. Dakle, rekosmo da je prvi čovjek metropole krenuo na opću turneju državom. No ne zbog brige za narod, već u **taktičko izviđanje biračkog raspoloženja**. Uvidjevši da je narod poprilično sklon bar jednom od trojice domoljubnih kandidata rečeni **dojučerašnji crveni član još crvenije Partije, okiti se svetom krunicom, stavi na leđa priprosti drveni križ s raskupim Isusom, a u naručju nosi svijetlu veličnu kojoj nema ravne ni u Vatikanu**. Križajući se i moleći, propovijedajući, klečeći postavlja vijence na grobove, ističe svoje obiteljsko katoličanstvo. Drugim riječima, **promijenio je svoju biografiju protkanu komunističkim crvenilom**, onom ponajvećeg vjernika.

Jednostavno je počeo prakticirati biblijsku istinu po kojoj ja Savao postao Pavao. I gle čuda neviđenog. Zaslijepljeni narod ganutljivo raširi ruke i **prigrli na njedra prijetvornika** i himbenika. I donesena je, u narodu, sveta odluka o novom domoljubnom kandidatu u Hrvata.

Tako i bi. Vjerojatni istinski domoljubni kandidati dobili su po izborima zanemariv broj glasova. **ALI CRVENA STRATEGIJA U JOŠ BOLJOJ TAKTIČKOJ PREDSTAVI DONIJELA JE ONO ZA ŠTO JE I POSTAVLJENA.**

POBJEDU. CRVENU POBJEDU.

Narod se našao u situaciji da bira Crvenog ili "manje" Crvenog kandidata.

No, ono što dosad nismo spomenuli, jest Crkva. **Hrvatska Crkva od samog početka stvaranja crvene strategije, bila je u dosluhu i dogovoru s crvenim akterima i strankom na vlasti.** Prvi čovjek hrvatske Crkve "uputio" je narod da svoj glas daje "manje" crvenom kandidatu.

Ni danas Crkva ne nudi odgovor, zašto već u prvom izbornom krugu, nije dala javnu podršku jednom od trojice domoljubnih kandidata. Odgovor je: **Crkva se prodala za cijenu koja je manje-više poznata.** I TO JE VJEROJATNA ISTINA O DEMOKRATSKIM PROVEDENOJ VOLJI NARODA, ALI **UJEDNO I O PRIJEVARI**, KOJE NAROD JOŠ NIJE SVJESTAN a HRVATSKI SE NAROD OSVJEŠĆUJE, OTPRILIKE, JEDNOM U TISUĆU GODINA. Dakle, bit će još prilike!

A sada nekoliko riječi o Crvenoj revoluciji. Nakon provedenih izbora započele su čistke u Crvenoj oporbenoj stranci. Pod optužbom da su se priklonili nelegalnom kandidatu i pružili mu podršku isključeni su iz svoje Partije. I gle opet čuda. Isti ti izopćenici najavljuju osnivanje svoje Partije ili pokreta. Naravno **opet u crvenom izdanju socijalizma i nasljeđa komunizma.** U Hrvatskoj Metropoli veoma je aktivna registrirana udruga CRVENA AKCIJA, čije je poslanje obnova samoupravljačkog sustava kao i obnova izgubljenog bratstva i jedinstva, ali ovaj put

proširenog u cijeloj regiji zapadnog Balkana. Po Metropoli ispisuju parole poput negdašnjih skojevaca, po fasadama, te vješaju transparente i dijele letke.

Također je vrlo aktivna socijalistička mladež, negdašnjeg idola, pokojnog, Stipe Šuvara, a danas pod patronatom Crvene oporbene stranke. Tu se još priključuje ostarjela antifašistička klika ali koja ima zavidnu omladinsku organizaciju. Kad se svemu pribroje i bivše-sadašnje komunjare iz stranke na vlasti, zaključak je samo jedan:

CRVENA HRVATSKA.

Pa zar to nije revolucija?!

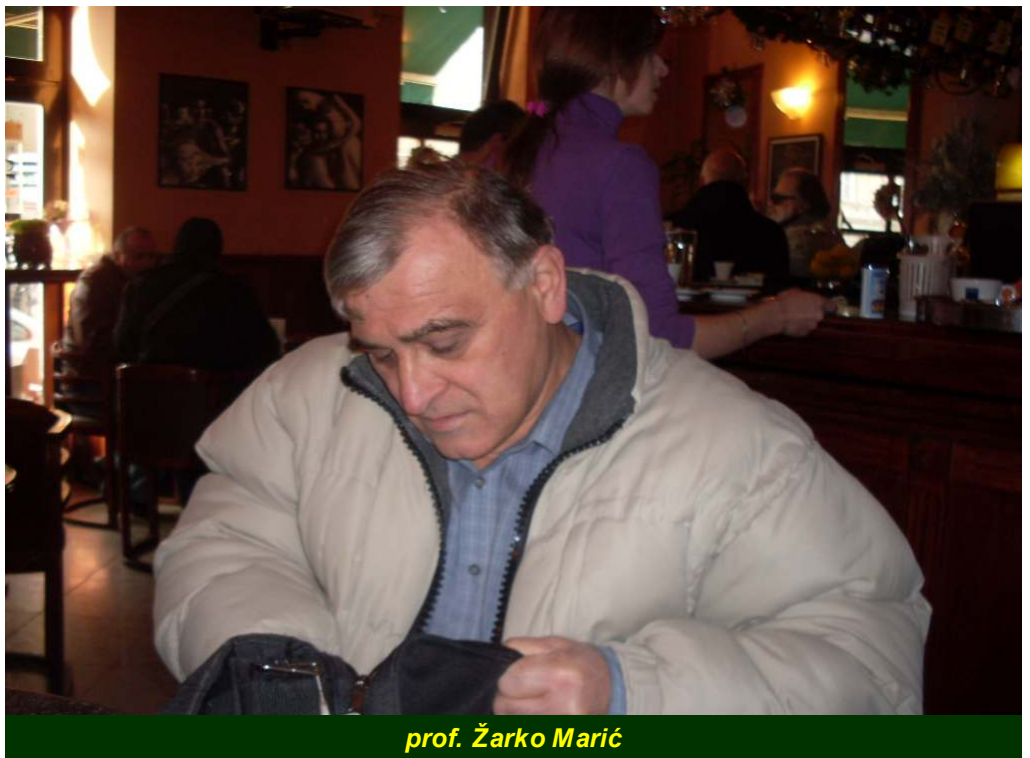
A domoljubni ili nacionalno svjesni Hrvati? Šute. Ili pišu poput mene i još nekolicine i čekaju poziv na informativni razgovor u nadležnu instituciju (čitaj MUP), a poradi govora mržnje.

BORBA SE NASTAVLJA!

IZ EKSTREMNO LJEVIČARSKIH JAZBINA PREMA PANTOVČAKU - MEDIJSKI TERORISTI

prof. Žarko Marić, Zagreb

Aktualni globalo okupatori preko svojih plaćeničko izdajničkih produženih ruku ihfiltriranih u sve društvene strukture, na **ponižavajući način udaraju** po onima koji još pružaju otpor i žele sačuvati bar nešto od nacionalne neovisnosti, ponosa i dostojanstva. Dobro plaćeni medijski teroristi njihovo su učinkovito oružje. Smišljeno su izabrali one čija je nacionalna svijest dobro razvodnjena boljševičkom vodom. Feral, Nacional, Jutarnji i Novi, mili Bože koji li je gori. Jugovički duh u njima osto, levaci su 90 %. Lovričke, Modričke, Butkovići, Ivančići, Latini, Kuljiši, i njima slični, svako jutro svoje novinarske torbice napune **sjemenom pro-**

prof. Žarko Marić

tuhrvatske mržnje i siju li siju. Oni su istovremeno turkoljubni i srboljubni hrvatski novinari. Kada netko izjavi da su Turci i s njima

Srbi vršili višestoljetni genocid nad Hrvatima, oni graknu i tome se ismijavaju, jer za njih to nije istina. Za njih je istina samo povi-

jest narodno oslobodilačkog jugo-komunističkog pokreta. Da hoće bar njega proučiti i suočiti se s njegovom okrutnom istinom. Oni se muče i koprcaju u hrvatskoj mreži i kao takvi su idealni plaćenici za global-okupatora kojemu je također cilj potrgati nacionalne mreže i uspostaviti svoj eksploatatorski, okupatorsko imperijalistički poredak.

Konj

Trbušine su im narasle žderući bijeli kruh zaraden na kriminalizaciji hrvatskih branitelja i domovinskog rata. Denis Kuljiš je personifikacija za sve njih. Deformiranog fizičkog izgleda, prošet na zadnje noge, s velikim podvaljkom na vratu, pravi je foto dvojnjak zloglasnog Staneta Dolanca, pa kao takvi neka nose i isti nadimak koji je Dolancu nadjenuo njegov šef, još zloglasniji Tito.

"Drugarice Milka, nisam rekao da mi dođeš s NILSKIM KONJEM nego na bijelom konju", rekao je Tito Milki Planinc koja je zajedno sa Stanom Dolancem primljena u Bijelom dvoru poslije nečasnog i zločinačkog posla obavljenog u Hrvatskoj 1971. god.

Novoga predsjednika Josipovića su postavili, ja u to vjerujem, tajni neformalni global-okupatorski centri moći, i ja nemam namjeru povlačiti svoje mišljenje kao poštovani Ivan Miklenić iz Glasa Koncila. Formalno, njega su izabrali hrvatski birači, a da bi se to dogodilo tajne snage su se našarale raznih križaljki i lansirale razne Primorce, Vidoševiče, Ožboltice i Bandiče koji će u povijest ući zaklčeni izdajničkom značkom. Oni pored silne nominalne obrazova-

nosti zna samo dobro slušati, a puno toga ne zna.

Ne zna tko će ga čuvati, tko će mu biti savjetnici, tko... I o tome će zadnju riječ dati spomenuti centri a mi ćemo nabrojati samo nekoliko onih koji iz ekstremno ljevičarskih jazbina žele skočiti na krila novog crvenog vjetrova koji bi ih doveo do Pantovčaka. VESNA PUSIĆ, obrazovana kćerka svoga oca Marksa i majke Orjune tegli Josipovića za rukav da ga upozna sa svojom malom pudlicom koja skomli oko njenih nogu jer želi na Pantovčak. Puno manje obrazovani simpatični srednjoškolac DAMIR KAJIN, dotepenec u Hrvatskoj, rođen u Kopru, koga slovenski pretendenti na hrvatski teritorij drže za svoga petokolonaša u Hrvatskoj, želi da se i on kao predsjednički savjetnik nađe u pratnji curskog ruha (kilometarskog miraza) koji bi zaljubljena KOSORICA ponijela u Sloveniju prilikom udaje za Pahor. VLADIMIR FABER, zapovjednik tito-pendrekaša koji su u Maksimiru 1990. pendrečili Zvonimira Bobana i Dinamove navijače, čime su gostoprimcu Arkanu krčili put do glavnog zagrebačkog trga gdje je planirao otvoriti slastičar-

nicu, želi biti šef osiguranja.

I prvi razgovor je obavljao izvijestili su mediji. Ne znamo je li sa sobom ponio i udarničku značku koju je par dana poslije maksimirskog slučaja trebao dobiti u Beogradu, gdje se vjerojatno susreo i s Miljenkom Smojom koji je upravo

tih dana u Beogradu primao nagradu "Branko Ćopić" zbog zalaganja za organizaciju Miloševićevog mitinga istine u Splitu. Smoji spomenik, a Faberu Pantovčak?

Milicija se već odavno infiltrirala u policiju, odkada je Račan premijer, bacački rekorder iz službe bacio preko 3.000 hrvatskih policajaca. I DRAGO PILSEL je u užem krugu. On je svoje pero već napunio još otrovnijom tintom kojom bi precrtao hrvatsku riječ VJESNIK a na njeno mjesto stavio riječ PRAVDA po uzoru na moskovsku PRAVDU, a pozivao bi se na Josipovića i njegova predizborna obećanja o pravednosti i pravdi. VESNA TERSELIĆ na tacni donosi, u evropski celofan zamotani proizvod Save Štrbca: "Hrvatska je izvršila etničko čišćenje Srba". MILORAD PUPOVAC obećaje: **Ako Hrvatska povuče tužbu za genocid idem i ja 5.8. u Knin na kavu da se poklonim stradalim Srbima.**

U crnim kronikama dnevnih listova očekujemo naslov POJELA 3.000 SVOJE DJECE s podnaslovima REVOLUCIJA JEDE SVOJU DJECU I SDP POČISTIO BANDIČEVCE.

DRŽAVA JE U RASULU, A VRLO JE ZANIMLJIVO - DA MNOGI HRVATI TO NE VIDE!?

Branko Stojković, Bjelovar

Sramotni i ništavni sustav

Na kraju smo izronili iz jednog prizora materijalnog i moralnog uništenja i pustošenja. U Hrvatskoj živi se od danas do sutra, od izbora do izbora, tako da je po isteku zadnjih dvadeset godina dan zloćudan znak. Ovih dana u javnost izlaze jedna afera za drugom. Zagrebački istražni zatvor u Remetincu je do kraja pun s me-nadžerima i gospodarstvenicima... Uglavnom je gospodarski kriminal na djelu. Dolaskom na vlast Jadranke Kosor, a pad Ive Sanadera, razbukta su se nastojanja – da se opet tobože Hrvatima i Hrvatskoj nudi se prosperitet i bolja budućnost. No, boljitka i mira neće biti ni u znaku zenita.

Sređivanje hrvatskog malignog problema

Tiranija je zatomila mnoge velike i male hrvatske umove. Podijeljena vlast u državi tako ne može opstati, nego mora propasti. A Hrvatska će umrijeti od svoje opake bolesti rak – rane – nerada i ravnodušnosti... Tako je počelo razdoblje, koje je trajalo dva deset-

ljeća i koje se prikladno može nazvati „režimom Tuđmana i Mesića“. Ova dva državnika počela su vladati zemljom manirom Kuma 1 i Kuma 2, sad dolazi i Kum 3 - Ivo Josipović, koji nam je već po Mesićevom nasljeđu ispričao vic: „Više bi volio da ga čuva njegova žena. nego predsjedničko osiguranje“. Činjenica je, da nasljednici vic-ma-h-era tjeraju „šegu“ s narodom.

Lažni mirotvorci i moralisti

Njih nije briga kako ljudi žive i kako svakodnevno izlaze na kraj s bijedom i neimaštinom. Broj nezaposlenih je sve veći. Za divno čudo. Mesić i Josipović međusobno jedan prema drugome gaje duboke simpatije. HDZ-ova i SDP-ova je lozinka: „što više kradeš“ i bit ćeš više poštovan. Afere koje izlaze sad van: Podravka, HEP, INA, SMS, HŽ, FIMA... i.t.d. samo su međusobne borbe između njih samih. Jedni druge zatvaraju i podmeću nogu. Od toga svega hrvatski narod opet nema ništa. Korupcijski političari tuku se preko leđa naroda. Nitko neće snimiti film o Stjepanu Mesiću i otkriti neke njegove tamne strane. Pitam se: Hoće li ikada biti objavljena istina o svemu što se zbivalo u

desetogodišnjoj epohi predsjednika Mesića.

Uništavanje dokaza i zataškavanje

Zahvaljujući prešućivanju i odobravanju, politička klima se je razvijala u korist jačih klanova, koji su se koristili prilikom zbaciti slabijeg neistomišljenika dolje. Jedino krupno pitanje je bilo zadužiti „domovinu“ i osobno bogaćenje i na tome građeni uspjeh... Kao i uostalom – tako je Mesić započeo svoju karijeru s ratom 1991. godine. Sad je vrijeme da se skine tabu – oznaka sa svega onoga što su do jučer mogli da rade „nedodirljiv“ i sad je sasvim jasno – tko je Stjepan Mesić, taj bivši Vrhovni komandant JNA. Ovo sve ne postoji u jednoj tradicionalnoj i normalnoj zemlji demokracije, kao što to postoji ovdje u Hrvatskoj. Mesić je preradio pravni sustav po svom klišeju. Zna on što Balkanski Hrvati vole. Od građana do malo-građana i dud-e-ka tanka je nit. Teško nama Hrvatima i u ovom marionetskom režimu Jadranke Kosor. Eto, 2010. godina bit će nam najjalovija godina, to nam je najavila i poručila politička demagoška elita. Samo što nam nisu rekli uživajte b i j e d n i c i !

KOME TO SMETA RANKO BOKAN BOBAN? (2. dio)

Lasa Šukilo, Zagreb

JOŠ JEDNO PISMO

POŠTOVANI MOJI DOKTORI I PROFESORI konačno saznajući kako je sve krenulo u pogrešnom

smjeru evo odlučio sam vam napisati i ovo što mi je moj prijatelj iz Koprivnice rekao.

Mirela Andrašić već jednom učinila je nešto slično. Sad znam i za način kako je privela neko dijete i pokušala ga ispitati tko je razbijao

svjetla odnosno uličnu rasvjetu. Na kraju se pokazalo da je hrvatski branitelj skrbnik i hranitelj tog djeteta.

Sramotna je činjenica da se je i meni dogodilo isto.

Partizanski generali slobodno omalovažavaju Domovinski rat u

kojem sam ja bio. Isti se služe terminom da smo ni nepoželjni a sve uz blagoslov ljudi koji u ovom trenutku zauzimaju čelne pozicije u gradu Koprivnici a i na županjskoj razini.

Saznaje se da je Radimir Čačić 50 -postotni vlasnik dionica koje su

završile na Malti odnosno preko računa FIME u Varaždinu.

Pitanje je za koga smo mi to išli u Domovinski rat.

Ranko Bokan Boban

VETERAN I BRANITELJ 1990.

UZROCI RASPADA JUGOSLAVIJE (1. dio)

prof. Filip Čorlukić, Pula

SADRŽAJ

- 1.- Predgovor
- 2.- Etnička i nacionalna pripadnost
- 3.- Etnička i nacionalna pripadnost naroda BiH i Hrvatske
- 4.- Buđenje nacionalne svijesti
- 5.- Kraljevina Jugoslavija
- 6.- SFRJ - Titova Jugoslavija
- 7.- Pripreme za rat i početak rata
- 8.- Tko je kriv ?
- 9.- Kraj ratnih operacija
- 10.- Crna Gora i Kosovo
- 11.- Države nastale na tlu Titove Jugoslavije
- 12.- Zaključni komentar

1. PREGOVOR

Nisam povjesničar, nego fizičar, ali me je još od gimnazijskih dana zanimala povijest. Na popisu sam znanstvenih istraživača Hrvatske još od 1974. g. Povijest nije bila predmetom mojih službenih istraživanja, ali znadem kako se to čini. Ova sam povijesna istraživanja obavljao prvenstveno za sebe, a budući da nam ni nakon 20 godina, u sada neovisnoj državi, političko vodstvo nije omogućilo da se suočimo s pravom, povijesno utemeljenom istinom, odlučio sam pokušati to prikazati i objaviti.

*O raspadu Socijalističke federativne republike Jugoslavije, koju ću zbog jasnoće za razliku od one predhodne, kraljevske, u daljnjem tekstu zvati **Ti-tovom**, napisano je vrlo mnogo, ali su razlike u prikazima toliko velike, a povijesna je distanca od raspada prekratka, da bi se na temelju toga mogao dati povijesno utemeljen prikaz onoga što se događalo.*

*Upravo zbog organiziranog neznanja se i prikazi neposrednih povoda raspadu i zločinima koji su se događali i svega onoga što se događalo tijekom ovih oslobodilačkih ratova još uvijek svode na dvije krajnosti: od toga da su većinski narodi pojedinih republika željeli ostvariti veću samostalnost, do grube tvrdnje nekih zapadnih novinara da su „opet zaratila divlja balkanska plemena“. **Stoga pisati o povodu, a ne pisati o uzrocima koji su se ranije događali, - logično je da se ne može dobiti prava slika.***

Budući da povodi raspadu Titove Jugoslavije nisu i stvarni uzroci, a poglavito ne uzroci strahotama ratova koji su uslijedili, njih prije svega treba tražiti od vremena završetka prvog svjetskog rata 1918. g. Početkom rata 1991. g.

Siromašni Indijci

su uz mlađe generacije još živjeli i oni koji su to doživjeli. Međutim, i iz tog su razdoblja još skrivane mnoge važne povijesne činjenice, kako zbog političkih interesa u obje Jugoslavije, tako zbog nekih, samo iz dnevno-političkih interesa vodećim političarima jasnih razloga i u državama nastalim nakon raspada.

*Stoga će zbog što jasnijih i na temelju povijesnih činjenica biti nužno, pa makar i u najkraćim crtama vratiti se i u daleku prošlost - **u vrijeme velike seobe narodâ i doseljavanja Slavena u ove krajeve**, jer i o događajima iz tih davnih vremena vladaju različita mišljenja, pa se zbog nedostatka povijesnih podataka pojavljuju najrazličitije mitologije. Ovdje ću se osvrnuti samo na povijesno utvrđene činjenice.*

2. ETNIČKA I NACIONALNA PRIPADNOST

U vrijeme velike seobe naroda, tijekom nekoliko su stoljeća uz organizirana ratnička, u naše krajeve dolazila i brojna neorganizirana slavenska plemena, koja su nakon odlaska tih ratničkih naroda, bez nekakvog državnog uređenja **ostala živjeti skupa s domorodačkim stanovništvom Ilira** i raznorodnih rimskih naseljenika - postupno ih asimilirajući. Koliko je poznato a prema zapisima povjesničara Porphyrogeneta, zadnje je pod vodstvom petero braće i dvije sestre u sedmom stoljeću došlo organizirano **pleme „Gota-Hrvata“**. Oni su uspostavili državu i dali joj ime Hrvatska.

Već dugo se vode rasprave i postavljaju teorije, od kojih neke zadiru i u pravu mitologiju, o tomu tko su oni bili, odakle su došli i kojoj etničkoj skupini su pripadali. **Jesu li Slaveni, Goti, ili prema nazivu Hu-urvath pripadaju nekoj iranskoj etničkoj zajednici?** No, **i ako nisu bili Slaveni** bitno je da su oni uspostavili državu i dali joj svoje ime, a ako nisu govorili ni jednim od slavenskih jezika od stanovništva su preuzeli slavenski jezik - a to i

nije neka posebnost. Među neorganizirana slavenska plemena na teritoriju današnje Bugarske došlo je organizirano turkmensko pleme Bugara, organizirali su državu i dali joj svoje ime, a sâmi su preuzeli jezik tih slavenskih plemena. To je i službena povijest Bugarske. Rusku državu je osnovalo i dalo joj ime švedsko germansko pleme, a sâmo se asimiliralo u ogromnoj masi Slavena na teritoriju današnje Rusije.

Osvrnut ću se ovdje samo na južne Slaveni. Već iz brojnih slavenskih govora kojima su govorili, a kojih su se neke osnove zadržale sve do sada, logično je zaključiti da su to bila **različita slavenska plemena**. Od Crnog mora imamo bugarsko-makedonski, pa u južnim dijelovima Srbije t.zv. **torlački, sa samo prvim padežom: Niš, u Niš, iz Niš...** Dalje prema sjeveru i zapadu imamo: štokavski ekavski, ijekavski, čakavski i kajkavski. O tomu se ranije nije mnogo raspravljalo, ali već od buđenja nacionalne svijesti u 19. stoljeću to postaje vrlo važnim, a u ovom ratu i presudnim, pa ću prvo nastojati što točnije definirati što su to etničke zajednice i nacije i kako su nastale. Da bi se na ovo uopće moglo odgovoriti, upravo je zato nužno u interesu jasnoće pojmova osvrnuti se na same početke. Što je to zapravo nacija?

Čovjek jest, ili bi trebao biti integritetno (cjelovito) osobno, ali je istovremeno i socijalno biće. Kao takav je, pored uže obiteljske zajednice, stal-

no živio i u većim zajednicama, od rodovske i plemenske, do državne. Početkom civilizacije u gradovima-državama, pa kasnije sve do velikih državnih imperija. No što se tiče nekakvog osjećaja zajedništva, ono je bilo vezano uglavnom na uža zavičajna područja. Bez obzira na proširenje jezične, civilizacijske i druge srodnosti, nekakvog šireg „rođačkog“ zajedništva nije bilo – osim opet u okvirima uže regije. U okvirima većih država, pojedinac je bio podanik vladara. Sve do početka raspada feudalizma, te raspada velikih imperija, postojao je i pojam plemenskog zajedništva, ali širi pojam nacije nije postojao. Umjesto stoljećima ustaljenih društvenih odnosa, kao osnova države **u Evropi se tada pojavilo nešto novo, novi identitet zajednice: nacija**. Te osnove začetnici novih ideja tražili su u svemu što bi moglo biti temelj zajedništva, a nalazili su ih prvenstveno u zajedničkom jeziku, etničkom (krvnom) podrijetlu, religiji, te kulturi i tradiciji zajedničkog življenja, kao i u trajnijoj povijesnoj državnosti tog teritorija.

Važno je napomenuti, da ni jedno od tih polazišta ne vrijedi općenito, **pa se ne može postaviti općenito pravilo, niti pak zakon, koji bi propisivao pravo nekoj zajednici da se proglasi nacionalnošću**. Pojam domovinske pripadnosti, potpuno je jasan i racionalan. Npr. Bosanac (domovinski) je onaj čovjek, koji je rođen u Bosni, od roditelja Bosanaca – bez obzira bila Bosna država, ili ne bila. To je još naglašenije, na primjer u Indiji, čije se stanovništvo razlikuje ne samo po jeziku i etničkoj, nego čak i po rasnoj pripadnosti. **No svi su oni Indijci. Domovina im je Indija.**

Najbogatiji Indijac

O LAŽI I O PARALAŽI

Akademik Mirko Vidović, Pariz

Očito je da pavloviziranim mitisekunemima nije jasno šta znači 'demokracija' (isto što i respublica), a šta jednoumlje i vulgarni oblik diktature, kakvu je do paroksizma doveo Josip Broz-Tito.

Moderna demokracija je ustvari pravna država kojom vlada svim normalnim ljudima prirodan zdrav razum, a iz koje proizlaze pravila ponašanja i u pravima i u dužnostima svakog građanina pravne države, odnosno univerzalnosti građanstva kao subjektu koji u svim javnim stvarima mora imati prvu i zadnju riječ.

Postoje i ne samo profesorima međunarodnog prava poznata su pravila ponašanja i među državama članicama OUN. Ulazak u međunarodno zajedništvo tek je početni uspjeh u izgradnji i nadgradnji pravne države i u sebi i u odnosu na druge države.

U demokracije, kraće rečeno, nije zamisliva ikakva varijanta diktature, odnosno nikad se ni po kojem pravilu ponašanja u međunarodnom pravu jedan državnik, pogotovu kad ga izabere nacija slobodnim glasanjem, ne može nadrediti svojim biračima, odnosno univerzalnosti građanstva kao definiciji pravne države. U demokraciji je nemoguć diktator, ako ne želi postati predmetom sprdnje poput Mesića.

No, jučer se u tisku i ne samo na 'zapadnom Balkanu' pojavio vijesti da bi Ivo Josipović s Borisom Tadićem mogao ispraviti krivu Drinu i ispeglati Bosnu na nekom novom Karađorđevu. Ima li Dr Josipović u vidu činjenicu da se on sad nalazi na pokosoj livadi i

Akademik Mirko Vidović

da svuda uokolo na svaki njegov mig vrebaju ptice grabljivice?

Što se tiče tako dvojako i proturječno umišnjene ideje o tome da njih dvojica mogu riješiti bit problema hrvatsko - srpskih odnosa i tražiti natrag dossier o počinjenom genocidu u Hrvatskom podunavlju, a također i s Tadićeve strane - 'klin se klinom izbija' – reaktualizacija Jasenovca kao sastavnog dijela ponašanja hrvatske i srbijanske države, to više ne spada ni u parodiju prava, a kamo li u nešto što bi međunarodno pravo prihvatilo kao - činjenice koje treba vratiti u 'stanje mirovanja' i to kao - sjeme iz kojeg bi u budućnosti, mogao nastati još neki novi i još barbarskiji sukob s obje strane Drine.

Radi se o genocidu koji su počinili Srbijanci u Hrvatskoj. A **u Srbiji hrvatska vojska nije srušila ni jedne kuće**, niti je napastovala civilno pučanstvo!

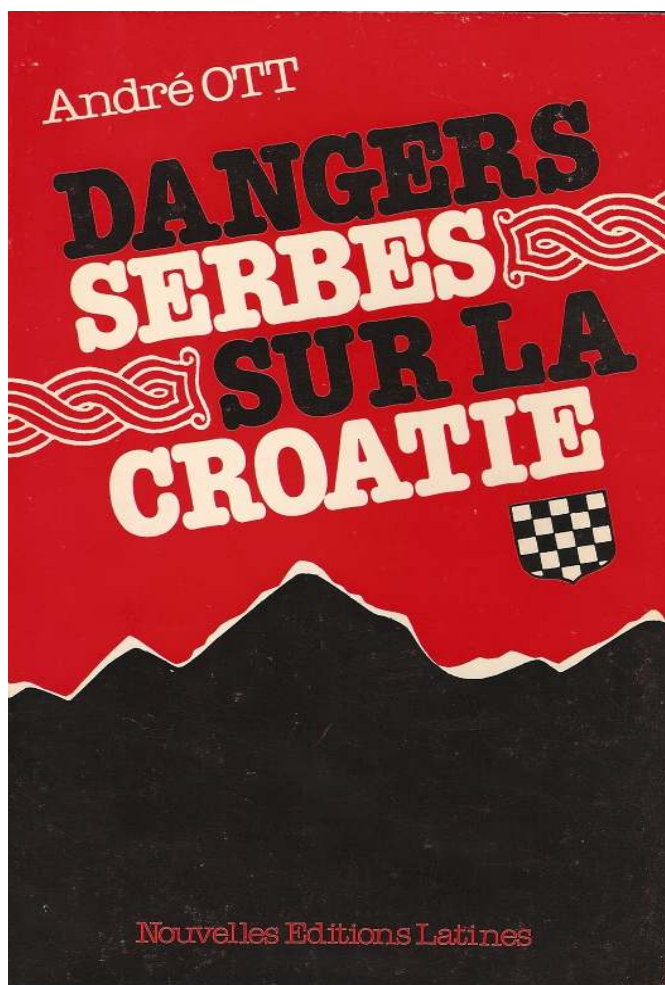
Jer: za sve što se je dogodilo u dvadesetom stoljeću treba tražiti

izvor u planovima primjene Garašaninovih 'Načertanija', u ponašanju korifeja 'Sarajevskog atentata', ruskog atašea za vojna pitanja u Beogradu, puk. Ardatova i njegova posilnog Dimitrijevića Apisa - i posljedica koje su iz te sulude urote proizšle da bi - razorile sav red i poredak u svijetu. Šta s time imaju Hrvati?

A šta reći o raspoloživom materijalu o ponašanju i Srba i Hrvata u dvadesetom stoljeću, recimo, u ozbiljnim izdanjima npr. Francuskih povijesnih izdanja?

Najprije uzmimo u obzir podatke koje je, nakon otvaranja francuskih tajnih arhiva o situaciji između dva svjetska rata, iznio glasoviti francuski veteran s Bitke na Verdunu, i to sudbonosne bitke 'Le chemin des dames', André Ott u svojoj knjizi "Dangers serbes sur la Croatie", gdje možemo pročitati, između ostalog i sljedeću tvrdnju:

"Naš francuski tisak nas je poticao da mrzimo Njemce

(dvadesetih godina) i da se radujemo kaosu i bijedi koji su koji je zavladao u razoružanoj zemlji, gdje je kg kruha koštao 60.000 maraka - greškom naše politike.

Ne samo da je iz toga proizašao jedan Hitler, nego je godine 1930, na čudan poriv naših vladajućih krugova, u strahu pred komunizmom, Hitler dobio trideset milijardi franaka. Bez te pomoći on ne bi bio u stanju da njegova stranka pošalje u parlament 110 zastupnika, dok ih je prije te pomoći imao svega 12. U to vrijeme i u toku trideset godina nakon tih njemačkih izbora, naše državne arhive su bile zatvorene za javnost i zbog toga naša javnost nije znala na čemu smo..." (v. n. d. str. 31.).

Drugi jedan i mlađi od Otta, francuski stručnjak za probleme situacije u Europi između dva svjetska rata, François Broche, u svojoj knjizi koja nosi naslov 'Alexandre I-er - Luis Barthou', navode sljedeće podatke iz francuskih državnih arhiva:

"Umirući, Radić je imao snage da izgovori: 'Ne dolazite više nikada u Beograd'... Raspad kraljevine - reče Briand - poništio bi sve napore koje je na tom području razvijala Francuska... Mi ne možemo prihvatiti raspad Kraljevine Srba, Hrvata i Slo-

venaca - izjavio je Aristide Briand" (ondašnji francuski ministar vanjskih poslova, i već dobitnik Nobelove Nagrade za mir). **"Hrvati su bili zauzdani. Ostalo im je još samo jedno rješenje: nasilje".** (str. 20-23).

"Tiranija Srba u Hrvatskoj bila je direktna posljedica budalaste politike Saveznika? (str. 46)

"Više od milijun i pol Hrvata moralo je napustiti Jugoslaviju nakon proglašenja diktature Kralja Aleksandra." (s. 41).

"Nepodnosljiv policijski pritisak na Hrvate, zabrana kretanja borcima za hrvatsku državnost, te punjenje zatvora i ubijanje njihovih predvodnika, a **posebno lov na ustaše**, okrutnost bez kraja ni zastoja u toku pet godina policijske diktature Pere Živkovića, pogoršana je i činjenicom koju

novinari ne uzimaju u obzir, a ta je da je na područje Hrvatske bilo tada već **naseljeno sedam stotina tisuća Srba**" (s. 155).

Kad bi se prikupili svi već poznati i na Zapadu objavljeni podaci o strahotama zabluda između dva svjetska rata, bilo bi lakše shvatiti i logiku oružanog obračuna koji je uslijedio i to samo na tlu Hrvatske - između državotvornih Hrvata i onih koji su digli oružje na samo ideju hrvatske državne nezavisnosti.

A u tom kontekstu opasno bi bilo zapostaviti nedvojbeno činjenicu, da vođa hrvatskih antifašista, Andrija Hebrang, kako to iznese u beogradskom tisku uoči Domovinskog rata Milovan Đilas - **ni na kraj pameti nije imao poništenje NDH ni otuđivanje čitavih pokrajina od matice zemlje, posebno Srijema i to sve do Zemuna**, zbog čega je, tvrdi Đilas, **Andrija Hebrang platio glavom na Glavnjači** u Beogradu (v. 'Duga', Bgd, 29.09.1989, s. 37).

I da ne duljimo, treba poručiti gosp. Josipoviću, da on već sad nema većinu u Saboru, a da se niži jedna njegova ideja, prema postojećem 'Hrvatskom ustavu' ne može realizirati kao obavezna za hrvatsku naciju, ako ne bude prihvaćena bilo putem referendum, bilo dvotrećinskom većinom izraženih glasova u Saboru. A što se tiče vanjskih odnosa važna odluka mora biti i - ratificirana u Hrvatskom Državnom Saboru.

I konačno, pragmatička logika sadrži i pravilo koje glasi: **Sve je dopušteno kad se radi o borbi za samoodržanje.**

Sapientni sat.

ZAKONI NEZAVISNE DRŽAVE HRVATSKE (1. dio)

ZAKON, KOJIM SE SVI DRŽAVOPRAVNI ČINI, STVORENI OD 1. PROSINCA 1918. DO OSNUTKA NEZAVISNE DRŽAVE HRVATSKE, A KOJI SE TIČU HRVATSKOG NARODA I NJEGOVE DRŽAVNE SAMOBITNOSTI, PROGLAŠUJE BEZ PRAVNE MOĆI I NIŠTETNIMA

Brzopisni zapisnici prvog zasjedanja Hrvatskoga državnog sabora NDH 1942., Zagreb

JA POGLAVNIK

Nezavisne Države Hrvatske

potvrđujem

predloženi mi po Hrvatskom državnom saboru

saborski zaključak,

stvoren na sjednici od 28. veljače 1942. i proglašujem ga kao zakon, koji glasi:

§ 1.

Hrvatski državni sabor, kao predstavnik hrvatskog naroda u svom njegovu povijesnom i državnom obsegu, izjavljuje, da su svi državopravni čini, koji su stvo-reni od 1. prosinca 1918. sve do osnutka Nezavisne Države Hrvatske, a koji se tiču hrvatskog naroda i njegove državopravne samobitnosti, za hrvatski narod bez sva-ke pravne moći i ništetni.

Ujedno Hrvatski državni sabor izjavljuje, da pozdravlja i prihvaća u punoj moći na čitavom državnom području hrvatskog naroda sve državopravne čine, stvorene prigodom osnutka Nezavisne Države Hrvatske i nakon toga.

§ 2.

Ovaj zakon zadobiva pravnu moć danom proglašenja u Narodnim novinama.

Dano u Zagrebu, dne trinaesti ožujka 1942.

Poglavnik Nezavisne Države Hrvatske:

Dr. Ante Pavelić, v. r.

Broj: LXXV-Z-1942.

Ministar pravosudja i bogoštovlja:

Dr. Mirko Puk v. r.

(Narodne novine br. 61. od 14. III. 1942.)

dr. Ante Pavelić, Poglavnik NDH

GOSPODO, OVAKO JE NASTALA NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA! (7. dio)

Ulomci iz knjige - **Ivo Omrčanin**.
"Hrvatska 1941.", 1., 1989.

U međuvremenu su najavljeni Nijemci počeli stizavati u Zagreb. To su dakle bili: Dr. Walter Malletke i Dr. Edmund Veessenmayer. **Oni su stigli 1. travnja.** Walter Malletke je bio poslan iz ureda Reichsleitnera Rosenberga **da razgovara s Mačekom i prije svega da ga nagovori da ne ulazi u vladu Dušana Simovića.** Stoga ga je generalni konzul Freundt povezoao s radićevskim prvacima. Edmund Veessenmayer je pak bio poslan kao osoba povjerenja ministra vanjskih poslova Joachima von Ribbentropa.

U Zagrebu su već prije toga bili djelatni drugi Nijemci. Tu je prije svega bio njemački **generalni konzul Dr. Alfred Freundt**, zatim novinski izaslanik Dr. Otto Mitterhammer, Austrijanac nejasnog podrijetla. Pričalo se da mu je majka rackulja a nekako je i izgledao kao neki tip s Balkana. Njegova je služba dakako bila kamuflaža za pripadnika njemačke tajne službe nacionalsocijalističke stranke. Kao takav on je bio ljubimac inozemne organizacije NSDAP-a, a što je službena kratica te stranke. Vođa te stranke u Zagrebu je bio upravitelj Anilokemike (a to je bila IG-Farben Konzern) Rudolf Empting. Cijela IG Farben je bila središte svih njemačkih obavještajnih službi pa smo je zvali Gestapo. Tako smo zvali i Metterhammera. On je osobno bio jako prodoran, a raspolagao je s neograničenim navjerama. Tako je onda ustrojio novinsku njemačku agenciju "Europa Service", koja se ustoličila u Varšavskoj ulici. Agencija

je postojala za cijelo vrijeme rata. Pod istu upravu je spadala i agencija UFO, koja je predstavljala njemački filmski obrt. Imala je sjajne prostorije pa je tako služila kao stjecište njemačkih obavještajaca sviju fela. Zanimljivo je da su svi službenici tih ustanova u Zagrebu nastavili uživati njemačko povjerenje i poslije rata pa su ih Nijemci nadarili unosnim obavještajnim položajevima. Osoblje konzulata je bilo ovako: generalni konzul Dr. Alfred Freundt; konzul Dopffel. "Znanstveni pomoćni suradnici": Schuster, Dr. Otto Mitterhammer i Dr. Kleinert; pomoćnik referenta za kulturna pitanja Dr. Supan, glavar ureda Theodor Göring i namještenik Rudolf Kob.

Svi su ovi nahrupili kod starog Mačeka, kojemu je u glavi zujalo kao u osinjak u od svih njemačkih bujica riječi pa se onda i žalio da ih je previše i da se ne vidi tko govori u ime koga i posebno da se ne vidi što Nijemci hoće. **Na to je skočio Mitterhammer i Mačeku srijemski jasno odgudio da Berlin želi nezavisnu Hrvatsku.** Maček je sada Nijemce razumio (on je to uvijek znao) pa im je izjavio **da otklanja nezavisnu Veliku Hrvatsku** i da se ostaje pri trojnome ugovoru. Preko posrednika Maček je njemačkom generalnom konzulu poslao oblikovanje svoga stanovišta pa je konzul izvijestio kako slijedi:

"Kao rezultat današnjih [1. travnja] razgovora saopćio je Maček posredniku, da Košutić putuje u

dr. Vladko Maček

Beograd da bi dobio garanciju o prihvatanju postavljenih uvjeta kojima je on dodao i zahtjev da se Njemačkoj pruži zadovoljenje ... Pošto uvjeti budu prihvaćeni i on će otputovati u Beograd. On smatra da će tamo moći da bolje posluži i probicima njemačkog Reicha. **On još uvijek uživa bezuvjetno povjerenje hrvatskih seljaka**, a vjeruje čak da i među srpskim seljacima ima veće povjerenje nego mnogi srpski ministar. Zatim namjerava da iz Beograda po nalogu vlade otputuje u Berlin. Kad bi sada pošao za Berlin bila bi to otvorena uvreda prema Beogradu. A da uputi predstavnika za Njemačku, to više ne dozvoljava sadašnja mobilizacija. Prema njegovim obavještenjima predsjednik vlade je već očitao lekciju nekim mlađim časnicima, koji su sudjelovali u puču. Vlada oštro istupa protiv komunista ...

Iz Mačekovih izjava vidi se **da**

nema jednog odlučnog stava.

Njegovi naponi usmjereni su, kako se čini, podjednako na održanje mira s Njemačkom i na daljnji opstanak Jugoslavije."

Svaki profesor diplomatske umjetnosti mogao bi održati seminar o diplomatskim intrigama na temelju građe, oja postoji o intrigama Zagreba, Beograda, Berlina i Londona o ulasku Vladimira Mačeka u Simovićevu vladu i o ulasku Jugoslavije u engleski rat. Za našu raspravu je toga previše pa evo nas da zaključimo. **Maček je 2. travnja poručio njemačkom generalnom konzulu preko konzulu osobno poznatog povjerenika da se odlučio za prekid s Beogradom. Ali već 3. travnja Campbell je potvrdio da je postignut sporazum o državnom savjetu (kraljica Marija, Maček, Slobodan Jovanović) koji će vršiti ulogu namjesništva.** Senat će biti ukinut. Sazvat će se parlamenat, čiji će članovi biti imenovani. Navečer ili idućeg

dana u jutro očekuje se Mačkov dolazak u Beograd, kad će biti izdana vladina izjava. 4. travnja je engleski konzul u Zagrebu T. Rapp javio svoj razgovor s Košutićem ovako:

"Danas mi je Košutić dao slijedeće obavještenje o odlukama donesenim u toku pregovora koji su doveli do Mačkova ulaska u vladu.

1. Prijedlozi za kraljeve savjetnike prihvaćeni u načelu. **Bit će to kraljica majka, jedan Srbin i jedan Hrvat.** Sada se radi na formuli da se održi ugled kraljeva položaja i istovremeno osigura politička stalnost.

2. Hrvati odustali od neprihvatanja Ilića nakon osobnog jamstva Simovića.

3. Sporazum priznat i prihvaćeno **da se njegova politika primjenjuje na još neriješena pitanja između Srba i Hrvata.** Žandarmerija u Hrvatskoj postat će redarstvo pod upravom bana. Košutić je izjavio da su se Srbi spremno složili s tim točkama i da Hrvati nisu pokušali iskoristiti stanje.

4. U načelu je prihvaćeno da se Skupština i Sabor sazovu što prije da bi se osigurao nadzor nad javnim životom. Izbori se neće održati ali je za Skupštinu predložena upravna obnova poslanika izabranih na izborima 1938.

Govoreći o pitanjima vanjske politike Košutić je izjavio da je Maček stupio u vladu da bi provodio politiku stroge neutralnosti i osigurao častan mir, ali će se zemlju braniti u slučaju

napada. Oni su spremni da ratuju u vlastitim bitkama ali ne u tuđim. Sadašnja vlada smatra ugovor važećim, a mobilizacija je provedena da bi se osiguralo da ugovor bude proveden u skladu s nezavisnošću i neutralnošću zemlje. Vlada ne smatra ugovor sam po sebi lošim i spremna je da Nijemcima pruži svako zadovoljavanje za bilo kakvu štetu nanесenu njihovim zemljacima ili imovini u nedavnim demonstracijama. Prema Košutiću, nedavno britansko [ispušteno: službeno saopćenje?] povećalo je teškoću vladine zadaće da očuva mir. Na kraju je Košutić rekao da je **po njegovom mišljenju ugovor izlika a ne uzrok državnog udara.** Općenito sam stekao dojam da bi Hrvati išli i dalje u politici smirivanja i da smatraju da čak i u vladi ima mnogo Srba koji tako misle.

Slovački otpravnik poslova Beogradu, Dr. Jozef Cieker, razgovarao je s pomoćnikom Cincara-Markovića 3. travnja te je ovako izvijestio svoju vladu u Bratislavi:

"Posjetio sam danas pomoćnika ministra dr Iliju Jukića u ministarstvu vanjskih poslova. Pita sam ga kakav je današnji međunarodni položaj Jugoslavije. Rekao mi je da Jugoslavija ne želi rat, međutim, da je spremna braniti se i snositi sve posljedice, iako zna da će te posljedice biti po nju tragične. Nije moguće da se Jugoslavija demobilizira u pobzaju kada se vojska nalazi u Mađarskoj, Bugarskoj, Italiji i Njemačkoj. Jugoslavija pruža jamstva da će se oduprijeti bilo kakvom pokušaju Engleske da izazove stvaranje balkanskog fronta. Jugoslavija zna da će u svim okolnostima, i u budućnosti makar ekonomski, biti povezana s Njemačkom i njemačkim narodom. Jugoslavija će od ovog odnosa imati samo korist.

dr. Edmund Veesenmayer

BLEIBURG I "KRIŽNI PUT" U HISTORIOGRAFIJI, PUBLICISTICI I MEMOARSKOJ LITERATURI (13. dio)

Martina Grahek Ravančić, magistar rad, prof. dr. sc. Ivo Goldstein, mentor, Zagreb, 2006.

U Pavelićevoj pratnji bio je Erich Lisak (ravnatelj Ravnateljstva za javni red i sigurnost), koji u saslušanju navodi da je **sjednica 8. svibnja održana povodom obavijesti da će Treći Reich kapitulirati** i na istočnom bojištu, pred Rusima¹. U stožer generala Alexandra Löhra (Žalec nedaleko Celja), radi dogovora stigao je ministar oružanih snaga NDH Nikola Steinfel, no čuvši za kapitulaciju navodi "postao je svaki razgovor iluzoran (...)"². Na osnovu toga, Pavelić se odlučio na daljnje povlačenje u smjeru Koroške, a zapovjedništvo nad vojskom, do predaje Britancima, prepustio je Vjekoslavu Luburiću³. Jere Jareb nadodaje kako je to bio "posljednji Pavelićev čin kao vladara hrvatske države i posljednja zapovijed, koju su zapovjednici hrvatskih vojnih jedinica dobili na terenu."⁴

O samim pregovorima pred kapitulaciju više nas obavještava Ernest Bauer, koji navodi da se još 6. svibnja, na zapovjedničkom sastanku u Grazu (s maršalom Albertom Kesselringom i generalom Maximilianom de Angelisom) **general-pukovnik Alexander Lohr usprotivio kapitulaciji**, no s obzirom na opći položaj oružanih sila Trećeg Reicha druge mogućnosti nije bilo⁵. U prilogima na ovu temu Bauer se oslanja na knjigu J. Diakowa, osobnog pobočnika, i zapovjednika skupine armija E,

Alexandra Löhra⁶. U svojoj knjizi Diakow kao važan sudionik događaja, ne spominje da je Lohr, u noći 7./8. svibnja telefonski obavijestio Pavelića o njemačkoj kapitulaciji i položio natrag u njegove ruke zapovjedništvo nad vojskom NDH.

Uz Antu Pavelića išla je i Dolores Bracanović čija sjećanja "S Poglavnikom na povlačenju" podosta emotivno opisuju tek samu događajnicu ne dovodeći u pitanje niti jedan segment. Ilustrirajući ukupno stanje navodi "osijetila sam tek sada, **da idemo iz Hrvatske**. Kobna je krenula. Mnoštvo naroda, more – bujica! Sve je izprepleteno: samovozi, pješaci, seljačka kola i dvokolice. Idu starci i djeca, žene i muškarci. Idu seljaci i radnici, djeca i intelektualci."⁷

Sličan dojam "općeg exodusa" 6. svibnja opisuju i Ivo Rojnica. "Užasan prizor. Zna se, da u ovakvoj tragediji ne može biti reda, ali ovdje se je sve vidjelo (...)

Automobili, kamioni, seljačka kola, starice, starci, žene, djeca, ranjenici, vojnici (...)"⁸

O daljnjem kretanju Ante Pavelića obavještava nas i Ilija Perušina (zamjenik zapovjednika Sigurnosne službe), te navodi da je kolona iz Rogaške Slatine krenula prema Celju, no nakon nekih 6 km Poglavnik je promijenio smjer prema Mariboru. Pristigavši u Spielfeld, presvlače se u građanska odjela, te Pavelić nastavlja dalje, bez pratnje, prema Klagenfurtu⁹. To područje bilo je puno partizana, stoga je određen pravac prema Judenburgu, a odatle prema Salzburgu, koji je zauzela

Crvena armija, stoga se grupa (Pavelić i njegov sin, dr. F. Niedzielski, D. Bracanović, E. Lisak, V. Rebernšak i I. Kirin) odlučila dalje u šumu. Nakon više dana, prešavši rijeku Enns, ušli su u američku ratnu zonu, gdje se je Poglavnik predao¹⁰.

¹ B. KRIZMAN, *Pavelić u bjekstvu*, 13.-14.; B. KRIZMAN, *Ustaše i Treći Reich*, 340.-341.

² M. RUPIC i Z. DIZDAR, "Izjave zarobljenih i izručenih dužnosnika NDH i drugih pojedinaca o povlačenju hrvatske vojske i civila prema Austriji – Građa OZNE za Hrvatsku", u: *Spomenica Bleiburg*, 104.

³ E. BAUER, "General Lohr i događaji oko Bleiburga", u: *50 godina Bleiburga*, 101.-102.; F. DRAGOJLOV, "Der Krieg 1941. – 1945. auf dem Gebiete des 'Unabhängigen Staates Kroatien'", sv. 7., 520.

⁴ J. JAREB, *Pola stoljeća hrvatske politike* (Zagreb 1995.), 116 (bilj. 156.); J. ALEKSIĆ, "Vojnički aspekti hrvatskog povlačenja u svibnju 1945.", u: *Na prekretnici*, 36.

⁵ E. BAUER, "General Lohr i kapitulacija njemačke vojske pred Bleiburgom", 753.; Vidjeti i: E. BAUER, "General Lohr i događaji oko Bleiburga", u: *50 godina Bleiburga*, 101.-102.

⁶ Vidjeti: E. BAUER, "Bleiburg u njemačkoj povijesnoj i političkoj literaturi", u: *Bleiburg: uzroci i posljedice*, 463.-474.

⁷ Dolores BRACANOVIĆ, "S Poglavnikom na povlačenju", *Hrvatska – Spomen* izdanje u počast nezaboravnog Poglavnika, god. XIII, br. 4-7 (291-294) (Buenos Aires 10. travnja 1960.), 18.-19.; Vidjeti i: "prof. Dolores Bracanović: na povlačenju s državnim poglavarom", *Politički zatvorenik* (Zagreb), god. VII., br. 62., svibanj 1997., 8.-13.; Vidjeti i: D. ŠAKIĆ, *S Poglavnikom u Alpama*, 59.-118.

⁸ I. ROJNICA, *Susreti i doživljaji*, 259.

⁹ Ilija PERUŠINA, "Uspomene iz naše tragedije godine 1945.", *Hrvatska revija*, god. XXXII., br. 1(125), 1982., 84.-97.

¹⁰ B. KRIZMAN, *Pavelić u bjekstvu*, 19.-23.

SAVJETI HRVATSKOGA DRŽAVNOG UREDA ZA JEZIK - 1941.-45. (33. nastavak)

Prema knjizi: **Marko Samardžija – JEZIČNI PURIZAM U NDH**, „Hrvatska sveučilišna naklada“, Zagreb, 1993.

JEZIČNI SAVJET br. 57

(36) PUNICA I SVEKRVA. U upotrebi rodbinskog nazivlja kod nas se mnogo griješi. Roditelji ženidbenih drugova imaju u hrvatskom jeziku ove nazive: ženi je otac njezinog muža: *svekar*, a majka njezinog muža: *svekrva*; mužu je otac njegove žene: *tast*, a ženina majka: *punica*. U književnom jeziku Srbi smatraju *punicu* "hrvatskim provincijalizmom"; naprotiv Hrvati odbijaju *taštu* kao srbizam (v. Guberina-Krstić, *Razlike*, str. 194.).

JEZIČNI SAVJET br. 58

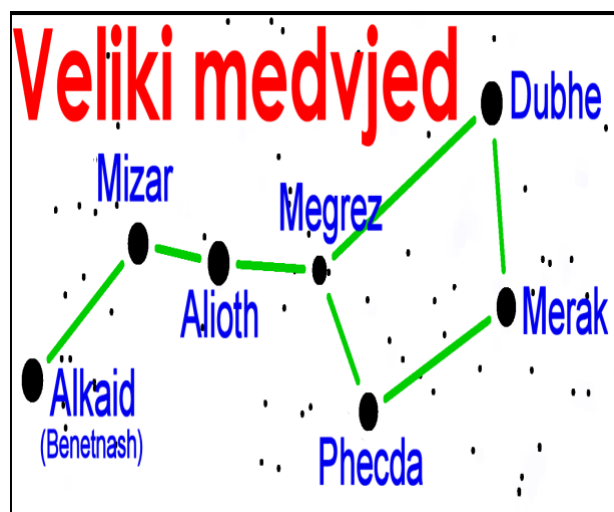
(37) ŽIVODER ILI STRVODER. Kao naziv čovjeka, kojemu je zanimanje hvatati pse i uklanjati strvine, služi Hrvatima već oko sto godina riječ *živoder*. Ta je riječ složenica, u kojoj je prvi dio *živo-* shvaćen u značenju *životinja*. Budući da živoder doista na primjer bijesnoga psa ubije i kožu mu odere, ne može se reći, da imenica *živoder* nema smisla, ako kome možda i nije najljepša. Tu su riječ od Hrvata i Srbi uzeli, ali su je kasnije t. j. u novije vrijeme (prije dvadesetak godina), pokušali zamijeniti riječju *strvoder*, koja je službenim putem počela i među Hrvate prodirati. No kako riječ *strvoder* nije ništa ljepša nego *živoder*, zadržat ćemo i nadalje našu staru riječ *živoder*, koja je zabilježena već u Mažuranić-Užarevićevu riječniku (sic!) godine 1842.

HRVATSKI JEZIK I BIBLIJSKI STIL (19. dio)

prof. dr. sc. Ivo Pranjković, Zagreb

Ovo kratko podsjećanje na jezične pojavnosti koje se mogu smatrati osobitostima biblijskoga stila hrvatskoga jezika nedvosmisleno upozorava na to kako su biblijski, odnosno općenito judeo-kršćanski tekstovi snažno obilježili ne samo leksik (i onaj slavenskoga podrijetla i onaj posuđeni, posebice onaj posuđeni iz klasičnih jezika) nego da su ostavili duboke tragove i na morfosintaktičkoj strukturi hrvatskoga jezika.

Dosada smo nažalost takve, ne samo za hrvatsko jezikoslovlje nego i za cjelokupnu hrvatsku kulturu izvanredno zanimljive i važne pojavnosti oskudno opisali, dijelom svakako i zato što nam je (unutrašnja) povijest jezika još uvijek na niskim granama. Nadam se da će i ovaj prilog biti poticaj da se takvo stanje što je moguće prije promijene na bolje.

VLASTITA IMENA (36. dio)

„Hrvatski pravopis“, Zagreb, 1944.

II. U svima ostalim dvočlanim i višečlanim imenima piše se druga rieč onda velikim slovom, ako je i sama za se vlastito ime ili ako joj se značenje ne pokriva sa značenjem celog imena. To vriedi i za svaku daljnju rieč.

Prema tome piše se druga rieč

a) malim slovom, ako se uzima u svom pravom zna-

čenju, a to se značenje poklapa sa značenjem celog dvočlanog imena, kao što je na pr. kod potoka, kome je ime *Babin potok*;

b) velikim slovom, ako je vlastita imenica, na pr. *Mala Azija*, ili ako je obća imenica, kojoj se značenje ne podudara sa značenjem celoga imena, kao što na pr. *Veliki Medvjed* nije ime medvjeda nego z v i e ž đ a.

DVA HRVATSKA JUNAKA: MARKO MESIĆ I LUKA IBRIŠIMOVIĆ (9. dio)

Radoslav Lopašić, "Matica Hrvatska", Zagreb, 1888.

Dok je Mustaj-beg u Lici živio, nije bez njega bilo većega boja, niti zamašnjega četovanja, a bogme niti svatovanja. Zlo je prošao, tko se bez njega ili njegova znanja s kršćani i najmanje pokresao i u boj upustio. Često puta dolazi on u pomoć, kao da je s neba pao. Njegova se rieč čula i poštovala kao rieč korana. Sve mu se pokoravalo, ali i on je, što je bilo vrijedno, nagrađivao a kaznio zlo, bivši uzor pravedna i hrabra tirana.

Savjetnici i glavni službenici i pomoćnici Mustaj-begovu bijahu: siedi, 130 godina stari, Čejvan-aga, Udbinjski dizdar, Grdan Mustaf-aga, Hurem-aga Kozlica, sa Krbave Glumac Osman-aga i dizdari (porkulabi, zapovjednici gradova) na Lici i Krbavi: u Ribniku, Buniću i Ploči. Zloglasni su bili osobito Pločanin Alija, pa zakleti mržitelj Krsta, Hrnjica Mujo, buljuk-baša na Kladuši, koji se rodio na Udbinji u Krbavi, a u Petrovoj gori poginuo.

Na glasu je bila i Udbinjska mehana, u kojoj su se krajiški Turci sakupljali i dogovarali, kako će se razbijati s kotarskim serdari i cesarskim kapetani, na koju li stranu na pljačkanje izpanuti.

Pjesma je malo obiteljskih imena turskih aga sačuvala, a tako isto malo ima u njoj imena barjaktara i drugih junaka. Obično imaju Turci ime ili po mjestu (Vrhovac Alaga od Vrhovina), ili po otcu ili po službi kao što: Čejvanagić, Dizdarević. Više otmenijih Turaka poznajemo pak iz kršćanskih izvještaja. Pod kraj vladanja turskoga u Lici bila su glavnija i bogatija vlastela: u Gospiću age Senkovići, u Širokoj kuli bezi Kozlice ili Kozličići, iz

kojega se roda oženio otac Muje Hrnjice; na Udbinji Nazup-aga Grižić i Ahmecl-aga Lipovac, kojemu odvede Ilija Smiljanić bulu, ali ga Turci dostignu i ubiju u Vučjaku, te napokon u Bužimu, Brušanih, Rizvanuši i u Oštarijah Rizvan-aga Lenković, bez sumnje srodnik glasnovitih generala Ivana i Jurja Lenkovića. Od ostalih turskih aga i spahija u Lici spominjemo: Uzunliće, Kulenoviće i Filipoviće, kojih potomci još i sada u Bosni žive; zatim Izmajloviće, Imbrišiće u Grebenaru, Gjuliće, Nurkiće, Opardiće, Nemčić, Šaniće, Kurtagiće, Bosniće, Pervaniće, Krivašiće, Brdariće, Delaliće, Farkašiće i Kurtiće, a ovi potekoše koje od staroga bosanskoga, koje pak od hrvatskoga koljena. Spomenusmo, da je svaki aga i barjaktar imao po nekoliko kuća kmetova, krštene raje. Nad rajom bijahu knezovi kao povjerenici i pouzdanici spahija te obično i prijatelji im. I raja morala je, kad je bila potreba, ratovati te je **bilo mnogo kršćanske raje u svih zamašnjih vojnah**, kod opsade Gvozdanskog i Bišća i u boju kod Slunja god. 1584. Kad je raja morala na vojnu poći, imala je svoje posebne zapovjednike. Takov zapovjednik i ljubimac Mustaj-begov bio je Stjepan Maljković, kojega često lička pjesma spominje. On je uz Uskok-Radovana desna ruka Mustaj-begova, i bio je krvaviji protivnik svoje kršćanske braće, nego li sami

njegovi muhamedovski poglavari i pobratimi prema poslovi: gorji poturica od Turčina.

Age su morali držati po nekoliko vojnika konjanika ili pješaka, pa im je valjalo uvijek biti spremnima za vojnu. Za to su age imale plaće od cara, te je u mnogo obzira uredba turska za čuvanje Krajine naličila uredbi na kršćanskoj strani. Kad je trebalo vojsku podignuti, Mustaj-beg bi na knjige pozivao obično prvake po Lici, a kadšto i susjedne paše i begove od Livna i Bišća, od Knina i Vrljke, od Glamoča, Kladuše, Krupe, Kostajnice, Vrane i Skradina. Pjesma govori o šestdeset i četiri grada u Lici, ali se imenice spominju uz Udbinju i Ribnik samo još nekoji: Gospić, kojemu ne ima traga za prijašnjega kršćanskog doba; Gračac, Bunić, Raduč, Ploča, Novi, Perušić, Vrhovi (Vrhovina) i Turjanski.

Kao što su na kršćanskoj strani pojedini odličniji i pouzdaniji zapovjednici — tako god. 1698. kapetan ogulinski Sigismund Znika — od viših zapovjednika ovlašteni bili, da zgodnim prilikama i kad bude nužda četuju u turske krajeve i tamo uznemiruju, tako i kod Turaka - bijahu postavljeni buljuk-baše (četovodje), svaki obično i sa 30 pandura, koji su s četami oko granice hodali, kršćanske čete tražili i razbijali, svatove dočekivali i hvatali, te uhodili kršćanska sela i varoše. Kad je trebalo brže bolje četu prikupiti, da se ide kamo u pomoć, ili ako bi neprijatelj nahrupio, onda je Mustaj-beg sasvim onako, kako je bio na hrvatskoj Krajini običaj, dao u Udbinji, kao na glavnoj utvrdi, pucati iz topova oglasnika, a po drugih mjestih i gradovih bi se odzivali topovi i mužari, i tako bi išao glas od mjesta do mjesta: svak bi konja uzjahao i begu na Udbinju poletio.

Udbina

BAZALO (29. nastavak)

dr. Mile Budak, hrvatski književnik, političar i državnik

Kako bilo da bilo s Mandom i s njezinim Matulicom, Ivanu je sjela u glavu posve nova misao: bio bi se oženio, da mu drugi ne ote djevojke --- To je sad novo u njegovoj glavi i ta ga misao ne napušta. Zašto bi se to moralo dogoditi, nije mu bilo nikako jasno, pa nije ni išao do korjena te misli. Zadovoljio se je površnim pogledom na nju i na njezin obstanak.

Najzad: kad se svi mužkarci žene, zašto ne bi i on?!

11.

Kad se sagnalo blago s planine, Ivan je sve u redu predao, a planinka je razdijelila sire i skorup, te je tako na obće zadovoljstvo završeno to ljetno. Jedini Ivan nije bio zadovoljan ni sa sobom ni sa svojim radom. Obuzela ga je težka sjeta i mrzovolja, te bi bio najradije neprekidno plakao, a da ni sam nije znao, zbog česa i čim je nezadovoljan. Kod kuće mu je bilo sve tiesno, skućeno i sapeto, pa se je gdjekad uhvatio na pitanju, zašto već nije pobjegao iz te tamnice?!

Doista je bilo veliko čudo, što se je svladavao i ostajao tu, uprkos tjeskobi, koja ga je neprekidno morila i davila, no u dnu je duše bio velik razlog takog njegova pregaranja i svladavanja: Manda! Osjećao je, da mu neopisivo godi i da mu je postalo duševnom potrebom, da bude u njezinoj blizini, pa je ni ne vidio ni ne čuo, pa i znao, da ona ima svog čovjeka, i da se s

Ivanom ruga. To mu je rekla posve neprikriveno, kad ju je ono našao s vezicom u ruci, kraj puta. Međutim se je i vjenčala sa svojim Matulicom i govorilo se, da se njih dvoje još nekako i slažu, al da se zet ne slaže s tastom i punicom.

Neke nedjelje je Ivan bio u mlinu, a Matulica švrljao oko Obsenice, pa se svratio i u mlin Kresojića. On je znao, da je među tim dvjema kućama nepremostiv jaz, al se je pretvarao, da se to njega ne tiče. On je došao pod Pilar poslije svih nesreća, koje su se dogodile, pa ih on niti ne zarezuje. Kresojići su njegovo držanje primali posve mirno. Nije im bilo krivo, jer nitko nije želio, da goni osvetu bez kraja i svršetka. Čoran je, naprotiv, na njega brekčao kao biesno pašče i vazda mu predbacivao osim ostalih mana, koje mu je pripisivao, još kao najveći grieh baš to držanje prema Kresojićima. S Ivanom se je poznavao još od prije, a isto tako i s ostalim odraslim Kresojića mužkarcima.

Ivan je posve slučajno bio na čas izišao pred mlin, kad Matulica naiđe uz vodu. Pozdravili se, rukovali se i počeli razgovor o najobičnijim dnevnim pitanjima. Ivan nije bio nimalo razpoložen za pripovijedanje, pa je smišljao, kako bi što brže izmakao, dok je Matulica posve bezposlen došvrljao, smišljajući, kako bi što lakše dotukao nedjeljno poslije podne, pa se je sad uhvatio Ivana ko čičak runa. Skakao je s predmeta na predmet

samo, da što više zagrije druga za razgovor, no na njemu je neprestano vidio samo ledeni smiešak čovjeka, kojemu je strahovito dosadno osim, što mu se još i žuri, da što prije otiđe za svojim poslom.

- I, eto - govorio je Matulica - meni je do duše i obraza, pa bi volije, da i vi Kresojići znate, da smo mi Rubčići vaik u vami gledali ka svoj rod. A rod i esmo. To j' meni moja mate pripovidala ne ednom, man stotinu puta. Rod smo, pa ne mogu unda balavi Mrkobradi mene tu zaskakati i od vas odbiti.

- A, po Bogu brate - počeo Ivan veoma mirno i promišljeno - što ti to meni divaniš?!

Pitanje je bilo liepo i mirno postavljeno, al je Ivan iza njega vrlo liepo smjestio žalac na čovjeka, koji mu se je izpričio na putu k životnoj sreći. Doduše, nije bio ništa poduzeo, da dođe do te sreće, al bi to već učinio, da mu ovaj nije nenadano pao preko puta kao odvaljena klisura! I sad mu tu još pripovieda o svom prijateljstvu i nekakvom rođatvu!

- Divanim, da znate vi Kresojići - odgovori Matulica. - Nije, to još leglo, kako vi mislite, a meni ti viruj, da će još svašta biti, ako mene Bog poživi, jer se ja ne ću dati --- Nevistu su mogli umoriti i obisiti, al, zeta, lje ne će. Zet je mužko i već obrkatilo mužko, pa ćemo se ponosati.

- A što radi Manda?! - upita Ivan kao da bi odapeo iz praće. I nije

ništa zla u tom pitanju, al je Ivan osjetio, da je u njemu mnogo, veoma mnogo i da je to strašno teško pitanje, pa mu bi već i žao, što ga je postavio.

- Ne bi una bila loša, da nije vražije joj matere! Una je napucika i naćabaka, pa skikće i na me i na svakog ka zmija il ka bisno pašče. A, uprav, očiju mi, ni nije una zle duše! Al ja čujem, čim stara vištica progovori, kun da viče paščetu: "Puci ga! Ćaba, ćaba! Drži ga!" Tako una divani unoj malo. A ne bi bila loša, da nije od unakih lopova!

- Pa, jer si j' uzeje, kad tako divaniš?

- Mužko si, pa ti mogu reći - odgovori Matulica i obješenjački se nasmije, no u istom se času i uozbilji toliko, da mu se je smieh uledio na obrazima:

- Curica lipa, a zamrlišala mi ka dunja, pa bi bije za nju da i svoj dija raja! Eto, za to sam ju uzeje!

- Unda sad muči i budi zadovoljan!

- Esam ja š njom zadovoljan, al ne mogu biti s unim starim ajdukom zadovoljan, kad me progna. Ne znaš ti, ko j' Ćoran Mrkobrad!

Ivan je šutio i izpod oka motrio Matulicu. Bio je ljudevan, izrazitih crta lica, jaka brka, oštra pog-

leda, koji je bio neugodan i leden kao pogled divlje zvijeri. Bilo je očito, da nije dobro s njim lomiti pandžu, ako nisi spreman, da ti izvrne ne samo prste nego i cijelu ruku.

- A kud si se podiga? - upita Ivan pod pritiskom misli, da se je nekud uputio po zlu poslu, pa možda baš i ravno tu k njemu, u mlin. Tko bi znao, što tko snuje i umuje, pa čovjek mora biti vazda na oprezu kao zmija.

- Samo tako bazam, da nisam kod kuće! - odgovori Matulica. - Nedlja j', pa ne znam, što bi radije, a divaniti nemam s kim, pa kud ću, man u bazanje i skitnju?

- A s Mandom ne moreš divaniti? - upita Ivan posve naglo, bez pripreme i razmišljanja, da li je pаметно, da nju spomene. Naletilo mu je na jezik kao iz puške već po drugi put.

- S njom bi i moga - odgovori Matulica - al ne moreš prid unim starim vukodlakom, a da se zavučemo u štalu, i jope bi se ruga i psova, pa unda najradije pobignem.

Još su neko vrieme razgovarali, jer se Matulici nije nikud žurilo, a Ivan nije mogao naći pravog razloga, da se izmakne, jer je istom izišao pred mlin. Nenadano reče:

- Zvrnda mi vital! Bojim se, da j' koš prazan, pa moram pogledati i zasuti drugo žito.

Poslije tih rieči naglo uletu u mlin. Matulica se je neko vrieme ogledavao kao da nešto traži tu oko mlina, a zatim odlučno zakorači i pošao preko Obsenice prema kućama Serdarevim. Ivanu se nije

na odlazku ni javio kao da je na njega posve zaboravio ili kao da se nisu bili ni sastali.

Među narodom je šaptom širena priča, da se Ćoran i zet mu Matulica ne će moći dugo snositi, jer se uobće ne slažu, jer su obojica nasilne i nesnošljive ćudi, a napose ni s tog, što Ćoran hoće, da i Matulica stupi posve u njegovu koločinu zanimanja: mora krasti ko i on il seliti! Tako se je to pripoviedalo, dok prave istine nije mogao znati nitko, osim ako je vjerovao pripoviedanju jednog il drugog. A pripoviedali su mnogo, s kim su se god sastali, kao da jedva čekaju, da svoju kućnu nesreću i sramotu što više razglase i znanim i neznanim.

Kresojići nisu s njima uobće razgovarali, al su ipak kao najbliži susjedi znali i previše, pa j' tako i Ivan koješta načuo, iako je on pokazivao pred drugima najmanje zanimanja. U njemu je vazda bila posve živa želja, da zna, kako je Mandi i što radi, al se je čuvao i pred samim sobom, da to svoje razpoloženje bilo čim, bilo kakvim vanjskim znakom oda. Uzprkos tog je sve nehotice, posve slučajno često čuo, što u kućama i na dvorištu govore ostali o Mrkobradima, pa je po tom mogao vazda imati približno točnu sliku svega, što se događa u Poljani. Matulica mu nije danas rekao ništa nova, al je bilo novo to, što je izbliza vidio njegovo lice i njegove oči, te što je osjetio miris njegova tiela. To je bilo novo i bilo je dovoljno, da Ivana ispuni osjećajem i užasa i tuge nad tim čovjekom. On je u svojim očima nosio svoju osudu i svoje prokletstvo. Ivan je to posve jasno vidio i osjetio.

Jesen u Lici

NAŠI TURCI (1. dio)

dr. Antun Radić, "Novi behar", br. 19-22, Sarajevo, 1940.

U novije doba naša je štampa u nekoliko navrata donosila pojedine izvode iz članka „Naši turci“, tiskanog u zag. „Obzoru“ od 1914 god, (br. 101) koji je povodom Čauševićevog izbora za reis-ul-ulemu muslimana Bosne i Hercegovine napisao ideolog hrvatskog seljačkog pokreta pok. Dr. Ante Radić. Time je, međutim, ovaj rad, uslijed svoje logične povezanosti, gubio na vrijednosti koju inače pretstavlja u cjelini svojoj. Kako je pak napis o kojem je riječ jedna od uopće najuspjelije kod nas napisanih studija o bosansko-hercegovačkim muslimanima, a kako je uz to ostao skroz nepristupačan našoj javnosti, mi ga čitava ovdje doslovice prenosimo.

Op. ur.

Čujemo da je novi bosansko-hercegovački **reis-ul-ulema, H. M. Džemaluddin Čaušević — Hrvat, t. j. svjestan Hrvat, po srcu, osjećaju i po politici**, — jer da je po plemenu Hrvat, to se razumije. I tako — glava bosansko-hercegovačkih muslimana i glava bosansko-hercegovačkih katolika — složni ... „Sunce stoji, mjesec stoji, — a svijet se okreće“, — rekao bi Suljaga Karamehmedović iz Polica kraj Trebinja. Pa recimo, da i nije baš sjedi apostolski Braco Stadler u potpunoj entente cordiale s efendijom iz krajiške Arapuše, — stvari su se tako promijenile, da bi Suljaga mogao imati posve pravo, jer ne samo obrazovanih Hrvata, muslimana ima dosta, nego je, da najmanje rečemo, i **oštre opreke između muslimana i katolika nestalo**, ili se, da još manje ka-

dr. Antun Radić

žemo, prigušila, a pretstavnici jedne i druge vjere i kulture postupahu već opetovano — zajednički, i to **ne samo bez protivljenja nego uz pristajanje i katoličke hijerarhije ...**

Hrvati su sa svojim muslimanima — i bez obzira na držanje katoličkih hrvatskih krugova — svakako jedan evropski, pače svjetski specijalitet. Mrzovoljci, kukavice i neznalice naše, da opravdaju svoj nemar i svoju nesvijest, a pokriju svoju ignoranciju i neupućenost, znadu nas Hrvate nazvati — specijalistom, u lošem smislu, govoreći u svom ignorantskom cinizmu da je ovo i ono moguće „samo“ u Hrvatskoj i u Hrvata. Kao da to što dokazuje, ako se na narodu pozna i mnoga brazgotina od zuba vremena. Ali pokažite u svijetu ovakav specijalitet: da **dobar dio obrazovane, školane inteligencije jednoga naroda savršeno govori sve jezike od britskih otoka do Mezopotamije i pripada svim kulturama što su se stoljećima stvorile na tom prostoru**, — a da se ipak broje, pače ponose, da **pripadaju jednomu narodu. Tim se mogu podičiti, doista podi-**

čiti, samo Hrvati. Koliko Hrvata služi svakidašnji kruh jezikom Mil-
tona, Shaekspearea i Byrona! Kolikim je Hrvatima jezik španjolski, talijanski, pa i francuski — jezik domaći, kućni, a knjiga i prosvjeta talijanski kruh svakidašnji! A o njemačkom da i ne govorimo. Knjiga i misao ruska, češka, poljska — kolikim je Hrvatima bila i jest kao rođena njihova! Manje ih je, doduše, koji su do karijere došli jezikom mađarskim, ali ih ipak ima, dapače je Hrvat obdario mađarsku knjigu prvim znatnijim epom, a ipak nije dizao suvišnim obraniti se da je hrvatski izrod. A napokon eto muslimana Hrvata, s dosta brojnom inteligencijom, kojoj je knjiga i jezik arapski, perzijski i turski sva duševna hrana, a jezik turski do nedavna, a arapski i sada, najpreča potreba. I tako da se sastane zbor izabrane hrvatske inteligencije, moglo bi se u tom zboru čuti savršen i kao i domaći govor ništa manje nego desetak znatnih, gotovo polovicom svjetskih jezika, a što je još važnije, vidjeti odraz isto tolikih kultura. Toga nema ni u jednoga naroda, pa ni u Engleza, ni u Rusa, ni u Nijemaca. To je naš hrvatski specijalitet, kojim se doista možemo ponositi i koji više nego ikakve rasprave najočividnije dokazuje ne samo naš doista izvanredni položaj među kulturama i narodima, nego i neobičnu plemensku i kulturnu snagu našega naroda: **ta nije li čudo, da nas nisu rastočili, da se nismo rastepli, raspršili.**

* * *

Zanimljiva bi bila potanka historija **našega približavanja i mirenja s našim muslimanima.** Ostalu je zapadnu Evropu približavala i mirila s Istokom poezija i poli-

tika, a kako nije bila u neposrednom, ponajviše neugodnom, pače kobnom dodiru s njime, Istok je nekoliko stoljeća bio zapadnoj Evropi samo „bajni" i „čarni" Istok. Talijanski romantički epi puni su toga bajnoga Istoka, njegovih priča, čudesa i ljepote. Talijanska je romantika tako djelovala na našega Gundulića, da je i njemu u „Osmanu", već u doba kad je zapadna vjersko politička reakcija proti prodiranju muslimanstva i Osmanlija silno ojačala, bajnost i čudsnost toga Istoka još uvijek nešto više nego puka stafaža zapadno-kršćanskoga svijeta. Romantika 19. stoljeća opet se zanjela Istokom: nema znatnijega pjesnika koji se njime nije zanio, a mnogi su na Istok i putovali — kao u novu Meku: Byron, Puškin, Lamartine, Mickiewicz, Goethe ... U politici su prvi počeli s Orijentom diplomatizirati, bolje: mešetariti Mlečani, a onda je pošao njihovim stopama i naš Dubrovnik, pa je već rano bilo i pjesnika (Vetranić 1521.) koji su bili za pomirbu i savez s Turcima, ne mareći za neprestane pozive iz Rima na krstaške vojne protiv plemstva (1514). Stotine su godina prošle dok se je Rusija, i to najprije u sporazumu, a onda u rivaliziranju s Austrijom, počela baviti osnovom da se Turci iz Evrope protjeraju — ali zapadna Evropa ne samo da se toj osnovi nije pridružila, već naprotiv: na početku druge polovice 19. stoljeća nalazimo u krimskom ratu Francusku i Englesku na strani — Turske, a protiv kršćanske Rusije!

U to doba nastao je i kod nas Hrvata preokret u pogledu na naše muslimane. Do toga doba bilo je u nas geslo „Za krst časni i slobodu zlatnu", svetinja u koju se nije usudio

niko dirnuti. S tim geslom ispjevao je Mažuranić „Smrt Smail-age Cengića" javno mnijenje postavi tu pjesan i radi njezinih formalnih vrlina i radi tendencije — među prva djela narodne književnosti. Pjesan se sasvim prislanjala uz misao Gundulićeva „Osmana": Osmanlijama je propasti, kršćanstvo ima nadvladati muslimanstvo! To je u nas bio aksiom koji se sam po sebi razumije. Ko bi se usudio proti njemu ustati i u koje ga ime pobijati! Pobijati ga u ime politike — značilo bi pobijati politiku carevine koju su Hrvati pred desetke godina (1848) spasavali; značilo bi ustajati protiv slavenske Rusije, voditeljice i zaštitnice slavenstva, **u kojem su se Hrvati tek pred dva-tri decenija preporodili!** Ustati protiv toga aksioma mogao bi samo neko ko je i proti politici carevine, i proti slavenstvu i hrvatskomu preporodu, — to bi mogao biti samo liberalac, protivnik austrijskoga apsolutizma i ruskoga despotizma, ruskoga „knuta", ruskoga kopita,

Reis-ul-ulema Džemaluddin Čaušević

koje je zaprijetilo Evropi novim barbarstvom i protiv kojega je ustao ondašnji prvak evropskih vladara, novi „uzurpator", francuski car Napoleon III. Zapadna je Evropa bila puna takvih ljudi, ali u Hrvatskoj ih je bilo malo, a samo se jedan usudio izaći sa svojim mnijenjem na javu. Bio je to **dr. Ante Starčević: on je prekinuo sa stoljetnom tradicijom nepomirljive mržnje prema muslimanima.** On je ruglu izvrgnuo Mažuranićevu pjesan, **on je bosansko-hercegovačke muslimane proglasio najstarijim, najčišćim hrvatskim plemstvom, on je uzvisio njihovu uljudbu, poštenje i junaštvo** prema prostoti, podlosti i kukavštini kršćanske raje, koju je prigodice znao nazvati „smećem" i „skotom" ... On je napokon i samomu muslimanstvu priznao pače neke prednosti pred kršćanstvom ... I poslije 20-godina moglo se čuti, kako muslimani-Hrvati — sveučilišni građani — pjevaju zajedno s ostalim Hrvatima odlomak iz Zajčeve opere „Zrinski": „Nek Turčin zna kako mremo mi!", a u dvoru župnika glavnoga grada Hrvatske, nježne one neiskazane dobrote „dušice", mogli ste svaki dan vidjeti za stolom okrupna mlada turčina s fesom na glavi ...

* * *

A šta je na to rekao narod? Šta je rekla raja koja je u Mažuranićevoj „Smrti Smail-age Cengića" izdisala pod kandžijama haračlija? Što je rekla kršćanska svijest one inteligencije koja se je oduševljavala „za krst časni?" ...

Na jedno od ovih pitanja nije odgovor jednostavan, kako bi ko očekivao.

NEŠTO IZ SLAVNE PROŠLOSTI ISLAMA

Mustafa Busuladžić, "Novi behar", Sarajevo, br. 21, 1933.

Arap i drugi islamski narodi, osim spomenutih znanosti, mnogo su proučavali: filozofiju, medicinu, geografiju, astronomiju, historiju, jezikoslovlje, stilistiku i poetiku.

Osim svoje ogromne originalne literature mnogo su se bavili prevadanjem na arapski jezik i komentiranjem stare grčke filozofije i tako Zapadu dali usavršene filozofske istine Aristotela i Platona. Arapski filozofi su težili da svoju nauku dovedu u sklad s Islamom, ali ih bijaše i

takvih, koji se odaljiše od toga. Osnivač je filozofije u Islamu Ebu Jusuf Jakub El-Kindi (umro 250), za kojim slijede: Ebu Nasr El-Farabi, Ali Ibni Sina, Ebu Bekir Raži Ibni Rušd, Imami Gazali, Ibni Tufejl, El-Havarzimi i dr., koji rješavajući velike probleme i filozofska pitanja osnovaše svoje posebne škole. Da je Zapad upoznao naj-savršeniji filozofski sistem najveća je zasluga velikoga islamskoga autoriteta i genija, sina islamske Španije **Ibni Rušda (520—595), a u svjetskoj književnosti poznatog pod imenom Averroes**, koji je dugo godina djelovao kao profesor kordovskog univerziteta. Njegov originalni filozofski sistem vladao je u naučnom svijetu nekoliko vjekova. On je svoju filozofsku nauku uvijek dovodio u sklad s vjerom. On napisao znamenito filozofsko djelo Tehafutu-lehafut u obranu filozofije na napade Imami Gazalije. Ovo je djelo bilo zapad-

nim naučenjacima glavni izvor za poznavanje filozofije kod Arapa.

Arap i su se mnogo bavili medicinom, u čemu su se, za ona vremena, upravo usavršili. Kod Arapa postoji čitava literatura o medicini. Arapi su dali najglasovitijeg svjetskog medicinara **Ali Ibni Sinaa (umro 482) u svjetskoj književnosti poznata pod imenom Avicena**. On je napisao cijelu biblioteku knjiga iz medicinskog područja, a najznamenitije mu je djelo *kanun* o medicini, **koji je nekoliko stoljeća bio udžbenikom za zapadne univerzitete. Ibni Rušd, Ebu Bekir Er-Razi i dr. napisao je značajna medicinska djela.** Koliko su se Arapi bili usavršili u medicini, najbolje nam dokazuju Draperove riječi: „Kršćanski seljak, kada ga uhvati groznica ili mu se desi kakvo zlo, trčao je kakvom vračaru i očekivao da se čudo javi, a španjski Maur oslanjao se na prepis svoga liječnika i na nož svoga kirurga". „Kralj Kastilije, koji je bolovao od vodene bolesti, zaželio je tražiti lijeka i spasa u Kordovi", kaže Franjo Valla. „U istinu dopusti mu to fini i humani dvor kalifov i tako vidje svjetlo čudo, gdje nevjernik, neprijatelj kršćanski, svoga neprijatelja kršćanina njeguje, liečeći i gleda da ga smrti otme".

Arap i baveći se mnogo medicinom, proučavali su: farmaciju, kemiju i bilinstvo, što su i primjenjivali. Mnogo su se bavili farmacijom u doba vladavine Abasovića.

„Evropljani su — kaže Đorđe Zejdan u knjizi „Tarihu adabil-logatil-arebijjet" — proučavajući istoriju farmacije, ustanovili da su Arapi udarili temelje apotekarstvu i pronašli mnoge ljekovite biljke i tekućine. **Oni su prvi počeli sabirati ljekovite biljke i upotrebljavati ih kod liječenja bolesnika.** U doba Abasovića su otvorene i apoteke. Oni su prvi pisali rasprave o ljekovitom bilju. Naročito se istakao Sabur ibni Sehl (umro 255). Mnogi arapski izrazi o ljekovitom bilju i tekućinama se i danas upotrebljavaju u praktičnoj primjeni.

Arap i su se mnogo bavili kemijom, u čemu su postigli zavidan uspjeh, kada su je počeli svestrano i sistematski proučavati. Kemija je kod Arapa dobila širok opseg, kada su se prevele grčke knjige o toj znanosti. Prvi je prenio kemiju iz aleksandrijske škole i preveo na arapski jezik Halid ibni Jezid, a za njim su se povelili Džafer Essadik (umro 140), Džahir ibni Hojan, zatim El-kindi, Ebu Bekir Er-Razi i mnogi drugi.

Ali ne samo da su se zadovoljili prenošenjem ove znanosti sa grčkog na svoj jezik, nego dugotrajnim istraživanjem pronađoše mnoge kemijske elemente i spojeve, tako; vilrijol, amonijak, albastar, salmijak, živin oksid, živin klorid, solnu kiselinu, nišader, barut, surmu i drugo.

Mnogo su proučavali alkemiju t. j. nauku koja je išla za tim da se dodiranjem magične rude s običnim metalom pretvara obični metal u zlato (kamen mudrosti) i eliksir, koji bi čovjeka stalno pomlađivao. **Istražujući kamen mudrosti i eliksir pronađoše alkohol**, koji im je po mišljenju svih orijentalista bio glavnim uzrokom brzog propadanja. **O alkemiji je prvi počeo pisati rasprave Jakub El-Kindi i Ebu Bekir Raži, u Evropi poznat pod imenom Razes.**

Abu Ali Husain ibn Abdullah ibn Sina

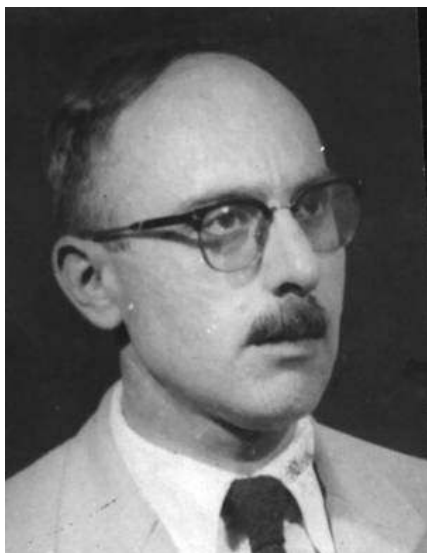
HRVATSKI NACIONALIZAM I BOSANSKO-HERCEGOVAČKI MUSLIMANI (10. dio)

dr. Ivo Korsky

*Jer hrvatskog jezika šum
Može da goji,
Može da spoji
Istok i zapad, pjesmu i um.*

Safvet-beg Bašagić

"Možda će se sjetiti (stanovnici bivše Jugoslavije, moj umetak) da je Jugoslavija u kojoj su živjeli, iako ne slobodarska, ipak bila slobodnija od ubitačne džungle koju su naslijedili, te da je isto na više civiliziran i širokogrudan način gledala na vanjski svijet. Jednoga dana mogli bi početi razgovarati o uspostavi gospodarskih veza i onda o postupnom stvaranju političkog okvira. To bi bilo posve razborito jer, konačno, većina ovih minidržava stvarno nisu sposobne za nezavisnost, njihove su etničke skupine nerazrješivo izmiješane i po svom su položaju osuđene da zauvijek budu susjedi. Netko bi tada, neki veliki demokratski vođa vjerojatno iz Bosne, mogao predložiti stvaranje države. Neće se zvati Jugoslavija, ali će imati uzore u prošlosti" ("Origins of a Catastrophe", prvo proširano izdanje,

dr. Ivo Korsky

1999.).

Da li smo već, nakon sarajevskog Pakta o stabilnosti od 31. srpnja 1999. i zagrebačkog "summita" od 24. i 25. studenog 2000., u početnim etapama ostvarivanja Zimmermannovih želja odnosno političkih planova za uspostavu nove južnoslavenske države što je, čini se, bilo zamišljeno kao nastavak Daytonu u State Departmentu pod vodstvom Madeleine K. Albright?

Iluzije ne umiru lako. Postdaytonske američke iluzije u savez s dubokim projugoslaven-

skim predrasudama briselske europske birokracije i uz djelatnu suradnju jedne hrvatske vladajuće ekipe koja se ponosi bezuvjetnim popuštanjem stranim središtima moći, daju nove snage preživjelim iluzijama prošlosti i pomažu da se prikrije sjećanje na tri tragična neuspjeha s jugoslavenskim pokusima u povijesno gledano kratkom roku od sedamdeset godina. Bila bi vječna šteta ako bi strana središta moći u svezi sa slabim hrvatskim političkim vodstvom uspjela pretvoriti pučanstvo Hrvatske i Bosne-Hercegovine u pokusne kuniće, da bi se po četvrti put dokazalo da intelektualne umislice kao jugoslavenstvo ne mogu uspjeti na dulji rok. Ponovno nasilno ili furtimaško nametanje takvih neprirodnih integracija umjesto promicanja slobodnih i razumnih odnosa između samostalnih država jugoistočne Europe platit će ti pokusni kunići koje će nakon neumitnog neuspjeha stvarni autori tih iluzija slati u neki novi Haag, dok će oni sami, ovjenčani lovorom svjetskih državnika, uživati "zaslužene" mirovine za svoje umotvorine.

BALKAN BLUZ - PUNO DOBRIH PODATAKA MALO ISPRAVNIH ZAKLJUČAKA

dr. Muhamed Borogovac, Sarajevo – pisano na bosanskom jeziku

Kvalitet knjige Balkan Bluz je u tome što ćete u njoj naći mnogo dragocjenih podataka iz vremena

rata u BiH. Nedostatak knjige je što autorke implicitno prihvataju i čak sugerišu čitaocu da je istinit stereotip po kojem je Alija Izetbegović "veliki musliman" koji razbija Bosnu i Hercegovinu da bi napravio neku malu "muslimansku Bosnu". Međutim,

mi sumnjamo u "opšte-poznate istine", kao što je i ta "istina" da je Alija kao musliman dijelio BiH. Šteta što autorice iz ponuđenih činjenica nisu izvukle tačniji zaključak, a to je da je Alijina priča o muslimanskoj "avliji" u Bosni, služila samo kao varka da narod

ne dokuči njegov pravi motiv razbijanja Bosne i Hercegovine, a to je njegovo srbofilstvo i osnivanje Republike Srpske.

Napominjem da sam ja lično dao primjerak knjige "Rat u BiH" Medini Delalić još 1999 godina, i ona je koristila neke citate u "Balkan bluzu" na čemu sam joj zahvalan. Nažalost "Balkan bluz" se doživljava kao "prekrštena rakija" u poređenju s činjenicom da je Izetbegović jedan veoma vješt četnički agent koji razbija Republiku BiH zbog stvaranja Republike Srpske, a ne kako one impliciraju, kao "musliman".

Analizirajmo ovdje neke činjenice iznesene u gornjem citatu iz Balkan blua.

Za iole pametnijeg čitaoca nema nikakve sumnje da su Alija Izetbegović, Haris Silajdžić, Rasim Delić izdajnici. Isto tako nema nikakve sumnje da je Rusmir Mahmutćehajić patriota i kao takav smetnja izdajnicima. Njegovo ponašanje i njegov konflikt sa izdajnicima objašnjava zašto je Mahmutćehajić nedugo poslije Sabora bio uklonjen sa svih funkcija i u SDA i u državi, mada je upravo on bio zaslužan što je uspješno organizovana proizvodnja municije u vojnoj industriji opkoljene Bosne i Hercegovine, a što je omogućilo da Armija Republike BiH ubrzano pobjeđuje na oba fronta.

Upravo zbog pobjeda Amije Republike BiH su bili i organizovani svi pregovori i "diplomatski naponi". Trebalo je naći način da se uništi Bosna i Hercegovina političkom, kada već nije uspjelo vojnom agresijom.

Gornji izvod iz knjige "Balkan bluz" jasno pokazuje do koje mjere su izdajnici izmanipulisali dobronamjerne ljude kao što su

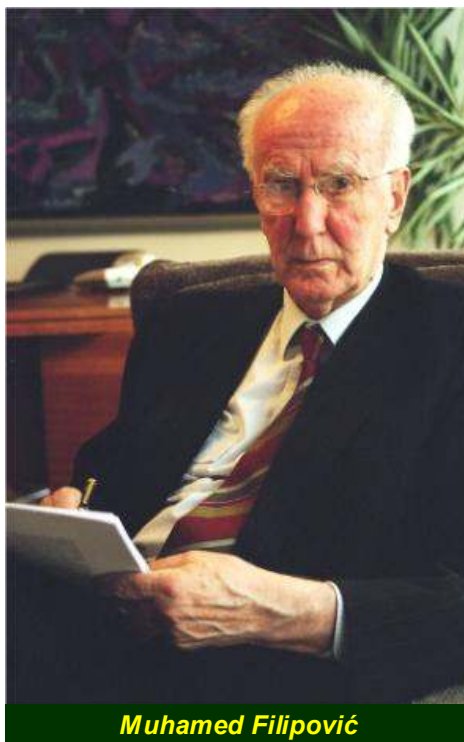
npr. Isaković i Ljubijankić. Osim toga, jasno se vidi kako je Alija manipulirao razna bosnjačka okupljanja za svoje ciljeve podjele BiH.

Naime, ovdje se jasno vidi ono što se događalo i na drugim okupljanjima Bošnjaka. Često se događalo da Alija saziva veći ili manji broj istaknutih Bošnjaka, neku reprezentativnu, ali neformalnu grupu, na sastanak, ali da ne definiše način odlučivanja. Zatim, u veoma uskom krugu "saradnika" (čitaj: izdajnika) donosi zaključke, koje onda medijatorima na pregovorima predstavlja kao odluku cijele te neformalne grupe. Ja sam bio svjedok kada je tako postupio uoči Referenduma za nezavisnost BiH, gdje se iznenada pojavio među nama, delegatima SDA iz svih bh. opština, koji smo se bili okupili zbog Referenduma. Tada nam je kazao da bi volio da čuje naše mišljenje o tome da li da prihvatimo pregovore o "etničkoj reorganizaciji BiH", sugerišući da je i on za to, da bi volio da se jednom definiše šta je naša

"muslimanska" zemlja. Na to smo se mi u ogromnoj većini diskusija izjasnili protiv takvih pregovora. Međutim, kako nije bilo nikakvog formalnog glasanja Alija je to ipak medijima (tj. narodu) predstavio kao da je dobio podršku stranke SDA da ide na pregovore sa Karadžićem i Bobanom. To je sve bilo još prije nego je i počela agresija. Isto to radi i na Saboru - kada vidi da ne može dobiti podršku Sabora za podjelu države, on izdvaja manju grupu izdajnika i tu prave zaključke. Srećom da mu je tada Rusmir Mahmutćehajić pomrsio konce, a na skupštini je to bio Profesor Festić, o čemu se nažalost ne govori u gornjem odlomku iz knjige Balkan Bluz.

Osvrnimo se ovdje i na Muhameda Filipovića. Kao što vidimo, Muhamed Filipović tačno zna šta se radi i on daje 100 % ispravnu VERBALNU analizu događaja, ALI NE OSTAJE TU DA BI SE I IZBORIO ZA ISPRAVNE ODLUKE, uzalud ga Mahmutćehajić moli da ostane, da ga podrži u borbi za ispravne odluke. Poznato mi je da je identično Muhamed Filipović postupao i na pregovorima o sudbini BiH, gdje bi internacionalnim posrednicima izbiflao istinu i pokazao da on sve zna, ali bi onda napuštao sastanak da Alija nesmetano komada Bosnu i Hercegovinu. Zašto je on to radio? Zato, jer on kao intelektualac, zbog svog naučnog kredibiliteta, mora pokazati da nije budala, ali, budući da mu je srpstvo priraslo srcu, on ne želi da učini pravu stvar za Bosnu i Hercegovinu. Dakle, Muhamed Filipović Republici BiH namjenjuje lijepe riječi, a za četnike rezerviše korisna djela.

Na kraju, da bi potpuno razjasnili Muhameda Filipovića sjetimo se da je upravo on otišao Miloševiću

Muhamed Filipović

u Beograd kada su bili prekinuti svi pregovori o BiH i kada je Armija RBiH oslobađala ubrzano Bosnu i Hercegovinu. On i Milošević pokreću posljednju rundu pregovora, koji su završili Daytonskim osnivanjem RS na pola BiH. Dakle, kada je četnicima

prigustilo on je 1995 uskočio i pomogao da se "zakopa živa država za koju ljudi ginu", koju je tobože branio na Bošnjačkom saboru 1993.

Da ne govorimo o njegovim kasnijim pokušajima da trampira

bu za genocid za priznanje BiH od strane Srbije i o njegovim napadima na prof. Boyle koji je objašnjavao da Srbija svakako mora priznati BiH, inače rizikuje poništenje Daytonu.

PRVI GENOCID NAD BOŠNJACIMA (7. dio)

islamskamisao.com – pisano na bosanskom jeziku

Primjeri islamske tolerancije, vjerski i historijski utemeljene naspram drugih konfesionalnih zajednica, su mnogobrojni na cijelom prostoru Balkana. Jedan primjer jeste i činjenica što u sredini Slavonije, "između Požege, Đakova i Broda imade dvadesetak crkava, njeke su i od kamena stare sačuvane." ... dok nakon zauzimanja Slavonije, Bošnjaka muslimana i islamske kulture nestaje na tom prostoru. Isti primjeri se mogu navesti i za svako drugo područje koje je nekada bilo pod vlašću Osmanskog hilafeta.

Katolički prozelitizam na ovim prostorima bio je planski, organiziran, a svako sredstvo do „uspjeha“ bilo je dozvoljeno. Primjeri nasilnog pokrštavanja i drugih zločina su mnogobrojni, ali programiranim zaboravom i našom nesavjesnošću ovi događaji su davno, davno pali u zaborav. Najviše podataka o ovom periodu može se naći u nekim franjevačkim izvorima, u kojima se oduševljeno opisuje nasilno pokrštavanje muslimana, protjerivanje i pretvaranje džamija u crkve.

Primjera radi 1680 godine samo u Lici, području kasnije hrvatske vojne krajine, živjelo 7.000 muslimanskih domaćinstava sa preko 30.000 ljudi, da bi u proljeće 1684.godine, nakon poduhvata pod zapovjedništvom mletačkog generala Dominika Moečinga, tih ljudi nestalo. „Turci odbjekoše sa ženama a Hrvati stupaju na njihova selišta i kule. Franjevci čiste

turske džamije i blagosivlju ih za crkve kršćanske“.

Prema franjevcu Zlatoviću, "Novim naseljenikom u Skradinu prvi župnik bijaše ot. Antun Galiotović Šibenčanin, **koji blagoslovi poglavitu džamiju na čast sv. Frane i Roka**, nabavi zvono i prosljedi za veće godina u duhovnoj službi onoga puka“.

Otac Mijo Radnić u svom izvještaju za Rimsku kuriju od 3. maja 1684 piše: **"Turci su u takoj smetnji da ne znadu na koju će stranu bježati s toga mnogi svojevoljno ostaju i pitaju da budu kršteni. Sada već moji redovnici obavljaju službu Božiju u džamijah Skradina, Vrane, Obrovca, Drniša i drugih mjesta..."**

Stojan Janković

U katoličkom čišćenju, kako to kaže Smičiklas **„petnaest hiljada Turaka ... poljubi crnu zemlju.“**

Istovremeno su Mlečani udarili sa crnogorskim plemenima na grad Herceg Novi, i u otvorenom sukobu na kopnu potuku Turke, a jedanaest muslimanskih sela na koje se oslanjao grad nestane u plamenu. Hrvati će pod svojim banom Nikolom Erdedijem i generalom grofom Jakovom Lesleom, svom žestinom započeti etničko čišćenje Slavonije...

Nakon pada Sinja 1686 god vitez Stojan Janković usmjeri vojne snage u Bosnu do Livna, koje je popalio i mnogo kršćanskog puka pod ugarsku vlast doveo. Čim bi koju tvrdjavu ili grad u Slavoniji ili Dalmaciji katolici ili Mlečani sa svojim vojnim formacijama osvojili, kako to kaže Vjenceslav Batinčić umah bi franjevci pretvarali džamije u crkve i u njih službu Božiju obavljali... Pak buduć su u to vrijeme mnogi Turci bivali zarobljivani, biješe otpočela u Dalmaciji i trgovina robljem". Mlečani nakon zauzeća Zemunika, grada tvrđave u Dalmaciji, „sasjekoše Hasan bega i do jednog turčina, poklaše bule i djecu i sve što tursko bokaše."

Uporedo sa protjerivanjem Bošnjaka iz Dalmacije od Cetine do Neretve," franjevci očistiše i blagosiviše džamije, te u njih s velikim oduševljenjem puku pjevahu Bogu hvale i držahu službu Božiju"

MUSLIMANI JUGOISTOČNE EVROPE (12. dio)

Ahmet Alibašić, Sarajevo – pisano na bosanskom jeziku

Crna Gora

Značajnije prisustvo islama na teritoriji današnje Crne Gore datira iz vremena osmanske vlasti na tim područjima **s kraja 14. stoljeća**. Postepenim povlačenjem Osmanlija sa teritorije današnje Crne Gore koje je **počelo 1516. (sa Cetinja)**, a okončano 1912. napuštanjem crnogorskog Sandžaka (Pljevlja, Bijelo Polje, Rožaje, Berane, Plav i Gusinje), **crnogorske je muslimane zadesila ista sudbina kao i druge muslimane iz ostalih dijelova nekadašnjeg osmanskog Balkana**.

Kako su Pljevlja dobila ime?

Legenda kaže da su Pljevlja dobila ime po pljevi koju je vjetar raznosio po gradu sa bogatih manastirskih imanja na kojima se razvijalo žito. Bogatstvu grada je pored trgovine i karavanskog puta za Carigrad, značajno doprinosilo i rudarstvo. U rudniku "Šuplja Stijena" olovo i cink su vadili još Sasi. Pljevljaci su, prvo preko Dubrovnika a kasnije i sami, u Italiju, u znatnim količinama izvozili kože, vosak, olovo, živu...

Historija

U svojoj historiji Pljevlja su se ranija zvala Breznica, a od 1430. godine pomenuto je sadašnje ime Pljevlja. U okolini Pljevalja bilo je razvijeno rudarstvo, a značajan poticaj razvoju naselja dali su putevi u Polimlju koji su prolazili kroz novo naselje. U srednjem vijeku Pljevlja je karavanska stanica i zajedno sa trgovom Prijepolje Pljavlja je najjače trgo-

vačko naselje u Polimlju. Područje Pljevalja pripadalo je bosanskoj državi od 1373. **Pljevlja je u posjedu roda Kosače**.

U Pljevljima se nalazi određen broj vjerskih objekata. U okolini Pljevalja se nalazi manastir Svete Trojice, a u gradu je crkva Svete Petke. **Najpoznatija džamija je ubjedljivo prelijepa Husein-pašina džamija**, jedan od najznačajnijih kulturno-historijskih spomenika u Crnoj Gori (nedavno je izvršeno renoviranje).

Period 1707.-1709. bio je posebno težak. Gorski vijenac crkvenog vođe Petra Petrovića Njegoša najpoznatiji je književni spomenik tim teškim vremenima.

Nezavisnost Crne Gore, bez sandžačkog dijela priznata je 1878. na Berlinskom kongresu. Iste godine u Crnoj Gori osnovana je prva islamska zajednica u jednoj kršćanskoj državi na Balkanu. Te godine je kralj Nikola I, uz saglasnost šejh-ul-islama iz Istanbula, za muftiju muslimana Crne Gore postavio Saliha ef. Hulića iz Ulcinja, inače rođenog Skadranina.

Mornarska džamija u Ulcinj

Crna Gora je tada imala kadiluke u Ulcinju, Baru, Podgorici, Kolašinu i Nikšiću, a muftije i kadije je plaćala država. Šerijat je u Crnoj Gori primjenjivan do 1946. Nakon raspada jedinstvene jugosla-

Džamija i crkva u centru Pljevlja

venske Islamske zajednice 1993., u Crnoj Gori je osnovana Islamska zajednica na čelu sa reis-ul-ulemom. Ona upošljava 65 imama.

Prema popisu 1991., 14% crnogorskih građana su bili Bošnjaci, a 7% Albanci (s tim da su neki Albanci katolici). Iako čine tek oko petine stanovništva u ovom trenutku muslimani su značajna politička snaga zbog podrške vladajućoj koaliciji u nekoliko posljednjih godina. Od brojnih džamija koje su sagrađene u 16. i 17. stoljeću do danas je sačuvano oko 140 džamija, od kojih je tridesetak sagrađeno krajem 20. i početkom 21. stoljeća. Postoje podaci o šezdesetak džamija koje su srušene u ratovima, bunama, požarima, zemljotresima ili su jednostavno bile zapuštene iseljavanjem muslimana. Najpoznatiji alimi koje je dala Crna Gora su hafiz Salih Gašević (1855.-1898. ili 1899.), sastavljač poznatog mevluda, i pljevaljski muftija Mehmed Nurudin Vehbi Šemsekadić (1827.-1887.), učesnik otpora austrougarskoj okupaciji 1878.

SREDNJOVJEKOVNI BOSANSKI VLADARI (2. dio)

Marko Dragić, "Bosna franciscana", br. 14, Sarajevo, 2001.

Papa Aleksandar III. pisao je "Kulinu, velikom bosanskom banu".

Kada je, pak, Kulin ban u svoju zemlju primio here-tike koje je iz Splita i Trogira protjerao biskup Bernard, tada je (1200. godine) papa Inocent III. tražio od ugarskoga kralja Emerika da povede križarski rat protiv Kulina. Međutim, Kulin je pisao papi kako se radi o pravim katolicima.

Od tada je često Kulin ban nazivan kršćaninom bosanske crkve. Uzroke tomu je moguće tražiti u ugarskim pretenzijama na Bosnu.

Kada su Kulin ban i bosanski kršćani bili osumnjičeni da su krivovjernici, ban je u travnju 1203. na Bilinom polju kod Zenice skupio "prvake C priore bosanskih krstjana" koji su prisegnuli na pravovjernost. Od tada se često spominju "krstjani crkve bosanske" ili, pak, kršćani bosanske crkve⁴ koje će mnogi proglasiti hereticima. Protiv njih su vođeni križarski ratovi, zbog njih su se sporili bosanski velikaši, ali o njima se vrlo malo zna.

Optužbe iz inozemstva uveličavale su "krivovjerje" bosanskih krstjana i njihov broj, a njih je pri kraju bosanske samostalnosti **moglo biti najviše 40.000 u Bosni i možda toliko u Hercegovini.**⁵

Prijezda /., ban bosanski

Prijezda I., bosanski ban (1254.-1287.). Naslijedio je bana Ninos-

Bosanski franjevac

lava. Bio je ugarski vazal u središnjoj Bosni. Poznat je po svojoj povelji knezovima Babonićima, (1287.), kojom im daruje župu Zemljenik. Imao je tri sina: Stipana I. Kotromanića, Prijezdu II. i Vuka te jednu kćer. Njegovi su potomci kraljevi bosanski.

3. Bosanski kraljevi

Nakon Kulinove smrti ugarski kralj je krenuo u osvajanje bosanskoga kraljevstva. S vojskom je poslao svoga velikaša, slavnoga ratnika Kotromana Nijemca. Kada je stigao u Bosnu Kotroman je zatječe bez vladara i lako je cijelu osvaja. Kralj ga za to nagradi i proglasi banom Bosne i odredi da ga na tom položaju nasljeđuju njegovi potomci. Orbin piše kako se **oni silno namnožiše i prozvaše Kotromanići**, te dugo vladaše i održavaše slobodu u Bosni "uz drevne običaje", ne dopuštajući nikome nasilničko vladanje i zahtjevajući da se poštuju "svačiji položaj i baština". Potomak te obitelji bio je ban Stipan koji je čestito i mudro vladao Bosnom. Imao je sinove: Stipana, Ninoslava i Vladislava i kćerku Danicu. Umro je 1310. godine. Bana Stipana trebao je naslijediti njegov najstariji sin, ali mu bosanske velmože to ne dozvolije. Tada se on s maj-

kom Elizabetom skloni u Dubrovnik, braća mu odoše u Hrvatsku, a sestra radi pobožnosti ode u Rim, razboli se od groznice i umre, te bi pokopana u Minervinu hramu, a na njezinu grobu je postavljen natpis: "Ovdje počiva Dijana ilirska". Stipan je iz Dubrovnika pregovarao s bosanskim velikašima o povratku očinskoga mu kraljevstva. To je uz pomoć Dubrovčana uspio, te dobi bansku titulu. Došavši

na vlast učvrstio je granice Bosne, Usore i Huma, te je vladao u miru sa svojim susjedima posebice s ugarskim kraljem Karlom. Iznimno je bio naklonjen Dubrovčanima. **Progonio je kršćane bosanske crkve. Ban Stipan je bio grčkoga obreda**, a kada je kod njega bio tajnikom dubrovački kanonik Domanja Volčić Bobaljević, prešao je na katoličanstvo. Njegova kćerka Elizabeta se udala za ugarskoga kralja Ludovika, kojemu je umrla prva žena Margarita. Kada se ban Stipan spremao na svadbu svoje kćerke, teško se razboli i umre 1357. godine. Pokopan je u franjevačkoj crkvi sv. Nikole u Mileševu kod Visokoga. Nije ostavio muških potomaka, te ga naslijediše sinovi brata Vladislava: Tvrtko i Vukić. Brat mu Ninoslav nije imao zakonitih sinova. Braća bana Stipana, Ninoslav i Vladislav, umrli su još za njegova života.⁶

⁴ Usp. dr. fra Leon Petrović, *Kršćani bosanske crkve*, drugo izdanje, Sarajevo-Mostar, 1999.

⁵ Dominik Mandić, *Sabrana djela 4*, Bogumiška crkva bosanskih krstjana, II. izdanje, Ziral, Chicago-Roma-Zürich-Toronto 1979., str. 42.

⁶ Mavro Orbini, *nav. dj.*, str. 411.

AHLAK - ISLAMSKI MORAL (5. dio)

Bilal Hasanović. Ilmud-Din, Udžbenik za vjeronauku odraslih – pisano na bosanskom jeziku

Ahlak se dijeli na: ahlaki-hamide (dobra svojstva i osobine) i ahlaki-zemime (loša svojstva i osobine).

Zadovoljstvo

Mudri savjet kaže da nije bogat onaj ko ima, nego **je bogat**

onaj ko je zadovoljan onim što mu je Allah dž.š. dao.

Da je ovo velika istina, svjedoci smo da među bogatim ljudima ima veliki broj onih koji su nezadovoljni, nesretni, gladni i pohlepni, a da među siromašnim ima dosta onih koji su zadovoljni, sretni, i darežljivi.

Najveća je sreća biti zadovoljan onim što je Allah dž.š. dao. Jer je najveća blagodat zadovoljstvo srca i duše.

Pravi musliman je svjestan da sve što ima i posjeduje, posjeduje Allahovom voljom i odredbom.

Allah dž.š. kaže:

"Reci, nas će zadesiti samo ono što nam je Allah odredio. On je naš prijatelj. Neka se vjernici na Allaha oslanjaju" (Et-Tevbe, 51).

Muhammed a.s. je rekao: **„Nije bogat onaj ko ima mnoštvo imetka, bogat je onaj čija je duša bogata“.**

JUGOSLAVENSTVO DANAS (38. nastavak)

Predrag Matvejević, „Jugoslavenstvo danas“, Beogradski izdavačko-grafički zavod, Beograd, 1984.

SUSRET S DRUGIM

Je li to možda osobina tzv. malih naroda o kojima ste govorili više nego ostalih?

Mali narodi "žive u stalnoj političkoj usplahirenosti"²⁹, opazila je već Isidora Sekulić. Ta *usplahirenost* pogoduje ponašanjima o kojima je riječ. U takvim stanjima gubi se kritički duh i, pogotovo, samokritičnost: nestaje vlastita krivica, krivi su samo drugi. Sve ocjene se zasnivaju na uvjerenju da nam netko nešto sprema i da nas želi izigrati. One se potkrepljuju najrazličitijim argumentima, koji uvijek pokazuju da smo imali pravo.

Upoznate čovjeka iz druge sredine i odmah vam se javi pitanje: ima li i on toga? zar je i on takav? Od takvih pitanja trpe međuljudski odnosi, dijalog gubi spontanost, govor postaje lažan.

Srbin iz Hrvatske

To pogotovo pogađa miješane sredine — a gotovo sve naše sredine su manje ili više miješane. Ako vam netko nešto učini na žao, pitate se je li vam to učinio zato što ste Albanac, Musliman, Srbin, prenosite sve razloge na tu stranu.

Na sreću svi nismo takvi: ugodan je osjećaj kad sretnete nekoga tko nije istog porijekla ili nacionalnosti kao i vi, a to uopće ne primjećujete, ne možete ga vidjeti kao tuđeg ili stranog ni po čemu što držite da je bitno.

Je li to unitarizam?

Očekivao sam to pitanje. Karakteristična ponašanja strasnika unitarizma vidimo posve drukčije. Oni bi htjeli da se onaj s kim saobraćaju odrekne svake posebnosti, da ih uvjerava i uvjeri kako nije nikakav Hrvat, Musliman, Albanac, Srbin iz Hrvatske itd., da je isto što i oni.

²⁹ Isidora Sekulić: "Zapisi", knj. III, str. 90, *Sabranim delima*, izd. "Vuk Karadžić", Beograd 1977; u eseju "Kultura i nacionalizam" spisateljica piše o tome, kako "naši nacionalci s odsustvom svesti i pameti unose što više brutalnog ličnog i narodnog egoizma u formulu nacionalnog pojma i nacionalnog rada", str. 296, svezak X, isto izdanje.

„OD KAKO JE BANJA LUKA POSTALA . . ." (7. dio)

Ljubavna igra po narodnoj pjesmi u 2 dijela s pjevanjem

Rasim Filipović, Sarajevo

ZUMRA: Nije u mene đon-obraz, pa da se uvlačim i fitmijam ko... ne mogu da kažem.

ĐULBEJAZA: Kaži, kaži slobodno! Mogu ja podnijeti. Naučila sam ja od vas i grđe besjede slušati.

ZARPA: Oo, moja draga, ništa ti još nisi naučila i ništa nisi čula, šta bi trebala čuti!

ĐULBEJAZA: Najbolje onda izvadite mi još i dušu, kad sam vam toliko na smetnji! — Kad je on tu, jedva čekam da ga se kutarišem; on ode, vi nastavite: krv mi moju ispiste — i on i vi!

ZUMRA: Hajde, šuti! Ne pretva-

raj se! Krv ti ispismo! Čuj! Bolje ti je nego da si sultanija carska!

ZARPA: Samo ti si ugursus, moja draga, da ja tebi kažem onako pravo u lice. Nisi vrijedna. Lijena si, neposlušna. Misliš da si lijepa, a lijepa ni vidjela nisi! Nije meni krivo, nemoj misliti, što se beg oko tebe svija i tepa ti i mazi te, a meni ni mukajet nije. Sita sam ja toga, draga, sita...

ZUMRA: Uh, jadna, kad bih ja htjela, stalno bi mi visio o vratu. Ha-ha-ha-a-a-a!

ZARFA: I meni bi, samo da ja hoću. Ha-ha-ha-a-a-a!

(Obe se još više zakikoću. U to uđe ZEJNA, noseći kafu na mangali za Džaferbega).

ZEJNA (ulazeći): Šta vam je, šta vam je? Šta se smijete? Čemu ima da se smijete? (Spusti man-

galu).

ZUMRA: Ničemu. Same sebi. (Smijeh).

ZEJNA: E da vam ja sad nešto kažem. Večeras je moja reda i ja hoću da dočekam bega, ja da ga podvorim. Moja je reda!

ZARFA: Kome ti to kažeš?

ZEJNA: Svima vam kažem.

ZARFA (rastežući): To ti njoj kaži... njoj! (Upire u Đulbejazu, koja sjedi kao da je od kamena).

ZEJNA: I njoj, i vama, i svima! I odmah da idete! Odlazite! Ostavite me samu! Hoću da ga ja sama dočekam!

(ĐULBEJAZA prva ustade i ode).

ZUMRA (odlazeći): Zato si ti i pripremila mangalu! Ali sutra naveče ja ću da je priprelim! Ha-ha-ha-a-a!

ZARFA: A kada li će na mene reda doći? Ha-ha-ha-a-a!

(Obe iziđoše u veselom kikutu).

(ZEJNA legne na šilte koje je prostrto uza zid do sećije. Lijepo se opruži, glavu na jastuk nasloni, oči zaklopi).

Odaja utone u polumrak.

Sećija

SVOJIM ŽIVOTOM I VJEROM U ISUSA KRISTA I KAMEROM SVJEDOČIM ŽIVOT ČOVJEKA

Zvonko B. Ranogajec, kršćanski TV producent, 2537 Eastwood Avenue, Evanston, Illinois 60201 SAD, e-mail: ZRanogajec@sbcglobal.net

BIBLIJSKA NEPISMENOST HRVATA I NJENE POSLJEDICE (3. dio)

Nebiblijska (ljudska) i biblijska (Božja) perspektiva razumijevanja i gledanja

Biblijsko nanovo rođenje najveće je Božje čudo! Biblijsko nanovo rođenje čovjeka Božje je djelo i Njegova volja. Ono je učinjeno Božjim putem, bez ljudske pomoći i ono se događa u nama u jednom trenutku i vremenu, a ne postupno kako su neki učili ili uče još i danas! Biblijsko nanovo rođenje događa se u čovjeku samo jedanput u njegovu životu i to zauvijek! Dobijemo duhovni život i novu narav i spojeni smo s Bogom i u isto vrijeme Duh Sveti zauzme svoje mjesto stanovanja u nama.

Poslušajmo dobro riječi Apostola Pavla:

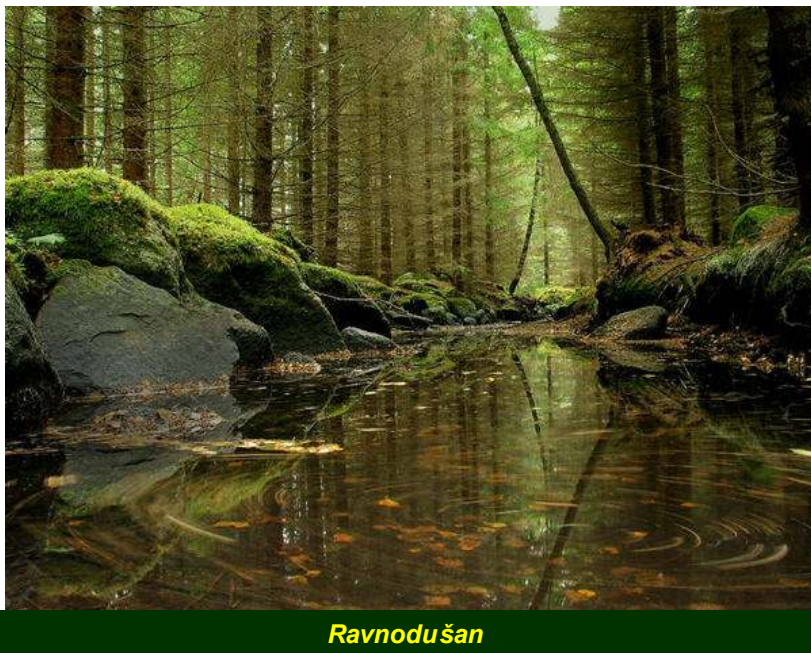
"Sam Duh svjedoči zajedno s našim duhom da smo djeca Božja. Ako smo djeca, onda smo i baštinici: baštinici Božji, a subaštinici Kristovi-ako zbilja (kao što jest) trpimo s njim - da s njim budemo i proslavljeni!". (Poslanica Rimljanima 8:16,17)

Duh Sveti u nama daje nam svjedočenje da smo zaista djeca Božja! Ta je spoznaja, unutarnje uvjerenje da smo se napokon pomirili s Bogom.

Počnimo misliti o sebi drugačije, jer smo pod novom upravom. Bog radi direktno u srcima onih koji su Njegovi. On to ne radi putem ljudske milosti, već u kombinaciji s vjerom koja je usađena u srcu. Biblijski novo rođen čovjek slobodan je čovjek u dubini svoje duše. Nitko na ovom svijetu nije toliko slobodan u dubini svoje duše kao što je biblijski nanovo rođen čovjek! Crkva ne posjeduje snagu uključivanja ili isključivanja čovjeka od Božje milosti!

Pitanja i odgovori:

Pitanje: "Je li naše fizičko rođenje isključivo bilo samo naša osobna odluka, i da li su naši roditelji prvo pitali nas za dozvolu da se rodimo?"

Ravnodušan

Odgovor: "Svakako da nisu. Dozvola je bila donesena za nas. Naše fizičko rođenje bila je Božja volja prvo, a zatim želja naših roditelja!"

Pitanje: "Može li se svatko nanovo roditi?"

Odgovor: "Svatko tko želi može se nanovo roditi!"

(Davne 1978. godine prihvatio sam vjeru u Boga, Sina Božjeg, Gospodina Isusa Krista za osobnog Spasitelja, i "biblijski se nanovo rodio!")

Biblijska nepismenost i njene posljedice- našnjih domovinskih Hrvata i Hrvata iz dijas- pore gledane i razumijevane iz nebiblijske (ljudske) perspektive

"Nebiblijski (ljudski) ravnodušan čovjek"

Hrvatski web portal Hrvati Amac objavio je u ponedjeljak, 20. srpnja 2009. godine članak "Ravnodušan čovjek". Autor članka Mr. sc. Miljenko Marić napisao je slijedeće iz nebiblijske (ljudske) perspektive razumijevanja i gledanja:

"Nakon što je Republika Hrvatska postala suverena i samostalna država, 1991. godine pojedinci iz vladajuće oligarhije, kao odabrani i povjerljivi stvorili su u Hrvatskoj ravnodušnog radnika, poljoprivrednika, službenika, umirovljenika, branitelja i dr., a sve kako bi manipulirali i u pokornosti držali Hrvatski narod.

BLAGDAN KRŠTENJA GOSPODNJEGA (9. dio)

fra Martin Planinić, Mostar

DUHOVNA MISAO

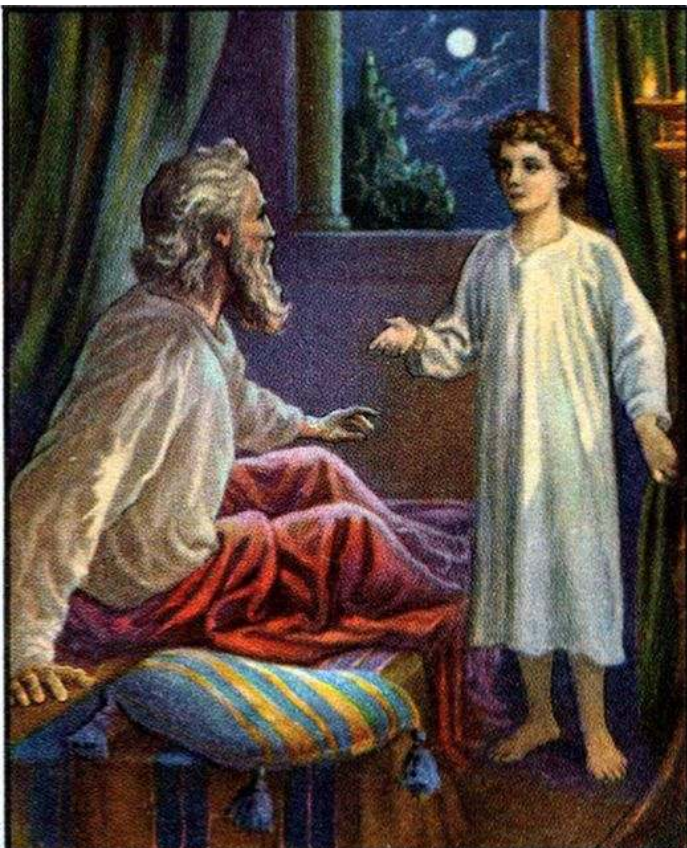
(16. siječnja 1998.)

Samuel bijaše vjeran i odan Bogu, ali to ne bijahu i njegovi sinovi. Budući da su primali mito i izvrtali pravicu, izazvali su narod na prosvjed. Zato izraelske starješine dođoše k Samuelu sa zahtjevom:

"Eto, ti si ostario, a tvoji sinovi ne idu tvojim stopama. Postavi nam dakle kralja da nam vlada kao što je to kod svih naroda" (1 Sam 8,5).

Budući da Samuelu ne bi po volji što traže kralja, on se pomolio Bogu i dobio odgovor:

"Poslušaj glas naroda u svemu što od tebe traži, jer nisu odbacili tebe, nego su odbacili mene, ne želeći da ja kraljujem nad njima. Sve što su činili meni od onoga dana kad sam ih izveo iz Egipta pa do današnjega dana - ostavili su mene i služili tuđim bogovima - tako oni čine i tebi. Sada dakle poslušaj njihov zahtjev, ali ih svečano opomeni i pouči o pravima kralja koji će vladati nad njima" (1 Sam 8,8-9).

Samuel govori Eliju

Samuel je kazao koja su kraljeva prava i što će sve kralj od njih tražiti, nadajući se da će narod odustati od svoga slijepog zahtjeva, ali ne bi tako, jer narod reče:

"Hoćemo da kralj vlada nad nama. Tako ćemo i mi biti kao svi narodi: sudit će nam naš kralj, bit će nam vođa i vodit će naše ratove" (1 Sam 8,19-20).

Samuel je popustio. Kralja im postavio. A kako im je bilo? Gore negoli su mogli sanjati, a pogotovo očekivati. Što su tražili, to i dobili, kad su pametniji - Bog i Samuel - popustili.

Razmislimo: Samuelovi sinovi nisu išli putem svoga dobrog oca i upitajmo:

Hoće li djeca loših roditelja biti dobri ljudi i djeca loših vjernika dobri vjernici?

Lakše nam je nešto obrnuto očekivati negoli se popraviti, premda je popravak neminovan i bezuvjetan.

Od smrti Petra Svačića i posebice posljednjih 50 godina tražili smo državu. I dobili smo što smo tražili. Nije važno kakvi su naši predstavnici koliko je važno kakvi smo mi. Država može biti kao i mi, a nikako bolja od nas. Želimo li imati dobru državu, postanimo i mi dobri po primjeru i učenju Božjeg Sina Isusa Krista.

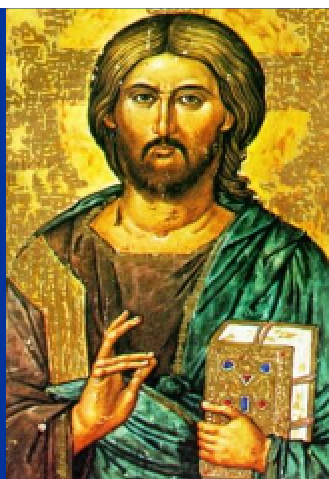
Ne može narod nevjeran Bogu biti vjeran svojoj državi. Ako naši predstavnici žele imati dobre i uzorne građane, neka se upitaju: Kakve imamo vjernike? A mi ne pitajmo: *Kakvu imamo državu?*, nego pitajmo: Jesmo li bolju državu zaslužili? Jesmo li, dobivši državu, postali uljudniji uzorniji i Bogu vjerniji?

Slušamo i dosadilo nam je slušati: *Kad ćemo u Europu?* Ne pitamo se: *Kakva je Europa? Što ćemo dobiti? Što izgubiti? Hoćemo li sačuvati i usavršiti vjernost svome Bogu? Hoćemo li u ime kulture pokvarenost prihvatiti i u djelo je provoditi? Što mi možemo dati Europi? Hoćemo li je obogatiti duhovno? Hoće li naš Bog biti hvaljeniji i slavljeniji u Europi nakon našega ulaska u nju?* Razmislimo! Mogli smo biti guske u magli samo jedanput: A drugi put? Ne smijemo na to ni pomisliti, a pogotovo *"guske u magli biti"*.

Ne znam zašto sam donio donje podatke. A znam da su veoma važni.

**XXXII^a
NEDJELJA
KROZ
GODINU B**

Marko 12,38-44

U ono vrijeme:
Govoraše Isus
mnoštvu u pouci
svojoj: »Čuvajte se
pismoznanaca, koji
rado idu u dugim
haljinama, vole
pozdrave na
trgovima, prva
sjedala u
sinagogama i
pročelja na
gozbama;

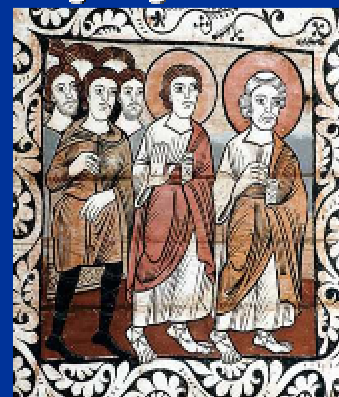

**proždiru kuće udovičke, još pod
izlikom dugih molitava. Stići će ih to
oštrija osuda!«**

**Potom sjede nasuprot riznici te
promatraše kako narod baca sitniš u
riznicu. Mnogi bogataši bacahu mnogo.**

**Dode i
neka
siromašna
udovica i
baci dva
novčića, to
jest jedan
kvadrant.**

**Tada dozove svoje učenike i reče im: »Doista,
kažem vam, ova je sirota udovica ubacila više
od svih koji ubacuju u riznicu.**

**Svi su oni
zapravo
ubacili od
svoga
suviška, a ona
je od svoje
sirotinje
ubacila sve
što je imala,
sav svoj
žitak.«**

Prezentaciju je izradio
FRANJEVAČKI SAMOSTAN
i Župni ured sv. Nikole
Tavelića
Ivekovićeva 8 51000
RIJEKA
Tel. 051/ 641-449

Fax: 051/ 648-697
E-mail adresa: frs-sv.nikola@ri.htnet.hr

RIJEČ ZA SVAKI TJEDAN (48. nastavak)

Mieczysław Malinski

TI SI KRIST - POMAZANIK

Vjernost. Ostati vjeran sebi. Vjeran drugima. Vjeran Bogu.

Ne temelji se ljudski život samo na oduševljenju, zanosu i uvijek novim otkrićima. Bude to doduše ponekad — kao grom iz vedra neba, kao iznenadna proljetna kiša. U takvim zvjezdanim trenucima jasno ugledamo što prije nikad nismo uočili, u trenu spoznamo što dotad nismo ni slutili, zahvati nas odlučnost koju dotad nikad nismo osjetili. To su časovi u kojima dozrijevaju naše odluke, plano-vi i rasudbe. Ali u tom treba ustrajati kad se vratimo na puteve običnih poslova, sivoj svakidašnjici.

To je vjernost.

21. nedjelja kroz godinu A,
Mt 16, 13—20

i kod obična puka — u Betsaidi, Korozainu, Nazaretu, Kafarnaumu. Razočarali su ga i najbliži učenici. Ni-je ga izdao samo Juda. Već davno prije mnogi ga ostaviše. A bio je najsavršeniji čovjek, najnesebičniji, najsimpatičniji.

Ni tebi sve neće uspjeti. Makar radio iz najčistijih motiva, s najboljom voljom. Ne čudimo se stoga, ako nam mnogo toga ne pođe za rukom, nama, koji nismo ni savršeni ni nesebični ni simpatični kao on.

21. nedjelja kroz godinu B,
Iv 6, 60—69

KAD GOSPODAR KUĆE USTANE I ZAKLJUČA VRATA

Vjerojatno u času svoje smrti nećemo stajati pred za-tvorenim vratima nebeskog kraljevstva, nećemo udarati pesnicama i vikati: "Gospodine, otvori nam!" Vjerojatno nećemo tada čuti: "Ne znam vas,

odakle ste!" i nećemo iznenađeno odgovoriti: "Ja sam u tvoje ime kršten, nedjeljom sam išao u crkvu, pristupao sam tvom stolu, blagovao tvoje ti-jelo i pio krv, zazivao te: Gospodine, Gospodine!"

Vjerojatno nećemo čuti odgovor: "Odstupite od mene, svi zlotvori!" I vjerojatno ćemo tada ugledati, kako se široko otvaraju nebeska vrata onima za koje to nikad nismo mislili.

21. nedjelja kroz godinu C,
Lk 13, 22—30

ONDA MNOGI UČENICI ODSUPIŠE

Nije mu sve uspelo. Mnoge farizeje, saduceje i pismoznance nije mogao uvjeriti. Doživio je neuspjehe

USTAŠO, ŠTA SE BRE ZEVZEČITE SA NAMI! (3. dio)

Gen Kamenj, "Glasnik", Zagreb

Antica Ustrajnić: Spremni! Ovdje Antica, Nova Ustaška Stranka, Zagreb.

Čeda Popović: Pomoz' Bog junače! Ovdje Čeda, Četnički pokret, Ravna Gora.

Antica: Muči te nešto?

Čeda: Keve mi.

Antica: Reci.

Čeda: Не прича Месић тек онако, већ преноси америчке поруке непослушним Србима.

Antica: Pa, dragi Čedo, Stipe je ozbiljan čovjek. Zna svoj posao.

Čeda: Ово је изузетно озбиљна пријетња од стране највишег политичког и војног врха Хрвата. Геноцид над Србима којих више нема у садашњим границама Хрватске најбоље говори о стварним намјерама и озбиљности ситуације.

Antica: Griješiš. Nije prijetnja, nego potez realnosti. Uostalom,

što Srbi imaju tražiti u Banjalučkom kraju? Oni su samo teret za Srbiju, a konkretne koristi od toga za nju nema.

Čeda: Оваква пријетња се мора под хитно неутралисати или нам пријети физички нестанак.

Antica: Zašto nestanak Srba? Nitko to ne želi. Ta, Srbija ima na raspolaganju cijelu Šumadiju i Novi Beograd. Dakako, ako se Šumadinci ne odcijepu od Srba.

Čeda: А ови либерални и плитки по Србији, вјерујте ми да Хрвати неће стати на Дрини. Сјетите се 1914. Србија се брани на Крајини. Кад је Книн пао, пало је и Косово. Ако Бања Лука падне, нек се пакује Београд.

Antica: Hoće. Stat će. Hrvate zanima samo granica na Drini. Osim, možda, donekle u dijelu Sandžaka.

Čeda: Хрватска војска ће прекинути жилу куцавицу, ако не могу сами, ту је авијација НАТО-пакта да припомогне и на општу радост западних земаља неће бити Републике Српске.

Antica: Ni govora. Kakav prekid? Zapadno od koridora ne će niti biti Republike Srpske. Taj dio BiH rezerviran je za Hrvate muslimane.

Čeda: Има Месић искустава у рушењу држава (СФРЈ), па му ово не би било први пут!

Antica: Čedo. Republika Srpska nije država. Za Mesića je ona mačji kašalj. Pojede ju za doručak.

Čedo: У целој овој причи, требало би само да се запитамо: Где је Србија и њена војска и колико је српска војска у стању да заштити виталне интересе свог народа, ма где се он тренутно налазио, на овим нашим, вештачки подељеним балканским просторима?

Antica: Srpska vojska? Dosta je bilo njena junaštva 6. travnja 1941.

Čeda: Мислим да је одговор више него јасан, а самим тим веома неповољан по Србе, да не кажем ТРАГИЧАН! Месић, као и његови "спонзори" то веома добро знају...

Antica: Mesić sve zna! Ne zaboravi da on stalno čita Tuđmanove transkripte.

Čeda: Vreme je, bre. Odoh.

Antica: Zar već?

Čeda: Đurđev danak – četnički sastanak, Dmitrov danak – četnički rastanak!

Antica: Navrati. Na čaj. Romanjski, od čubre.

MOJ KOMŠILUK (1. dio)

Razgovaramo s
mr. Ivanom Čulićem, ustašom
iz USA, 2618 Vining Place, Bellin-
gham, Washington 98226, tel.
360-671-1994

Lasa Šukilo, Zagreb

Glasnik: Dobar dan g. Čuliću,
drago nam je što ste pristali na
ovaj razgovor.

Mr. Ivan Čulić: Spremni!

Glasnik: Vi ste ustaša iz uvjere-
nja ili iz zanata?

Mr. Ivan Čulić: Iz uvjerenja i po
rođenju.

Glasnik: Znači – iz Imotske Kraji-
ne?

Mr. Ivan Čulić: Tako je!

Glasnik: Gdje je to Vaš komši-
luk?

Mr. Ivan Čulić: S južne strane
Glavice i njenih polja, u zaklonu
od bure, pokraj njiva i doła, sakri-
ven u šumi: oraha, murava, treša-
nja i bajama, bijaše tu moj komši-
luk već stoljećima.

Glasnik: Dok ga
bura bje?

Mr. Ivan Čulić:
Bura s Kamešnice
nije mu nikada
škodila, jer ga je
sama Glavica so-
bom zaklonila. Ali
jugovina s Mova
vječno ga mlati, i
oluja s Mosora
ponekad ga
smlati.

Glasnik: Bilo je
lijepo?

Mr. Ivan Čulić:

Dok je on stajao
ondje, kao da se
svakomu ruga, i sjao se je od sre-
će i veselja za godišta duga.

Glasnik: Koliko Vas je bilo?

Mr. Ivan Čulić: Četiri obitelji su
u njemu tada bile, sve dok se pri-
like nisu promijenile. Bijaše sve
živo i veselo, puno života, a to
promatrati bila je divota.

Glasnik: Uživao se?

Imoćanin

Mr. Ivan Čulić: Okolo kuća, po-
jata i njiva, svugdje su rasli: ora-
si, bajami, smokve i šljiva, treš-
nje, višnje i loza vinova, veliki
hrastovi, klenovi i šuma grabova.

Glasnik: Radilo se dosta?

Mr. Ivan Čulić: Bijaše tu vrijed-
nih ruku, koje su to sve uzdržava-
le koje nikada nisu zastale, nikada
umorne bile.

Glasnik: Dalo se živjeti?

Mr. Ivan Čulić: A bilo je blaga:
koza, ovaca, krava, volova, konja
i novaca. Bijaše cura i momaka,
divnih kao jablanovi, zdravih, mla-
dih, ponosnih kao Movi.

Glasnik: Čime su se ljudi bavili?

Mr. Ivan Čulić: Momci bi po da-
nu Krčine krčili, navečer po
"šilima" k curama hodili. Cure bi
prele, plele i sukno snovale, a sta-
rije žene su na stanu uvijek tkale.

Glasnik: Hvala Vam na razgovo-
ru.

Mr. Ivan Čulić: Spremni!

Pojata

MIRINI VINKOVAČKI KOLAČI

Pripremila:
Marija Dragun rođ. Takšić

Krema od čokolade

Sastojine za kremu:

3 žumanjka, 10 dag šećera, 1 vanili šećer,
10 dag čokolade za kuhanje,
1 uz vrh velika žlica Gustina (škrobno brašno) i
0,5 l mlijeka

Sastojine za snijeg:

3 bjelanjka,
10 dag šećera i
2 žlice vode

Izrada kreme: Mikserom pjenasto izraditi 3 žumanjka, 10 dag šećera i 1 vanili šećer. Umiješati 1 veliku žlicu uz vrh Gustina i 10 dag otopljene čokolade za kuhanje. Na tu smjesu naliti 1/2 l toplog mlijeka, te dalje kuhati uz stalno miješanje dok se ne zgusne. Skinuti s vatre prije nego što zakipi. Ostaviti da se hladi.

Izrada snijega: Od 3 bjelanjka istući čvrsti snijeg. Posebno otopiti 10 dag šećera s 2 žlice vode i pustiti da se kuha dok voda ispari, a šećer lagano požuti. Vruće sipati na snijeg od

bjelanjaka, istovremeno miješati bjelanjke sa špinovanim šećerom, te dalje lupati na pari. Kad je snijeg dovoljno čvrst skinuti ga sa štednjaka i ostaviti da se hladi.

Završna obrada: U sredinu zdjelice staviti snijeg od bjelanjaka (šne), a oko kremu od čokolade. Ohladiti u hladnjaku.

Dobar tek!

PORUKE

TAJ VELIKI HRVAT ANTUN VRDOLJAK!

Dogradonačelnik Dragan Hazler
47240 Slunj • Trg braće Radića 12
Slunj, 23. listopada 1996.

HRVATSKI OLIMPIJSKI ODBOR

Gosp. predsjedniku **Antunu VRDOLJAKU**
10000 ZAGREB - Haulikova 60

OLIMPIJSKE IGRE I HRVATI

100. OBLJETNICA OBNOVLJENE OLIMPIJADE U ATENI
1896 - 1996.

Štovani gospodine Predsjedniče,

10. srpnja o.g. na našu zamolbu dali ste suglasnost za susret s Vama u Zagrebu ili Slunju glede izvedbe spomeničkog obilježja ili (i) srodnih sadržaja u znak prvog Hrvata Milana (Miće) Neralića iz Slunja - dobitnika olimpijskog odličja 1900. u Parizu.

Poštivajući Vaš prijedlog, da se za susret dogovorimo nakon bogatog sportskog ljeta, molim Vas osobno i u ime gradonačelnika Vladimira Katića, da nam Vi javite termin i mjesto za susret. Mi ćemo se prilagoditi Vašim vremenskim mogućnostima.

Uz izraze osobitog štovanja

Dogradonačelnik
mr. ph. Dragan Hazler

Pripomena za Ing. Nikolu Holjevca,
pisana danas, 15. siječnja 2010.

Do ovoga susreta nije nikada došlo, a jedno 6 godina iza toga izradili su Ing. Nikola Holjevac i Dragan Hazler i postavili o svome trošku spomenploču Milanu Neraliću na njegovoj rodnoj kući u Slunju.

Danas taj veliki Hrvat Antun Vrdoljak snima film o megazločincu Josipu Brozu Titu i naziva ga fenomenom i najvećom misterijom 20. stoljeća, a taj fenomen Tito je bio strašniji staljinist od svoga učitelja Staljina. Naime, Tito je znao i poznao sve Staljinove zločine, a on ih je istim Staljinovim metodama sprovodio nad Hrvatima desetak pa i više godina iza Staljina.

Príopćio uz pozdrav Naslovljeno i svima marljivima i poštenim Holjevcima Dragan Hazler, Basel, Švicarska

Hrvatski
uljudbeni
pokret

**Udruga za zaštitu
prava građana**

Pete poljanice 7
10000 Zagreb
Hrvatska
tel: +385 1 29-23-756
fax: +385 1 29-23-757

hrvatska.uljudba@gmail.com
www.hrvatskauljudba.hr
www.svakovamdobro.hr
www.pravednostiljubav.hr
www.borovnicaunas.hr
www.redangus.hr
www.blackdragon.hr
www.laudonovgaj.hr
www.ne-kor.hr

Glasnik

Hrvatskog uljudbenog pokreta
Izlazi subotom

Nakladnik:
**"OGNJIŠTE" Nakladna
zadruga**

Uredništvo:
dr. sc. Tomislav Dragun
glavni urednik
091/33-88-431

Hrvoje Mirković
grafički urednik
091/33-88-432

Lovorka Dragun Mirković, dipl. oec.
za izdavača
091/33-88-433

Priloge slati na adresu:
Zagreb, Pete poljanice 7
hrvatska.uljudba@gmail.com
Idejno rješenje:
© Hrvoje Mirković